

Mottatt til arkivert 1995
EB.

Erindringer Fra 1941= 45 Militæropplæring og krig.

108752
ty

På Tyskside av Olav Ingemar Tuff. F.23=8=1922 I Sparbu.

Søkte i Januar 1941 om optak i Regiment Nordland, Da Konge og Regjæring etter å ha latt forsvaret. forfalle tross at vi hadde en nabo i øst som rustet opp å hadde som mål at hele verden skulle bli kommunistisk. Etter at Tyskerne hadde angrepet landet å den handlingslammelse og feighet som Regjeringen viste, Som endte med at dei i all hemlighet rømte landet og lot sitt folk i stikken, Den opfatningen var det 90 % av den Norske befolkning på dette tidspunkt hadde, Til en viss grad som jeg ved selvsyn hadde sett, det var en viss del av den Norske hærledelse og ofiserer som viste en stor feighet, Det var ikke et folk eller hær av ære som sluttet total overgivelse av folk og land, Mange av oss syntes det var en skampløst på vår nasjon, det som hadde skjedd, Storparten av oss meldte seg for å få en grundig militæropplæring, av verdens beste krigsmakt på den tiden, Vart innkalt til legeundersøkelse i Trondheim i første av Februar det var 40=50 som var møtt frem den dagen jeg var der, det var en meget streng utagelse, vi var tilslutt 12 mann som vart godtatt, vi skulle få nærmere beskjed når vi skulle reise til Tyskland. Mine foreldre eller noen andre viste den gang om min beslutning, sendte brev fra Tyskland da jeg var kommet til Senheim. Fikk brev med billetter til Oslo sist i februar. Møtte i Oslo 12 mars, det var ca 100 stk mest folk fra østlandsområdet ellers var nesten hele landet representert, Mitt første møte med østlendingene var ikke god, Hadde min gamle dialekt fra Sparbu og Bagabu den var nok ikke så god å forstå, Vart møtt med at jeg måtte snakke Tysk da dei ikke forsto va jeg sa, Tysk eller språk hadde jeg aldri lært, måtte klare meg med min særs dårlige Norsk, Etter en del møter, osv, ble vi to dager senere sendt med tog gjennom Sverje, det var mange Tyskere med toget som for det meste skulle på permisjon. på stoppestedene sto det en del Svensker som vinket og en del ga gaver til noen det såg festlig ut. vi tok så ferjen over til det som da het Sazniz, derfra med tog til Sennheim i Elsas, Der skulle vi ha vår første opplæring, lære oss å marsjere og synge helst Tyske sanger, Det kom og Danske frivillige dit dei var noen flere, etter en tid skulle vi skrive den endelige kontrakt, Den som ville kunne enda trekke seg og reise hjem en del benyttet denne anledning, mye på grunn av den kadaverdisiplinen som Tyskerne elsket, vi fikk nu en del språkundervisning, det var en Danske som kom for å undervise han var sivil den første uken, Men fikk dårlig respons fra oss. Uken etter møtte han opp i Untersumfyrer klær. slik at vi nu fikk med en Ofiser å gjøre. Vi måtte marsjere mye og synge det vi kunne. Vi ble med til Hermannvrliekop der Tyskerne og dei allierte fra første verdenskrig hadde ligget 4 år overfor verandre. det såg ut som stillingene ikke hadde forandret seg anderledes en dei våpnene, stålhjelmene, piggrå alt av stål og jern holdt på å ruste, det var ikke et grønt gress-strå eller busk der 23 år etter krigsslutt, det var og dype bombehull i skogen nær bebyggelsen for oss da var det en rar opplevelse, Bak Hartmannsvairlekopp, var det Æreskirkegården med tusener av støtter der var det graver fra både venn og fiende den var velholdt med minnes merker over alle falne. Der var det ikke forskjell på, Fransk, Amerikaner, Brite, Tysker eller andre nationer som hadde deltatt, Maten var elendig vi var ute og klippet gress på plenene til spinnat så var det hirsje og snittbønner var vi heldig kunne vi få ett fiskestykke eller kjøttkake i uken. Til, søndagene var det tre tynne skinkeskiver det var fast og desert. men mett ble vi ikke. Under borgerkrigen i Spania var det kommet mye flyktninger til Elsas og Lotringen det meste var kvinner både unge og eldre, etter Tyskerne hadde overtatt fikk dei ikke noe å leve av vart opfordret til å dra hjem, En del av disse jentene drev som prostituerte, nu når det var kommet rekrutter var det en lønnsom foretning en del var ute for å finne seg en jente ikke alltid med dei beste erfaring da kjønnsykdommer florerte blant dem, Så mange angret gledenstunden.

Sist i Mars fikk vi avmarsj ordre til Graz i Østerrike. Her var det moderne kaserner bedre plass, vi vart nu fordelt på grupper 7 mann på vert rom på vårt rom var det tre Dansker fire Nordmenn, Eilif Hensvoll var den ene, Carsten Rasmusen en Danske som var min beste venn der, Qvisling Norvik som var søstersønn til Qvisling, Da jeg ikke blandet meg noe særlig med med så mange, Min bror Ottar kom til ett annet kompani vi var en del ilag ute på byen når vi hadde fri, jeg husker stort sett bare etternavnene på dei andre. Vi fikk no virkelig oppleve, kadaverdisiplinen, Om morgenen gikk tapfenstrek kl. 6. bare ett minutt etter var vakthavende Underofiser på døra den som ikke var fremme på gulvet da fikk gjenemgå vi hadde rom teneste etter tur. den som hadde romtenesten hadde med å melde fra på militært vis, desuten hente kaffe og te, tørrmaten med tilbehør fikk vi hentet samlet og vart da fordelt så rettferdigt som mulig, det var ikke så mye at vi hadde mulig het til å bli mett, Vi fikk en halvtime til å spise gjøre toalettet kle oss og møte opp til apell der vart negler, antrekk og våpen kontrolert. så var det opp skift til nytt antrekk, så var det enten en times teori eller våpen puss, det kunne og vere gymnastikk med løping og div, leker, boksing var og med, så i 8 tiden var det oppstilling på nytt for avmars til felt manøvrer i høydene 2, mil fra kasernen. vi vart da nøye gransket av komp sjefen. barbering, geværpuss, klær osv, den som fikk en feil vart notert vist en fikk 3 feil i løpet av uken ble det 30 km straffe marsj på lørdagen som elers var fridag med perm hele dagen til kl.22, Så var det på utmarsj. dei lengste først ved vårt kompani husker jeg en Reikjeld, og Holger Tau som var ca 195 cm høy erindrer ikke dei andre, Når vi var kommet godt halveis var det rast, satte samene geverene, tok av opp=pakningen, fikk slengt oss ned på noen minutter, det begynte å bli varmt for det meste var det 30=40 grader der oppe i fjellene, Så var det videre, Øvelsene foregikk for det meste i kuppert tereng, da skulle det være slik at vi med full opp=pakning skulle arbeide oss springvis med 3 m så legge seg ned sli måtte vi holde på til vi var oppe, den siste fra ver gruppe som nådde toppen vor våre underførere var, måtte ned å starte på nytt, slik var det om å komme opp snarest mulig, så var det armhevninger med gever på uustrakt arm det kunne vere fra 20 til 100 knebøyninger, det var hardt dette var som det meste en straff for noe som vi hadde gjort feil, da vi skulle skjule oss i terrenget slik at vi ikke vart oppdaget. Jeg syntes dette var tunkt og stritt slik holdt jeg øye på Untersomfyreeren. han var Østeriker. Navn Maringer. kom opp og syntes det hadde godt fint, men den som ledet nabogruppa hadde fulgt med meg slik at han fortalte om meg: den gangen fikk jeg tre ganger å springe ned for så sprangvis komme opp. jeg tok ikke det så høytydeleg tok alt med ro samme vor mye Uscha ropte viste at det vart pause snart, i pausen skulle jeg ta 30 knebøyninger med geveret på strake armer, først måtte han vise meg va jeg skulle gjøre så tok det lang tid før jeg fattet va han ville, Jeg og min venn Carsten var blitt enige om at Tysken måtte vi holde oss langt fra, Vart dermed holdt som dei dummeste i gruppa, Slapp fra mye tull med det, å med min dialekt som jeg utnyttet til min fordel slik at dei Norske som kunne Tysk og skulle prøve og oversette måtte si at dei forsto nesten ikke noe av det jeg sa, da jeg var fra ett sted der dialekten for dem var vanskelig, Maringer skulte fælt på meg mange ganger, Nu var det slik at Tyskerne skulle ta Balkan for å hjelpe Italienerne. Jonas Lie Skulle vere med, Det var da slik at kompaniet vårt skulle av gi en del mannskaper til han, Vi fikk beskjed om å melde oss ved Leipstandarde i Berlin. Ut-tatt ble. Dansken Carsten og jeg fra min gruppe, Maringer pustet nokk lettet da, det var jo han som hadde valgt oss. Vi fikk oppsatt en egen vogn på toget som skulle frakte oss til Berlin til sammen var vi 20 mann. Vi skulle reise over Muchen til Berlin, Før vi kom til Munchen ble det påvist difteri på vår vogn, ble så penslet inn på ett sidespor fikk ikke forlate vognen på 14 dager, all mat og drikke vart satt på yttersiden av toget slik at vi ikke kom i berøring med andre,

Da dei 14 dagene var gått vart vi undersøkt av lege vi vart så tilkoblet .toget kom så til Berlin fant frem til adr, Der var det ingen som tok mot oss etter en del prat fikk vi høre at Leipstandarte var reist for flere dager siden, Slik fikk vi returbillett TIL Graz , Vi kom frem til vår gruppe ,dei hadde da teori, Uscha vart forbauset: er ikke dere på balkan nu sa han,vi forklarte så noenlunde va som hadde skjedd. en Krigsvold i gruppen oversatte til Uscha som derpå sa dere snakker vel litt Tysk nu, vi holdt fast på vårt forsett,sa: niks forsten litt gebråkent, Dei holdt nu på med teori vi hadde vert borte i tre uker og hadde mist mye av opplæringen, Han spurte så først Carsten om va zilens akse var. han kunne ikke svare ,spurte så meg om det samme,jeg forsto heller ikke va han mente.Kasernen hadde 3 etag. og en kvist der depoet var ,vi holdt til i 2 etag. han sier så dere får gå opp til sjefen på depoet si fra meg at dere skal hente zilens akse ned til han vi gikk opp dit, han sa at den sto ute på gangen viste oss en 20 liters dunk med vann, den bruktes i tilfelle brann,vi forsto da at det var en fleip, men så dumme som vi var tok vi den ned, dei andre sto ferdig til å gjøre narr av oss, vi sa jo ikke noe da vi ikke kunne forsvare oss på Tysk, No var det blitt sommer og kvelende varmt, det var en plage ute i terrenget, en morgen bestemte jeg meg for å sykmelde meg, vi var 4 stykker, kl,8, møtte vi opp ved legens kontor ,dei to Danskene var først inne,dei var eldre en oss,i 30 årene dei vart ikke sykmeldt,da det heller ikke var så mye som felte meg,da jeg kom inn tok jeg av meg på føttene viste han mine gnagsår han såg lenge på meg skrev så ut sykmelding for en dag, det vi ikke viste den gang var den straff det innebar og ikke bli sykmeldt, dei to Danskene fikk tre murstener i ryggsekkene og fullt utstyr med frakker og det hele,vi to andre fikk innedinst dei sa koste og vaske gulv, vi sto i ett vindu når kompaniet kom tilbake, dei såg ikke ut dei måtte stå giv akt når kompanisjefen ga en overhøvling serleg til unnalurere, Plutselig seig dei to Danskene samen dei måtte bære dem til sykestua derfra ble dei sendt med sykebil til sykehus,dagen etter fikk vi beskjed om at hele vår kaserne var satt under karantene da det var mulighet for Difteri derfor vart det satt ut vakt ingen av oss fikk komme i kontakt med dei andre mat og drikke vart satt frem slik at vi kunne hente det gruppevis, Enda to ble smittet den ene døde på sykehuset,etter 14 dager vart karantenen opphevet, etter det vart ikke den kadaverdisiplinen så hard lenger ,ute i terrenget var den hard,Carsten virket tung og treg, en dag vi var på utmarsj,vi hadde satt sammen geverene som vanlig i den pausen vi hadde på veien, plutselig slo carsten stiftet mitt på veien ingen av oss trodde våre egne øyne, Uscha ba han gjøre det en gang til som han gjorde. Han fortalte oss da at han arbeidet ved cirkus var utdannet til cirkus klovn, etter det vart det lettere for både meg å han, Mitten i August Hadde vi en stor felt manøver vi skulle arbeide oss sprangvis over en slette på en km, Hele ofiser korpset var der for å se det var stekende varmt solen stekte, Så begynte angrepet vi skulle springe tre skritt så hive oss ned slik skulle angrepet gå helt til vi var over sletten helt utkjørt kom vi fram.for å få kjeft for at vi hadde utført et elendig angrep.Vi skulle springe tilbake og ta det hele på nytt begynte på det samme men så bet sinnet meg,jeg la meg ned og vart liggende når dei andre var fremme begynte Uscha å rope på meg jeg rørte meg ikke til slutt så kom dei for å hente meg lot som jeg kom til meg selv begynte å bevege meg Uscha ,kom bort jeg reiste meg behøvde ikke å spille så mye for, han var nervøs viste ikke om jeg hadde spilt kunne ikke bevise noe,Noen dager før vi var ferdig med tenesten skulle vi avlegge ed, det var en stor forestilling ,hornmusikk oppstilling parade og hanemarsj for alle avdelinger så eds avleggelse med tre mann som la hånden på et sverd med tre fingre i været sverget vi alle høyt eden til Hitler, Det var en mann fra Oslo som nektet, Han sa han var kornunist og etter at Tyskerne hadde angrepet Russland kunne han ikke følge med lengre,han vart sendt hjem.vi undret alle om han kom hjem,på min permisjon 1943 møtte jeg han i Oslo for det meste var han under jorden,var ilag med han på på flere plasser, vordan det elers gik med han vet jeg ikke, Jeg fikk og min 30 km straffemarsj , Vi marsjerte bort til den Slovakiske grensen og tilbake, det var en anstrengendemarsj jeg hadde heller ikke den treningen som dei andre. fikk lit hjelp med opp-pakningen , det var greie kamerater og dei viste når vi kom til kasernen var vi fri og kunne gå på byen, Derfor vart marsen gjennomført i hurtigtempo.

En dag vi hadde vert ute på Øveelsesfeltet Det hadde vert en varm dag, gledet oss til å ta det med ro før middagen, på oppstillingen, fikk vi beskjed om 15 minn, skulle vi møte i arbeidsklær, vi stormet opp på rommet, der såg det ut som på ei slagmark alt var hivd ut av våre skap ien dunge på gulvet omverandre sengklaene madrassene det samme på toppen av det hele hadde dei tømt resten kaffe muggen og teen,vi hadde fire uniformer ver tre sett under klær ,gensere skjorter slips tre par sko og turn klær turn sko pluss våre private saker. Vi var som lamslått, ut av dette skulle ver av oss finne arbeids klærne og skoene vi begynte og leite. så var det en som kom på først sengklaene og madrassene i køylene . så finne frem all arbeids klærne og skoene da var det enklere å finne ver våre klær, vi kom to minn. for sent. det vart godtatt,fikk så beskjed om 10 minn møte i sportsantrekk , nu var vi kommet på løsningen så det gikk greit. Dei som vr for mye sen vart oppskrevet, Nu var det kommet så langt at middagen skulle serveres i kantinen vi hadde en halvtime til disposisjon i kantinen .da var det om å være først i køen for dei første fikk påfyll, det måtte skje i løpet av den halve timen, Om vi ikke var ferdige måtte vi forlate spisesalen, Det var så lite mat og så hard trening at kiloene forsvant, Det eneste vi tenkte på var mat og søvn, om kvelden var det anledning til å gå i kantinen eller søke om perm. ut det var for det meste greit så fremt det ikke var matine,eller film. film eller, matine var det tre kvelder for uken, begynte kl 8=9.30 det var med noen av Uscha ene. var til stede det var ikke lov til å sovne,da kom dei og vekket oss, vi var så trette, noen ganger kunne vi få i streaff , skure trappene og koridorene med vår tannbørste, vi trodde det var en vits første gang, men det var det ikke, Så var det rengjøring av rommene ver lørdag før vi fikk perm, det var grundig.Vinduene pusset vi med avisappir slik at dei vart helt skinnende når vi var ferdig medte vi fra til vakthavende. han kom med helt vite hansker, viste vel vor det fantes støv, første gang hos oss skrudde han ned kupelen på taklampen strøk fingeren oppe ved kanten av lampeholdren, den hadde vi i kke tenkt på,fi fikk da høre hva svin vi var da det fantes så mye støv der behøvde han ikke se etter andre steder vi vart så behørleg nedskrevet fikk så beskjed om at vi måtte gjøre et skikkelig arbeide, Den skaptømmingen og påfølgene oppstillinger var ganske ofte, verst første gangen, Siden var vi vant til litt av vert, En del vart ut=tatt til straffeksersis på den røde plass, den var laget av knust murstein sånn passe grov der var det ligge ned armhevinger åling det varte i en time. spring marsj var en selvfølge , Det såg ut som vi fikk minst en time hver, Elers var det der eksersisen foregikk, tre ganger for uken,den var hard vi skulle lære mye på kort tid,Både parade ialle varianter,også hanemarsj .Alt tar en ende den 22=8=1941 fikk vi beskjed om at vi dagen etter skulle sendes til fronten, Alle fikk permisjon tidleg på dagen gikk da på byen for siste gang, skulle vere inne på kaserne området kl 22, en del var pressis, en. Gerhard kom ikke før i tolv tiden full som en alke kom i trøbel med vakta,vart da satt i kakebu til dagen etter. vi skulle så levere inn dei efektene som vi ikke skulle bruke. Geverene fikk vi ha med likedan tre sett underkær, tre skjorter ett par støvler .ettpar ,pluggasko tre par strømper samme med lomeduker, Førstehjelp pakke nødrasjon,gymnastikkklær badee bukser og håndklær. Gerhaet vart dømt til to timers straffeksis på den røde plass i fult feltutstyr, Kom tilbake to timer før avmarsj vi hjalp han opp på gangen der vart han liggende på ryggen med hele utstyret fikk tatt av han randsele, Vi måtte hjelpe han på føtene da vi skulle dra, gulvet der han hadde ligget såg vi hans skikkelse ien dam av svette , Vi masjerte så til jerbanen kom på et ganske stort troppe transport tog . Kjørte mot øst kom inn i Polen, ved Ved jernbaneskinnene var det barn som ropte kleba (brød) vi lette i det vi kunne avse og hivde ut farten var ikke så stor, Så kom det en ofiser inn han ga oss streng beskjed , vi fikk ikke gi noe mat til noen, det ville bli passet på, den som forbrøt seg mot dette kunne stilles for krigsrett, Kom omsider til Krakow vor vi vart plassert i kaserner, fikk nu perm kunne gå på byen fikk streng beskjed om å vere minst tre i lag da det var mange som var forsvunnet der, jeg vart i lag med Carsten vi gjek ut fant et marked vor alt mulig vart fremmbudt det var en kvinne som ville ha oss med vi var forsiktig, i dette kvarteret var det lite trafikk slik at vi holdt oss godt ute i gaten. vart ikke lenge ute, Ble der i flere dager, Så en dag fikk vi beskjed om at vi skulle møte ute med full opp pakning, ut fikk vi beskjed om oppstilling på tre linjer første rekke tre skritt frem tredje rekke tre skritt tilbake, så skulle vi legge frem våre effekter som vi hadde fått i Graz for kontroll, Det viste seg at en del hadde solgt klær til Polakkene for å få tak på brennevin, dei som feilte noe, dei vart oppskrevne og ville bli trkt i lønn til det var betalt ,vi fikk en mark om dagen. ved fronten fikk vi to, det skulle vere til barbersaker skokrem tannkrem sigretter

Første dagene av September var det avmarsj fra leiren i Krakow, det var flere kompanier som marsjerte samtidig gjennom byen. Det hang noen menesker i lyktestlpene det såg nærmest ut som dukker, det viste seg at det var jøde transport foran oss, det var jøder som var blitt hengt, dette var som ett sjokk for oss så utenkelig, det kunne ikke være sant. Men det var virkelighet for dem som ble rammet. Så kom vi til hengbruene som gikk over lven der vi marsjerte i takt broen steg og sank da vi var på mitten vart takten omgjort til vanlig gang da løftet og sank broen sikkert med en meter, Videre mot hoved stasjonen dei hadde fortsatt henge folk helt frem til stasjonen, vi gikk ombord på vårt tog, på den ene siden 4 mann på vert sete på den andre siden 2 mann, vi viste da ikke at dette skulle bli vårt hotell for over 3 uker. Første etappe til Lemberg gikk greit. Vi fikk beskjed om at det ville bli et lengre opphold, spurte om vi kunne gå på byen, det var greit, jeg og en Carsten gikk i lag såg i butikkvindue, alt var billig, særleg brennevinet, Vi to hadde ikke interesse. Vi fortsatte lengre opp i byen gatene var litt bratte akkurat der, Det var ikke så lenge siden det hadde vært kamper der, Så var det noen sivile som viste oss steder der Russerne hadde tatt livet av alle intellektuelle og jøder som dei hadde samlet sammen, Så: sa dei som påsto at dei hadde vært øyenvitner til denne masakren, Vi kom oss ombord i toget da var festerne i full gang med drikkingen. Ved stasjonen var det lotter som leverte ut suppe vi var der og fikk fylt kokeskjeer, suppen var god, ved elve tiden på kvelden kom dei som var fulle at dei ville gå ut til låttene og få seg suppe, det vart til at: Gerhart skulle ta med 8 porsjoner, det var vanskeleg å få sove, med det bråket fyllikene gjorde, sang og hauket. etter noen timer vart det liv nede ved døren der festerne satt, Det var noen som kom bærende med en person som var helt bandasjert over hele hodet, tok fire dager før han kunne gi forklaring på va som hadde skjedd. Da han var kommet bort til utleverings-stedet var det stengt han snakket godt Tysk hadde vært ufin i kjæften dette haddenoen av ofiserene hørt da han var på tur tilbake hadde dei slått han ned, brukt støvlene på fjeset sparket og hoppet på han, det tok flere uker før han kunne gå skikkelig, Dette vart rapportert men kom ingen vei da han ikke hadde noen vitner, Vognene våre vart kjørt på ett sidespor for å vente på videre transport østover, Dei Russiske jernbanene var smalsporet, slik at linjene måtte utlegges, Vi såg da en del ungdommer gutter og jenter som arbeidet på sporene, det var jøder fikk vi høre dei hadde og jødestjerna på ryggen av klærne, det var første gang jeg la merke til det, Det var veldig trangt vi måtte jo sove, Da vi låg i enden på vogna, låg det to oppe i bagasje hyllene, to på ver benk, to på gulvet, det var veldig trangt, bagasjen fikk vi stuert under benkene noe brukte vi som hodeputer. det gikk. Etter tre uker ble det tid til at det var vår tur til å kjøre videre østover da vi hadde kjørt en dag vart det stopp på en stasjon, sto der fra før ett tog med Wermakts tropper, Vi holdt på å spise middag da var det noen som ropte dei har tatt en partisan vi gikk ut av vognen for å se på sletten utenfor stasjonen var det fullt av folk som vi forsto så var mannen mitt inne i skokken der, fikk trent meg frem for jeg var nysjerdig, mannen låg da på marken en Wermakts underofiser drev å sparket på han og sa du hadde tenkt å spreng amunisjonsvogna i luften, Russeren kunne litt Tysk sa han var på vei hjem for at det skulle gå fortere hadde han gått på den vognen, viste ikke at det var amunisjon der, underofiseren trodde han ikke sa så til dem som sto rundt der skall vi henge partisanen, det lød som ett kor heng han, heng han, vi må ha et rep sa han, skaff ett rep. Etter en tid kom der et rep underof. laget en rennelykke ha den over hodet til den ulyklige, deretter vart han leid som ett kveg mot ett tre som sto der, underofiseren klatret først opp så måtte den ulykklige klatre etter, tauet vart fastgjort, hopp sa underofiseren, men han ville ikke, så trakk det underf. han på hendene slik han måtte slippe, ved stopp gik tauet av, Russen datt i bakken, jeg tenkte i ett slikt tilfelle ville dei slippe han, men nei opp på nytt det samme skjedde han vart hengt tre ganger, Da først kom det en høyere ofiser ville vite va som skjedde der, underofiseren tok opp anklagen Russen var da så gåen at han kunne ikke forklare seg, ofiseren tok sin pistol og skjøt et skudd rett i pannen slik at han døde momentant, Va som var sant vet jeg ikke det vart gjort sabotasje mot Tyskerne spesielt på jernbanen, Vi kjørte videre etter nok en dag kom vi frem til Biala-Zerkieff, Danskene og Nordmennene vart der inkvartert i husene ved ei mursteins bedrift, det var da sist i September, 41 Det vart vår leir til mitten av Desember. Der vart det så en etter utdanelse, Samtidig skulle vi bekjempe partisaner, Enda var ikke Kiev falt der var det svære Russiske troppestykker, Det var og en grunn for at vi vart lagt dit, dei kunne jo bryte seg ut,

Etter harde kamper måtte Russerne overgi seg 23=9-41, en del av oss måtte vere med som vakter frem og ved jernbanen for avsendelse av fanger vestover, Vi vart liggende der hadde vakter stilte opp med æreskompani til ofiserer som var falt, osv, Det var forbudt å ha omgang med sivile ukrainske kvinner Tyskerne betraktet alle Russere, Polakker, som anen rangs folk. noe som med tiden skulle få dei som ønsket Tyskerne velkommen som befriere fra komunisme, Tyskernes lære var verre, Surte en gang en Russisk husmor om det var bedre med Tysk styre i forhold Russisk. For oss som er arbeidere er det akkurat det samme. vi må arbeide, samme va slags styreform vi har, Det var ett godt svar, Tyskerne kunne ha vunnet hele det Ukrainske og Kvitrussiske folk, men med sin dårlege oppførsel å nedlatende syn på dei tapte dei på kort tid, deres respekt, samtidig opererte det døds-skvadroner vert etter som Tyskerne gikk frem. noe vi ikke viste da eller ikke kunne tenke oss foregikk jeg var vant med Tyskerne i Norge, frem til 1=3-1041, dei hadde opført seg som gentlemenn da, trodde det samme i Rusland men forsto at det var en forskjell, Mitten i Desember fikk vi beskjed om at vi ville bli fløyet inn til fronten, vi skulle være med Ju 52 fly dei tok 16 mann vert fly med opp=pakning, vi fløy veldig lavt ikke over 50 m over bakken på grunn av Russiske fly, vi hadde ei mellemlanding. fortsatte dagen derpå. kom frem til Taganroch på ettermiddagen det var en liten flyplass, vert etter som fltene kom inn ble vi eskortert ut til en plass ved veien der alle Dansker og Nordmenn skulle samles for av-vente på å bli avhentet av biler som skulle kjøre oss videre, Vi var en 60 mann som var sammlert der da det kom en del motorsykler og eskortebiler så fikk vi høre det var Hitler som hadde vert og sett på di lage ved dette avsnittet, Vi sto der noen med ryggsekkene på ryggen noen med stålhjelm andre med luer det lignet ikke på noe militært, vår zogfyrer var forsvunnet. Hitler stoppet sin bil samtidig kom Danskenes leder en Dansk Unterstumpfyrer, han forsøkte å få litt orden. Hitlers adjutant kom bort til oss, og sa: va for en sauhaufen er dette, Unterst hadde git giv akt, meldte første Norske og Danske frivillige ersatsenhet som var på vei til Regiment Nodland, så gikk han til Hitlers bil og meldte fra. Hitler kom da selv bort til oss, etter dei reglimintære tingene var over holdt han en tale til oss, så ville han håndhilse på ver enkelt av oss, han ønsket ver enkelt av oss at det måtte gå oss godt, ved fronten. deretter tok han avskjed kjørte bort til sitt fly, det var tre Messersmith som gikk opp før flyet til til Hitler tok av. det var gått bare noen minutter etter flyene hadde lettet så kom det to Russiske jagere lavt inn over fly plassen skjøt med mitraljøsere og kastet to bomber i nærheten med der Hitlers fly hadde stått, men dei var for sent, vi vant ikke å gå i dekning slik så vi det hele Straks etter kom vår zogtroppfyrer han hadde sett etter avtrede, undskylte han seg overfor Unterst, Siden da han vart alene med oss nordmennene fortalte han sannheten, Han var en av dei 200 som hadde vert i lag med Røm idet slaget i Munchen, På et rart vis vart den ene etter den andre drept eller kom bort, han hadde tatt konsekventen av det og hadde blitt med Wiking. som grad hadde han Rikscharyfyrer, Han hadde deltatt i 1 verdenskrig, En veldig fin og grei kar, hadde bestandig med felttflasken fylt med sprit, som han munset av, Vi vart så oppdelt i grupper for vert kompani i Nordland til 5 kompani kom blandt andre Eilif Hendsvold. Qvisling Norvik, og flere, Carsten Rasmussen kom til 3 kompani vor jeg såg at han falt ved Labbabruen ved Temirgojewskaja i Kaukasus Først i August 1942, Russerne som var på full retrett mot den andre siden av elven, Von Scholz ville at 3 kompani skulle lure seg sammen med dei, flyktende Russerne over bro hodet, hindre at broen vart sprengt, Vi som pioner zog skulle sitte klar på bilene, var da nesten inne i byen grunnet mørket, hadde ikke Russerne oppdaget oss, da det var store Rusiske konvoier på vei. vi hadde kjørt på siden av den, Vi hørte broen gå i luften kjørte for full fart ned til elven det var en del kratt der fikk hivd av stiger bord og det vi trengte, alt var innøvd og det gikk fort bilene snudde kjørte tilbake i full fart, Nu var det full kamp over flere steder i byen og nede ved elven vi gikk i første omgang i dekning, fra den andre siden var det skyting over elven der Carsten i første omgang vart såret. en annen Danske prøvde å redde, vart selv såret nu vart dei blink for Russerne, Slik døde dei begge, det viste seg at 7 mann fra 3 komp hadde løpt sammen med Russerne var kommet over broen brovakten var oppmeksom og fikk sprengt før han vart skutt. forteller videre når jeg kommer til avsnittet om Kaukasus. Vår gruppe på 8 mann som skulle til 5 komp, vart nu i lag kjørte med en lastebil, vart satt av ved ett hus som vi skulle bo i til vi vart hentet av noen fra kompaniet, I huset var det to rom i til-legg til fjøset som var sammenhengende, Fruen i huset spurte om vi kunne gå til den kverna som presset solsikkefrø til olje, ta med en sekk på ca 5 kg, da siville fikk en rasjon å den var

da svert liten, vart enig om at Qvisling Norvik og jeg skulle ta turen, fikk med en ca 5 kg sekk med solsikke frø og en spann for oljen presseriet låg ikke så langt borte vi fikk byttet i olje, da vi kom tilbake bakte konen ut noen tynne leiver som passet i pannen, hun varmet opp olje slik at emnene kokte og hevet seg til det 4 doblete, vi fikk spise så mye vi ville, var sultne vi la i oss for mye vi fikk diare, dette var en for feit mat da vi i lang tid hadde spist mager kost, Viste da ikke vor vanskelig det var å komme frem med forsyninger, fronten måtte klare seg med det som fantes i området, det gikk ut over dei sivile som måtte bidra med forsyninger til den armeen som låg i området, Dette var omkring den 20= 12-1941 i Mius området der vi var, Kulden hadde satt inn, ingen var kledt til den Russiske vinter Togene hadde problemer da vannet frøs, da det var noe skiftende kunne veiene vere nesten ufremkomlig, noen dager, Vart hentet til den gruppen jeg skulle vere ved første vinteren, en Hollender vart med, Der traff jeg en Oslo gutt Bjørn Johansen, som hadde vert med siden Divisjonen ble opprettet og vert med hele felt-toget, dei låg nu i vilestilling kort bak fronten, det vart Jul, Vi fikk en dram ver noen sigaretter, en pakke drops litt middag, Elers vart det en kvart stomp pr, mann ver dag og 20 gr margarin litt eller ikke noen middag, den besto for det meste av tynn suppe, før nyttårs helge kom vi fram til fremskutte stillinger, vi var 4 mann og en underfører i ver bunker, som var en m høy og to gange tre meter taket var laget av tre lag tømmer med gress og jord over. 15 m fra bunkersen var observasjons stillingen som var belagt med to mann fra mørkets frembrudd til det vart lyst, to timers vakt knapt to timers søvn hele natten, om dagen sto vi en time så tre timer fri, Som belysning hadde vi en jernboks fylt med diesel ett lokk med hull til en veke vart lakt over oppå det vart det lakt ett tykt lag salt, av dette ble det selvfølgelig mye eksos, Når vi hadde vert på post om dagen gikk det 10 min etter vi var kommet inn før vi vart var en liten lysning det gikk 20 min til vi såg godt, noen varme var det ikke, dårleg med klær sommeruniformer og ett lite ullteppe. det var nede i 20 minus, mat hadde vi nesten ikke ett lite frosset brød stykke, liten klatt margarin om dagen ikke noe varmt i den stillingen som vi skulle ha i 14 dager, Nyttårsnatten ble det skutt medlysspor kuler hele fronten fra petsamo til svartehavet det var et rart skue. Så vart vi flyttet litt bak, i ett hus der var det fint med varme i ovnen vi låg der tre mann i ver seng, Fra der måtte vi gå i en lytte stilling i ingemansland, en mann ad gangen, a to timers vakt, det var jo litt bedre, men mye farlegere, det var flere lytte poster som forsvant. Det var to Nordmenn som stakk over til Russene der, den ene hette Bekstrøm. Da det var mye propaganda fra den Rusiske siden med dansemussik der vi hørte vinene av kvinner vi vart invitert over for å se vor fint dei hadde det. Etter at dei to Norskene var kommet over kunne dei nevne oss med navn og ba oss overgi oss så skulle vi fritt velge vor vi vlle være i Russland. Bekstrøm var flere ganger ved mikrofonen, Nu ble det inskjerpet slik at ingen utlending fikk stå i lag på post det vart krevd en Tysker og en utlending, Da det ikke vart flere Nordmenn som kom over Bekstrøm borte fra høytalerne, Vi vart nu lagt til en høyde litt sør for Kutscherowo der var bonkerne bedre ut bygd vi hadde felt ovner der som vi fyrte i når det ble så mørkt at Russerne ikke såg røken litt. Lengre sør for oss hadde vår gamle zogfyrer fra Biala Serkiew ommkommet Ved et Russisk ståstrupp hadde tatt lytteposten lurt seg gjenem linjene og kastet håndgranater gjenem røkutta på flere bunkere deriblant zogfyrer bunkeren, derfor var vi trukket dit, Hadde vaktposter der i stilling litt bortenfor bunkeren, to på vakt når det var mørkt to timer vakt to timer fri, Vi var nu blitt vant med ryttmen så vi sovnet med en gang vi la hodet på puten.

En natt hadde netop sovnet inn det var to Tyskere på vakt den ene hadde Russisk avstamnig snakket flytende Russisk. Det var noen som skrek, det var bare jeg og uscha i bunkeren trodde det var Russere so angrep postene, Grep geveret var på vei ut møtte dei to vaktene han som snakket Russisk var blitt såret holdt seg på hjertet, fikk dei inn, prøvde å roe han ned vist du var blitt truffet i hjertet ville du vert død. fikk tatt opp skjorten han hadde rett skuddet hadde gått inn i hjerteregionen, fikk tatt av han alle klerne på overkroppen for å se vor skuddet hadde gått ut fant at skuddet hadde truffet et ribben, så forandret retning gikk ut under armen så gjennom den kjøttfylte del av overarmen. la på førsteforbinding sendte han så til hovedforbindingsplassen, Fra vår stilling over til Russene var det i luftlinje der vi da låg ca 2000 m, det skuddet som hadde truffet var en rikosjett som hadde mistet det meste av farten, Vi hadde lite med folk var nu to mann og Uscha. Før dette måtte en mann stå fire timer i lag med to som sto to timer ver så to timers søvn, om natten om dagen sto vi to timer ver. Etter at vi nu mistet en måtte vi klare oss med ei vakt igangen, Uscha tok aldri vakter han var vaktleder, Maten var fortsatt dårleg, fikk litt mere brød, fortsatt ikke noe varmt no hadde vi ovn slik at vi fikk ristet brødsivene på ovnsidene, det var herlig, Var nu kommet frem til Februar solen begynte å varme i solveggen, Vi ble nu flyttet til, selve Kuttacherowo Vi ble der plassert på høyre flanke med en maskingeverstillning det var to mg stillinger på den fløyen vår var den siste før frontlinjen begynte å rette seg ut mot høydene der vi var før, der vi nu låg var det flatt landskap mot elven Dnjepr Der hadde det stått harde kamper før stillingene kom seg til ro det var mange falne der, likedan hester og storfe, det vart skutt mye mot stillingene med arteleri og mg, det var det samme fra begge sider, et sikkert tegn var det vist det vart helt stilt med skytingen var det Russisk spetropp eller ståstropp på vei mot oss, vi måtte da vere svert opmerksom. Der bodde vi i et hus stillingen var 8 m fra ingangen, vi sto der en og en på vakt, vist vi ventet angrep var det alarm da var vi to dei andre var da klar inne. det var en høyere ofiser som var vakt havende og som gikk over stillingene, det var inga bestemt tid slik at vi måtte vere årvåkne når vi hørte det var noen som nermest seg vart det spurt om passord svaret måtte gies med en gang vist ikke vart det skutt med en gang, det var ordre og vår egen sikkerhet, Så fremt vakten ikke spurte måtte vakthavende gå ut fra at stillingen kunne vere tatt av Russerne eller posten hadde sovnet. i siste tilfelle ville han øyeblikkelig bli arrestert og stilt for krigsrett, Der var valget å bli henrettet eller straffekompani i tre mnd til to år, Så strengt måtte det vere kom Russen gjenem ville det i beste fall gå med tyve tredve av befal og menige, Var nu kommet til mitten av Februar, Maten hadde nu bedret seg mye fikk no varm kakao ver dag mye middagsmat som besto vesentlig av kjøtt så mye brød vi ville godt med pålegg, Vintren hadde likevel satt sne spor, Ei natt jeg sto på vakt kom vakthavende som var en Unterstomfyrrer, det var helt stjerneklårt himmelen var mye klårere en i Norge det var som den var nermere, Han viste jeg var Nordmann: spurte va jeg tenkte på når jeg sto slik; sa jeg såg på stjernene for dei var så klåre, han spurte meg om stjerne-tegnene og stjernene kunne svare på det meste, det er fint, hører du vor stille det er på den Russiske siden det har nu vert slik i to timer nu vist det er ett angrep på gang så kommer det strakst, ver spesielt oppmerksom, god vakt så gikk han videre fremover, det var enda en post på samme fløyen før han måtte svinge av til venstr, på den siden var der 3 mg stillinger, da han kom til den mitterste av dei, hadde han sakt han ville skyte opp en lysrakket for å se om det var noen der, dei som var i stillingen der vart blendet men begge nabo stillingene vart var det var en mengde Russere som hadde kommet seg gjennom minefeltet og gjenem piggråsperringen dei var bare 20 m fra stillingene begge maskingeverene spilte opp Untersomfyrreren vart treft av Russisk ildgivning før han kom seg i dekning da begynte og det maskingeveret sin skytning dei feide mot dei fremstormende Russerne på så nert hold har maskingeveret en fryktelig virkning no var og dei andre og kommet til med mpi håndgranater og geverer, mitt maskingever rettet jeg den veien og skaut hele landsbyen var på beina, etter en ti minnutter vart det stilt med skytingen. hørte da smerte skrik fra dei Russerne som enda ikke var døde, det vart nu skutt opp flere lysraketter vi såg ikke flere angripere, Så satte Russerne i gang med ett fryktelig arteleri bombardemang Det kom for sent for dei som hadde angrepet oss, Tyskerne hadde der to døde 8, sårede, hadde ikke den ofiseren handlet slik var stillingene blitt over-rent minnutter senere så hans liv berget mange, kanskje og mitt, da beskytningen var stilnet gikk noen av våre ut dei, det var en Russer som var i live, hardt såret Tyskerne tok han i forhør slik vart det fortalt, han ga ingen opplysninger, døde der, i grålysningen på morgenen var det flere av oss som gikk bort til slagfeltet det var jo kort fremfor stillingene dei nermeste låg bare 5 m fra maskingeverene hadde så å si delt noen i to, det var ett fryktelig syn, tilsammen vart det talt

over 200 døde Russere låg der ikke en hadde overlevd, det var umulig å få begravd dem dei ble liggende foran stillingene når det ble varmt i luften å våren kom var det en slik likstank over hele området, da jorden var telefri vart dei nærmeste likene begravd men det hjalp lite stanken ble bare verre. I April ble jeg ut-tatt til å få spesialopplæring av mg. av SS-Stubaf, Stoffer som da ført 2 Bataljon Nordland, Bataljonskommandøren bodde privat lengre bak fronten. Skulle ha 4 timers teori og praksis 4 uker, fikk da tildelt stilling som vakthavende i en stilling som var nærmere, Stoffers, vi var to mann som var ut-tatt vi hadde vaktstillinger atmed verandere, kunne nu ta det med ro for nu var det andre, som sto vakt det var bare om natten vi utgjorde den 2 frontlinje, som sikring så fremt Russisk gjenembrudd, Som vaktledere skulle vi vere våkne, vi var veldig slitne nu var våren kommet snøen og telen var borte på noen dager som gjorde at jorden vart oppløst, slik at det vart en hallmeter gjørme å komme seg fram i, det var ingen vei der vi var slik at vi måtte gå over åkre, det var et fryktelig slit, Når vi kom i stillingen var det godt å få vile noen timer til vaktene skulle ut vi skulle følge dem i stillingene likedan følge avløserne, Dette var nyankomne, vi betraktet oss som gamle frontsoldater, skjønt vi var ganske uerfarne og grønne enda, Det gikk også der en overordnet vakthavende som det skulle avgies melding til, en natt da han kom gikk han seg på min kamerat i nabostillingen og fant han sovende, vart med en gang fratatt sin stilling og vart arrestert, vordan det gikk han vet jeg ikke, Dagen etter sa Stoffers, slikt tolleres ikke Vart ferdig med kurset først i Mai kom da tilbake til min gruppe i 5 kompani, Det var nu store forandringer, nu skulle alle ha en halv liter melk om dag, mye ekte smør likdan kraftige middager, Men va hjalp det likstanken tok overhånd, Jeg mistet matlysten dei kom med sjokolade og alt godt men jeg ble liggende klarte ikke noe, En dag hadde jeg svimmet av vart da sendt på sykehus, dei fant ikke ut noe men sa at det muligens hadde vart et malaria anfall imidlertid var, Nordland trekt ut for å bli oppsatt på nytt få nye våpen. samtidig vart det bestemt at det skulle opprettes et svert kompani bestående av ett Pakkzug. 4 kanoner ett. IG zug 4, lettere, ett Granatwerfer-zug 4 stk 8 cm og ett Pionerzug. Vart av dei andre kompaniene måtte avse vist mange av sine folk, Jeg vart da sent til det nye kompaniet. sikkert på grunn av min sykdom, Vi vart da oppstilt dei ville høre om yrke skole osv da jeg var fra landet og var litt kyndig i bygging og jordarbeide kom jeg til pionerzuget, vart der i samme gruppe som ove Pedersen vi hadde vart i lag i Graz og Biala -Sierkiew. og kjente verandere, Vi fik nu opplæring i bygging av steg bruer laget stiger ver på 3 m lang 0,70 cm bred hadde med bord av forskjellige lengder og dimensjoner vi prøvde ut vordan vi hurtig kunne lage bruer for infanteri og lette kanoner osv, så hadde vi en oppblåsbar gummibåt som 8 mann kunne ro slik at vi kunne gjøre en landstigning. trente på spregning vordan vi kunne beskytte oss vist vi låg nert sprengstedet, så hadde vi et minesøkerapparat pr gruppe. vi var 4 grupper a 8 mann, vi trente med båtene lærte å ro i takt lærte å ro slik at ingen skulle høre oss, Det var en hektisk tid, i mellom kunne jeg få forferdelige hodesmerter og feber, som kunne vare to tre dager, Det jeg trodde da var at jeg kunne blitt likforgiftet ved Mius, Legene påsto at det var en snev av malaria, Vi var nu forsåvidt utlært, vi såg at det begynte å samles mengder med panzere vi kunne kjøre forbi store koloner, det var en rar følelse når vi passerte, det løp kalt nedetter ryggen, på hundre tall med svære kanoner og dora batteri. Vi forsto nu at det var ikke lenge til en storoffensiv Kompaniene samlet seg nu i hver sin Bataljon og Regiment. Vi var nu helt nytt oppstilt med nye og bedre våpen godt sammen-sveiset, Om kvelden den 21/7 Vart vi oppstilt for å gå til angrep på dei fremste stillingene som var ett sterkt sikret system i forbindelse med panzergravsystemet. Tidleg morgenen den 22/7-42 Gikk vi til angrep det vart satt inn en enorm kanonade mot panzergravene det kom stuka som gikk til dypangrep det var en larm uten like så fort som panzergraven var tatt skulle vi sprengte sideveggene å lage overgang for panzerne noen skulle søke miner slik at det var fritt fram når vi hadde fått til en overgang. vi sprengte liksom i trapp formasjoner når vi var ferdig msd sprengingene kom det ett kompani med wermakt, som hadde til oppgave og ordne det slik at panzerne kom over det viste seg at panzergravene var så dype og brede at vi fikk ikke nokk jord til å fylle igjen derfor ble det gitt ordre at vi måtte få frem tømmer slik at vi la ett lag stokker så jord så stokker i flere sjikt, Så forsøkte den første panzeren å kjøre over vi var sent på vordan det gikk på et vis gikk det, men før flere kunne kjøre vi måtte arbeide hardt for å rette opp alt igjen for tyngden av den første hadde trykt mye ned og stokkene var kommet i ulage, det hele var et svinarbeide og det var blitt veldig varmt.

Det viste seg å vere flere panzergraver tilsammen passerte vi tre . Vi hadde god flystøtte slik at det Russiske arteleri vart holdt i sjakk. Våre panzer og arteleri holdt infanteriet nede Det var en beskytning og bombardering uten like. Storm tropper rensa skyttergravene ,slik at vi kom til for å sprengje ned kantene. Den siste panzergraven vart tatt om morgenen den 23/7-42. Å ta den graven vart nøye planlagt kvelden før, Den vart tidleg om morgenen angrepet av panzer med påsittende stostropper , Først etter Stuka angrep og arteleri angrep vart skyttergraven inntatt. det var lite kampånd igjen hos Russerne, Dei overga seg i flokkevis. Denne panzergraven var veldig bred derfor lettere å passere for panzerne som fortsatte mot forstedene til Rostov. Panzerkomandør Mylenkamp ledet angrepet med påsittende stostropper, Det viste seg når dei kom inn i forstedene var alle gater gjort om Slik at Pantserne ikke kom igjenem det var satt opp sperringer trikkene var støpt og murt fast ellers var alt tilgjengeleg matrial brukt en hurtig frem-marsj gjenem byen var ikke mulig Mylenkamp ga ordre til retrett. Det måtte søkes en annen måte, for å passere Don, Vårt pioner zog fikk i oppdrag å ta oss over elven lengre nede med våre gummibåter. Skulle ta med en del infanteri og lettere våpen, Båtene var bra stor vi var åtte mann som rodde ver båt, 4,båter , vi var spent på om vi fikk ild fra den andre siden, En del av våre skulle gi oss dekningsild fra elvebredden i tilfelle, Vi hadde der både Pakk og IG kanoner og Mg. Var heldige kom oss over, vi var en styrke på tilsammen 60 mann, såg ut som russerne hadde trukket seg tilbake fra dette området. Etter å ha gått over ett vist område og det vart tatt en del fanger ,satte vi ut en del vakter, og gikk til ro, mitt på natten kom det Russiske, Bombefly som slapp noen bomber i vårt område, vi var ute for å se da kom det en Russisk sivil og jorde oss opmerksom på signal-lys som vart sendt fra ett høyere hus, vi inntok huset og tok to Russiske soldater til fange, Dei hadde ikke jort annet en sin pliktog fikk ikke lide noen overlast for dette, Dagen etter da jeg var ute og såg meg om, var det en eldre mann med langt skjegg som stoppet meg. han snakket godt Tysk ville at jeg skulle følge ham hjem. Sa at før revolusjonen under tsartiden var han Gresk ortodoks overhode i det området .som jeg forsto så var han Biskop. For å overbevise meg fikk jeg komme inn i hans helligdom som var ett lite rom der han hadde ordnet slik at det lignet på ett gudshus i miniatyr, der hadde han bilder av seg i full skrud ,og av sin kone og barn som var blitt nødt til å forlate han selv hadde han gått i dekning og levd nærmest som en tigger, Hadde måtte love dei nye Bolsjevikene aldri og forkynne, Dei som hadde nektet var blit sendt til Sibir storparten var blitt henrettet, No såg han liksom en lysning for sin tro og menighet. Som sant så var alle kirker omgjort til fabrikker og lagerlokaler større kirker vart brukt til fabrikkasjon til krigsindustrien. Derimot dei Jødiske Synagogene var fullt akseptert av Stalin dei vart derfor et symbol på Bolsjevismen, for den vanlige Russer, derfor når Tyske tropper eroberte områder pekte befolkningen ut dem som var Jøder noenganger hadde dei tatt makten i sine egne hender og likvidert, Jøder , så nu var Jødene på flukt sammen med dei Russiske styrker, Synagogene vart av innbyggerne brent eller revet. Slik var det over alle steder jeg for og hadde tid til å se, Syntes i mange tilfeller det var rart, Da min far alltid handlet med jøder, vi var i lag med han, slik sa han dei mest humane og greieste handelsmenn er jødene. Når det gjalt sko og klær var vi bestandig i Jødiskefor-rettninger, Men det hatet mot Jødene som jeg såg i Russland var overveldende.

Etter to dager fikk vi høre at, 13 og 23 PZ Diwisjon hadde bygd en pontong bro over Don. Vi passerte pontongbroen tidleg på morgenen .28/7.-42, Vår Diwisjon vart nu satt som en spiss som hadde retning Kuban. Underveis hadde vi flere harde samenstøt med Russiske styrker som hadde som mål å sinke oss, Alle dei Russiske Armeene i området var nu på vill flukt for ikke å bli innringet, Det var deres mål nu å komme først over Kuban for å opprette nye stillinger i skogs og fjell områdene, For vår del var det å få tak i så mange som muleg. Så det vart ett kappløp mot Kaukasus,

Regiment Nordland fikk som oppgave å gå mot Metschetinskaka .Som vi inntok etter en kort kamp. Uscha kom der med en Nordmann ,som ville komme til en gruppe der det var andre Nordmenn.Han presenterte seg: Reichborn-Kjennerud. sa navnet mitt, det var som han ventet jeg skulle si noe, Den gang hadde jeg ikke noe kjenskap til så mange av NS topper, Jonas Lie og Qvisling viste jeg om, Det vart ett kort opphold etter at byen var tatt. så bars det videre, Vi reiste gjennom ett landskap og landsbyer ,der det var store åkrer med dulnende mais, svære felt med solsikke som var over mannshøyde, der det var mye Russiske soldater som hadde stukket seg vekk, det var farlige områder for opprenskning, for det meste var det ikke oppgaven for panzergrenaderer, det var det Innfanteriet som tok seg av. Dei fulgte strakst etter oss, med folk som skulle administrere dei inntatte områder, i landsbyene var det frukt av sorter som jeg ikke viste om ,i alle hager bugnet det av frukt vi kunne spise så mye vi ville, Det var stekende sol, vi var tørste det smakte kunne slukke tørsten, Det var og Meloner store grønne og saftige, Gule med smak av bannan, så var det Tomat åkre med bugnende røde frukter, En dag vi var i kamp ble jeg liggende i en slik åker, det var stekende sol, før hadde jeg ikke hatt smak for tomater, den dagen var jeg så tørst, tok og smakte den var så fin for tørsten og god, siden har jeg likt tomaten .I den stekende solen og varmen måtte vi sitte på åpne lasteplan ,støvet var så tykt å vi kunne se støvskyene høyt til værs fra dei flyktende Russerne, Selv vart vi helt nedstøvet slik at vi såg bare dei lysende øynene gjennom tykt støvlag, Når vi stoppet for en kort rast så var det ved Melon åkre hentet da opp så mye ver av oss som vi fikk med, Det var forfriskende herlig, Var nu på vei mot Bjelaglina Der var det en større styrke som gjorde hard motstand, Diwisjonen forsøkte å omringe byen så skulle vi gå til angrep. det vart der harde kamper, det viste seg at vi angrep egne stillinger, som vart oppklart, tok mange fanger og mye krigsutstyr, såg nu for første gang amerikanske LKV det vart tatt sikkert 10 helt nye og ubeskadiget, og en del annet amerikansk utstyr, Om kvelden skulle vi overnatte utendørs på ett torv , Reichborn -Kjennerud. kom der med en hel kasse kvart flasker Vodka, spurte vor han hadde fått fatt i dei, fra ett Russisk lager, hadde bestukket vakten, Nu skall vi ha fest sa han, var lite lysten på å ta noe, til slutt ga jeg meg, tok mot en flaske, tok en liten dram, Reichborn tømte hele flasken sa til meg ikke vær pysete, Uscha kom og ga oss vaktlista, jeg skulle ta vakt fra kl.20-22. Reichborn fra, 22-24 Jeg tålte ikke så mye. tok to flasker, Det var mere en nok til meg, Reichborn sa, vi tar vakten i lag, holdt meg våken til, 23 tiden falt vel da ut, Våknet med at Uscha vekket meg, vem har vakt? viste ikke med en gang va jeg skulle svare, situasjonen sto klart for meg, vi hadde begge sovnet av, tenkte på va som vart sakt om kvelden, Vekket Reichborn spurte vem han hadde vekket, han snakket mye bedre Tysk en jeg og viste vel best å ordlegge seg, Ut på dagen kom Uscha bort til meg: sa du vil bli stilt for Krigsrett for å ha sovnet på vakt. Ville ikke si noe før jeg hadde snakket med Reichborn. han hadde tømte hele kassen før han sovnet, Da jeg snakket med han Fortalte han at han var høyesterettsjusitiarius og hadde oversatt alle Tyske lover til Norsk der sto det ikke noe om dette, Ta det med ro sa han, så fremt det blir noe skal jeg ordne dette, Snakket så med Uscha, fikk ikke noen respons. Derimot forsto jeg at han hadde mistet all tilit til meg. Reichborn fortalte meg så at han hadde meldt seg som Krigskorrespondent, han hadde ikke noe med å vere gevermann eller innfanterist. Det vart nu så han kom i opposisjon til Uscha, Det pågikk en mnd, han skulle vere ved fronten i tre mnd. Frem-marsjen fortsatte, Det viste seg at i Bjelajaglina, hadde det oppholdt seg en høyere Russisk stab som hadde klart å komme seg unna. dei for i stor fart mot Kuban, Det ville ikke vere mulighet å ta dei, Regiment nordland med. Von Scholz fikk i oppdrag Regimentet skulle gå mot Krapotkin for der å lage ett brohode over Kuban, byen vart tatt , planen var vel å ta broen ved et lynangrep med panzer. Vi hadde nu brukt 6 dager fra vi passerte broen over, sto nu ved Kuban, 700 km, der vi på det meste hadde tilbakelakt 200 km på en dag, nu sto vi i Krapotkin, vi såg dei Russiske togene som gikk tett i tett for å komme over elven, Vi fikk plassert vårt arteleri for å beskytte transporten , ett amunisjonstog fikk treffer og eksploderte lysraketter skjøt opp på tusental.. det var på tide å forsøke seg på broen. det ble nu klar gjort en stostropp som ble

bemannet med panzer og påsittende infanteri. Russerne var oppmerksomme på va som var iferd med å skje, broen vart sprengt øyeblikkelig et transport-tog med bensin og tropper var på vei over bensinen vart antent hele elven sto i flammer, Når jernbane broen var sprengt, hadde vi ikke mere der å gjøre, stedet vart overtatt av enheter fra Wermakt, Broen ved Termirgojowskaja var inntakt, det var ett mindre sted, Det vart kastet ned beskjed fra et Stork observasjonsfly, vi fløt i ei stor elv med Russiske tropper mot den landsbyen, Von Scholz, ville utnytte dette, I ly av nattermørket, skulle vi lure oss stille så nær bebyggelsen som mulig, der skulle vårt pioner zog vente klar til å kjøre for full gass ned hovedgata ned til elven for full fart hive av det som vi trengte til å lage en provisorisk bro, dette i tilfelle at broen vart sprengt, Vi var fullt trenet til et slikt tilfelle. 3 kompani vart ut-tatt til å prøve å menge seg med dei Russiske kollonene som hele tiden strømmet over til den andre siden, Det var enda mørkt slik at muligheten til at Russerne skulle opdage dette var liten mente Von Scholz, Dei var trette etter en lang marsj, 3 komp.delte seg inn i flere små grupper a,7, mann godt bevestnet uten stålhjelmer, det lyktes en gruppe å komme over, Vakten på den andre siden vart oppmerksom på at det var fiender skrek Nemeski Soldati. broen gikk øyeblikkelig i luften full av flyktende Russere, Før det var lyktes våre og sikre broen, Våre biler som sto med motorene i gang, kjørte da som bestemt nådde ned til bredden, det viste seg å vere en del med beskyttende kratt på høyre side, der lastet vi av det vi trengte stiger bord, stigene hadde vi laget for hurtig å lage pasasje for infanteri over elver, vi hadde trent på dette. Nu skulle det praktiseres, helst før Russerne kom seg av sjokket, en del andre av 3 komp, var kommet ned til bredden, Russerne hadde nu kommet seg og hadde fått til en sMG stilling ca 50 m nord øst for broen der gjorde elven en bue, Vi hadde nu lokalisert at trepælene til den sprengte broen var kuttet av ca 20.30 cm over vannflaten, det var bare for oss å dra bord og stiger ut i elven svømme ut å begynne byggingen, Det første forsøket misslyktes på grunn av at vi fikk en kolosal beskytning fra sMG og skarp skyttere fra andre bredden. måtte gå i dekning. Såg at min venn Carsten Rasmusen vart såret der en annen Danske prøvde å redde Carsten vart og truffet begge vart skutt til døde der. Byen vart tatt med storm av vårt Regiment, kanon og annet skyts satt inn i angrepet for og holde Russerne i dekning imens vi fikk, komme oss ut til pålene, når storparten av skytingen stilnet d.v.s, sMG, og geveild, bombekaster og artilleri fortsatte. fikk omsider gangbroen ferdig slik at mere infanteri fikk tatt seg over, slik at dei kunne renske opp langs med elvebredden, det vart tatt 16 fanger der det var dei som hadde beskytt oss og som hadde drept: Carsten Rasmusen og Petersen. Når den direkte beskytningen var over kunne vi utvide og forsterke, slik fikk vi over tyngre skyts vi brukte og gummi båtene. når brobyggingen var over, gikk jeg på den andre siden for å snakke med en venn av meg som og var Nordmann og som var en av dei som hadde vert blandt dei 7. fikk da høre va som hadde skjedd. Det hadde gått greit å komme over, dei skulle lage ett brohode med broen intakt, dei kom over og måtte orientere seg for å finne ut vem som hadde med sprengingen, derfor stoppet dei opp, det var da dei ble oppdaget og og han hadde ropt, njemeski. det var vel ett signal for broen gikk i luften med det samme, dei var gått i stilling og skutt dei som var der i den umiddelbare nærhet, en del kom seg unna en del var helt i villrede og hadde overgitt seg, det var og en del sivile som hadde kommet over, noen hadde med kveg dei hadde måttet vente da dei militære først fikk dra videre veiene var fulle av flyktninger, Når vi sto der og pratet vart det høyrestet snakk og skriking vi gikk bort for å se va det var. Det var en del Tyskere som hadde fått tak i en sivil dei påsto han var jøde noe han benektet, han sa Araber, Det var en Tysker der som liksom forsto seg på det, sa trekk ned buksen får vi se, han ville ikke det, dei trakk av han buksa med tvang, forstå seg påeren sa der ser dere han er omskjært, da er det Jøde dermed vart han skutt. Siden ble vi gjort opmerksom på at alle Arabere og Jøder var omskjært, Vårt zog hadde gjort seg ferdig med oppdraget, vi hadde hatt 3 sårede. 3, komp to døde. Rasmusen og Petersen. inne i byen hadde kompaniets gefektstand tat seg kvarter, vart der komandert til å passe på noen sivile ungdommer den ene var student snakket godt Tysk han spurte va som ville skje med dem, var ung den gangen tenkte ikke så langt, I spøk sa jeg dere vil bli skutt det bruker vi bestandig, han sa ingenting, når kvelden kom sa jeg nu har dere fri bare gå hjem, dei begynte å gå men så sei tilbake, var nok ikke sikre dei gikk fortere til slutt så løp dei, Dagen etter kom zogføreren bort til meg. ser at du er utdannet maskingeversskytter nu har vi bruk for en, vi skal skyte dei fangene som vart tatt i går, dei hadde skutt på dem som var såret, Viste ikke med en gang va jeg skulle svare, ordre nekt var farleg, etter å ha besinnet

meg, svarte jeg, meldte meg for å kjempe mot fiender, ikke å skyte forsvarsløse, i kamp er det greit, han svarte vist jeg ikke utførte ordre, ville han stille opp meg i lag med Russerne. Det var litt av en knipe, Mintes min ausbilders siste avskjedsord, Jeg gruer ikke for noen av dere utenom Tuff. han blir ikke gammel ved fronten, Husk den ed dere har avlagt til Hittler som gir dere rett til å kjempe blandt Tyskere mot, Tysklands fiender, Trodde jeg hadde svar. Det har seg slik, jeg har ikke avlagt ed til Hittler. sa jeg . som svar fikk jeg, da har du ikke lov til å vere med i kamp. sa han, det er opp til dere vil dere ikke bruke meg er det greit for meg. Viste så fremt at dette ble gransket var jeg ille ute, Slapp unna den ordren. Va som videre hendte med fangene vet jeg ikke.

Reicborn-Kjennerud . Kom bort til meg noen dager senere spurte om jeg hadde hørt noe angående krigsrett, nei sa jeg ,det blir ikke noe av sa han. var vist og blitt spurt angående eden. Som han ikke hadde avlagt var jo krigskorrespondent, sa han skulle vere ved Bataljonen nu, og kom til å reise hjem snart skulle komme botom før han for. På veg til Malgobek, kom han bort og sa farvel og om det var noe han kunne gjøre for meg når han kom til Norge, Sa da du vet selv vordan Tyskerne er. Så fremt du kan gjøre noe slik at jeg kan komme meg fri så gjør det, Hørte siden aldri fra han , Sendte et brev fra Malgobek fikk aldri svar, Han hadde vel nok med festing og drikking, har jeg siden hørt. Vart liggende noen dager i byen , Diwisjonen kjempet seg ett stykke inn i skogsområdet men måtte gi opp, til oss sa dei , dei hadde møtt nok en elv som ikke var avmerket på kartet, vi overga så byen til Wemakts avdelinger.

Vi kom ikke videre frem der. Så fikk vi beskjed om at Regiment Germania hadde funnet overgang 10 km vest for oss. Vi gikk da over Kuban, Vi gikk nu i retning Tuapse med kamper i Krasnodar, deretter, Maikop falt 8/8-42 vi var nu kommet inn i ett større oljeområde. Russerne hadde satt flere kilder i brann. Elers i Maikop kom vi over en stor tobaksfabrik der det var nylaget fin virginiatobakk vi på bilen vår pakket en hel jutesekk full hadde nok tobakk så lenge vi hadde bilen, Vi kom nu inn i et stort skogområde veiene var der smale og vi kom til fjellområder som var vanskelig for oss å komme frem i da vi ikke kunne bruke panzerne og det var mye partisaner og deler av den flyktende arme, som kunne angripe forsøkte å komme frem men hadde for mange falne og sårede slik at vi gikk i forsvarsstillinger i fjellene det var iglestillinger Bataljons vis, Var i 2 Bataljon Nordland med Stubaf Stoffers som leder, Vi gravde oss ned der Russen låg ca 800 m fra oss men dette var ett tykt skogsområde, det kunne være fiender over alt. Vi pionerene vart nu omgjort til en stostroppenhet som vart sent på oppdrag. Under disse oppdragene mistet vi mange det var om å gjøre seg så usynlig som mulig, en Russisk fange ut-talte, når Tyskerne var ute på oppdrag hørtes det ut som en elefant skokk, Vi lærte mere og mere, Under turene hadde vi med sender og mottaker der forbindelsen var grei under en viss avstand, På en tur vi skulle da opp til en jernbane stasjon oppe i fjellene, det gikk fint inne på stasjonsbygningen var omnen varm forsto at Russerne hadde rømt da vi kom, Der var det en gramofon vi fant der en Tysk plate, der det vart sunget, Vi har ingen kleder og ingen sko. osv. det var beklagelser fra strakst etter første verdenskrig, Etter en tid gikk jeg ut over jernbanelinjen der vart jeg var en jordkjeller som det var mange av i Russland tok opp lokket tenkte å se nedi da vart jeg var folk der nede sa idi su da som vi hadde lært var kom hit, Russene kom ut med hendene over hodet, noen snakket godt Tysk spurte om det var flere dei sa ja dei andre hadde fulgt jernbanesporet og var bak svingen som var 80 m mot sør, vart spurt om va som ville skje nu jeg sa dei ville bli fanger, dei spurte om dei fikk ha sine verdisaker med seg jeg sa Tyskerne er ingen tyver dei fikk beholde alt som var deres private ting dei ble da med meg til huset, jeg fortalte va som hadde hendt vår gruppefører spurte så om dei andre ville overgi seg dei sa da at en av dei kunne gå og snakke med dei, det viste seg at det var 10 til som overga seg tilsammen 15, vi gikk da tilbake etter at funken hadde meldt fra, det var mange fanger som vi hadde samlet sammen Vi skulle nu transportere dem gjennom skogen og videre ca to dagers mars. skulle kjøre en lastebil foran på planet var det montert ett maskingever. det samme avsluttet kolumnen det var ca 130 fanger, dei måtte gå, jeg ble med på den bakerste bilen, vi måtte nu gjennom skogsterreng der vi kunne bli overfalt av irregulære styrker eller partisaner det var om å gjøre å komme seg ut i fritt terreng før det vart mørkt. det klarte vi uten å bli angrepet, vi gikk til ro for natten på en høyde Russerne måtte holde seg i en samlet ring vi var bare 8 mann om vaktholdet, må si vi leit godt på fangene. vi hadde med forpleining vi spiste før vi gikk til ro. Om morgenen etter å ha spist, gikk marsen videre, møtte nu Wemaktsoldater dei fortalte oss vor samlings leiren var, Da vi kom dit vart dei stilt opp i en rekke der var det sim en innhegning der dei vart samlet, Det som jeg syntes var stykt, var at all verdigjenstander vart tatt fra dem klokker, gullringer, alt som hadde verdi og som var deres private eiendeler om det vart notert for ver enkelt spilte i dette tilfellet ingen rolle følte meg som en sviker hadde ikke tenkt meg dette, Så var det første og siste gang jeg var med på å avlevere fanger, Vi kom tilbake uten noe uhell. Dei hadde nu tatt en Kvinnelig Militær til fange når vi var borte var nysjerig var og så på henne hun var bakkbundet og lenket til et tre noe aldri vart gjort mot mannlige fanger, Dei påsto at hun var farlig det beste var om dei skaut henne med en gang, Vi ventet nu på Von Scholz. Som skulle dele ut utmerkelser til vårt mennene i vårt kompani vi vart oppstilt vart kalt noen feiginger av vår kompanisjef og udukelige soldater som i det hele tatt ikke hadde gjort oss fortjent til verken utmerkelser eller forfremmelse, Det hele hørtes så negatift ut der vi nu sto oppstilt, No var kompanisjefen plaget av malaria ganske sterkt han hadde anfall da han kunne vere helt borte, mine anfall var blit borte, Von Scholz kom ridende til hest hilste på oss roste vår innsats Og delte ut utmerkelser sa at det var mange flere av oss som hadde fortjent utmerkelser jeg vart forfremmet til SS -Surmann, Så spurte han om den kvinnelige soldaten va hun hadde gjort etter som hun var bundet og lenket slik. han påla kompanisjefen å befri henne fra disse tortur-redskapene deretter befordret han biltransport til Divisjons gefektstand va som videre skjedde med henne vet jeg ikke, På en stostropstur kom vi i kamp med en Russisk Tropp det var strakst vi kom til en lysning i skogen vi trakk oss tilbake da vi hadde samlet oss feilte

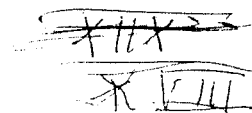
tre mann blandt dem den som ble såret ved mius som trodde han hadde blitt truffet i hjerte, han ble den gang syk meldt en mnd, og kom så tilbake vart brukt mye som tolk, no kom verken han eller dei andre to tilbake. da det hadde gått en 20 minnutter gikk vi tilbake vi gikk over hele området ,vi fant ikke noe spor etter dem. Det var svert farleg i disse skogsområdene, skarpskyttere kunne sitte i trekronene, Av 32 mann var vi kun 4 mann tilbake, vi fikk ordre om å reise til ett annet krigsområde, vår divisjon skulle vere en aktiv Div, I disse fjellområdene hadde vi ikke noe å gjøre, den oppgaven som vi nu hadde kunne en annen Diw .I disse områdene med skog fjellkløfter i ulike formasjoner ,der veiene var beregnet på hestekjerrer og berg folk, Vi vart avløst av en Gebirgsdivisjon, Vi skulle til Østkaukasus som ståskil i området Malgobek, Vi kjørte i retning, Nishny-Kurp , Grunnet vårt store tap som pionere, vart pionerzoget oppløst, kom til panzer abwerkanon Zoget i første omgang som maskingewer skytter, for å verne kanonen i tilfelle infanteri angrep, V hadde passert Gnadenburg ved Terek. Påveien mot Malgobek 26/9-1942, Kom det en stor kolonne med fanger som vart geledet med ridende Wermakt ,Hele Regiment Nordland var nu på vei mot Nishny-Kurp, vi skulle passere elven Kurp. Fange transporten sinket vert kjøretøy som passerte broen, med å gå over vårt kjørefeldt for å hente seg vann. vår bil stoppet ikke, slik ble tre fanger overkjørt bak oss hadde vi kanonen på 2000 kg, vegen vart siden åpen , kom frem til et dallignende område fremfor oss var det en høyde området var y formet der sidene gikk mot høyder ,vår bataljon samlet seg der ordren lød vi skulle gå til angrep ved 5 tiden den 27/9-1942, en dag jeg aldri vill glemme, lofte meg selv aldri å glemme denne dagen I tre uker hadde Wermakt med tre Diwisjoner prøvd å ta malgobek dei hadde forblødd seg hadde ikke kommet frem. nu låg en del av dem på høyden foran oss, Våre infanteri kompanier skulle gå i stillinger på denne høyden og gå til angrep tidleg på morgenen, Med våre pakkanoner skulle stå klare i tilfelle panzerangrep, Våre tropper var låvet samme fly og artilleri støtte som ved angrepene på panzergravene før Rostow ,Vi hørte at det vart et stort slag med en del artilleri skyting, men ingen flystøtte vi som låg og ventet, speidet etter flyene Endeleg kunne vi høre fly dur , det som kom var en formasjon 4 motors amrikanske bombefly som slepte bomber over våre stillinger hele dalen vart som en støvsky vi såg etter våre jagerfly men ingen ,så etter en tid kom det 2 Messersmitt det dukket frem to Russiske jagerfly, ett Tysk og ett Russisk fly gikk i nerkamp dei gikk inn i en sirkel det var om vem som klarte å lage kurven slik ar det fikk inn treffer når dei avfyrt sine kanoner med lysspor gikk det rett over verandre til slutt fikk Tyskeren inn en fulltreffer det såg ut som Den Russiske flygeren satt ferdig til å hive seg ut, for han var ute med det samme flyet sto i brann, dei andre to passet liksom på verandre, Den Russiske flygeren forsøkte å pendle seg over til egne linjer nedsytingen hadde skjedd over ingemannsland, vinden var ikke på hans side slik at han kom ned i nerheiten av oss, Flyveren som var kaptein hadde før dette skutt ned 4 Tyske fly fortalte han, I to tiden ble det ropt panzer , Alle fire bilene startet opp og vi kjørte slik at vi var i le av høyden, der stoppet vi for vår zogfører skulle ha konferanse med bataljonskomandør Stoffers som var i en bunkers på høyden der Da hørte jeg gjenem all larmen att det kom granater retning oss, da vi stoppet hadde jeg sett etter om det var ett sted som egnet seg i tilfelle ett angrep. såg da en grop etter noen som hadde ligget i stilling der, slik var jeg forebredt , stupte av vognen ned i gropen det var flere som kom oppå meg det var ett fryktelig granatregn, både stalinorgel og andre kanoner og granatferere vart brukt, det vart stille kjente det var noe seigt det var blod fra en død kammerat da vi kom oss fri var det ett forferdelig syn som ettervert åpenbarte seg vi hadde mistet halle zog styrken sjøfførerne hadde klart seg, dei fikk ordre om å snu kjøre til vår utgangstilling panzerne hadde snudd, vi som var istand til det skulle forbinde og frakte hårt sårede til forbindings plassen som låg 100 m bak, noen hadde mistet foten andre armer en som jeg fant hadde mistet begge benene og hadde elers flere splinttreff, forbant med hurtigforbinding slik at han ikke skulle forbø. drog han så med til forbindingsplassen der var det hundrevis med sårede syntes det vart lenge å vente før dei tok seg av den jeg kom med fikk så høre, dei tok seg først av dei letteste sårede som kunne komme til sine enheter , før dei tok seg av hardere skadde, det vart jo flere som på det viset døde der, det var første gangen da jeg hadde vert med at det var så mange sårede og skadde på så kort tid. Det vart så jeg gikk frem for å se om det var flere å hjelpe, jeg kom nesten opp på høyden da var det en fra mitt gamle 5 kompani, som låg i en skyttergrav der, han fortalte det hadde vert et forferdeleg angrep storparten av førere og underførere var falt dei hadde gått i spissen for sine menn kompaniet hadde hatt et forferdeleg tap , siden hørte vi uttalelser av en Wermakts General. Ved

angrepet om morgenen ved Malgobek: dei angriper som Stuka, noen av kompaniene hadde kommet langt fram dei første timene, mannefallet var stort slik at dei måtte grave seg ned, den som låg der i skyttergraven hadde vert med en såret, som ikke kunne gå hadde båret han på ryggen, dei hadde kommet velberget til forbindingsplassen, nu var han på vei tilbake, var blitt møtt av grannat angrepet på høyden ventet på gunstig anledning til å gå frem til sin enhet. Ventet på den flystøtten som var lovt, Russiske artilleri fortsatte sin hammering mot dei dei som låg i stillinger fremme, jeg gikk så langt frem i skyttergraven på høyden for å få ett vist overblikk, Såg nu at Tyske panzere var i ferd med å krysse panzergraven det var helt ved foten av en skråning til venstre for oss i det området Reg, Germania skulle gå frem som jeg forsto av våre observatører hadde noen av Germania klart å komme igjennom panzergraven, Måtte tilbake til min enhet, tenkte med meg selv at på ett vis hadde jeg vert heldig som ikke var infanterist lengre, ut på dagen fikk vi litt støtte av fly det var en del Henkel fly som bombet Russiske stillinger, det var ikke noe mot den støtten flyvåpnet hadde gitt oss ved Rostow, Det vart bestemt fra overkomandoen, Dei krevde av vår daverende Div, Kom, Steiner at vi dagen etter måtte ha tatt Ssagopschin, innen kl :18 den 29/9 Vår Reg, sjef Von Schoz vart sint og uttrykte at han villev gå i spitsen for mennene sine og med dem bli tilintetgjort, Etter å ha roet seg ble det neste dags angrep bestemt. Vårt zog med kanonene ble om kvelden brakt i stilling helt fremme, vor vi grov oss ned. Hele natten var skrik og rop om hjelp fra Russerne som låg såret i ingemansland, Sani sani hele natten i mellom var ropene; mami, mami. Det var forferdeleg å høre på, vi hørte pannivogner som rikset seg avgårde. Vi låg nu bak en liten høyde i lag med en panzer avdeling vi skulle vere som reserve ved angrepet dagen etter, Vårt Reg, møtte en masiv motstand og ble liggende fast dei første timene dei andre Reg hadde fremgang, panzerne våre gikk så til angrep. det kom nu Russiske panzer, det var mange, vi kom frem med våre kanoner det vart ett hardt panzer angrep men Russerne trakk sine panzer tilbake bak Ssagopchin, dei hadde da mist flere, Dei hadde ikke hatt eget infanteri med var derfor også utsatt for våre menn, vi kunne nu komme fremover, i bakkene til høyre for byen i en liten dal, det vart nu bestemt at vår bataljon sammen med panzerne skulle stilles i angrepsreserve, Diw, Wiking tenkte nu å gå i stillinger til forsvar, I Grålysningen den 1/10-42. Kom det ett angrep av en stor Russisk Panzerstyrke. Den gikk til angrep på Reg, Wetland som da låg til venstre for oss, våre panzer gikk så til angrep kjørte rett gjenem dei Russiske dei vart helt overrasket og snudde det er noe som er det verste panzere kan gjøre for dei er svert sårbare akkurat bak så vi fikk da inn skudd på dei slik at panikken oppsto vi fikk benyttet oss av dette og kunne rykke frem og ta dei Russiske stillingene på høyden der vi fikk inntatt stillingene til det Russiske artilleriet der tok minst 150 fanger der. Vi hadde nu fått svekket mye av kraften til Russerne, og såg lysere på å ta Malgobek, Diwisjonen hadde nu mistet mye av sine beste menn Vårt kompani var da det sterkeste i Diwisjonen med 50 mann, hele Finnen bataljonen hadde nu en kampstyrke på 56 mann resten var falt eller såret, Vi hadde kjempet hardt Steiner mente vår Diw, hadde utført en bragd, Men Overkomandoen mente Steiner hadde avbrutt angrepet, Steiner vart og sint så ordbruket var ikke pent, Så sa generalen ved Overk, At Steiner måtte gå til angrep, dagen etter, Steiner sa at han måtte ha forsterkninger. Det får du sa Generalen; vem da, Ditt regiment Germania fikk han til svar, 4-10. Ble vi avløst fra vår stilling, vi skulle vere reserve til Germania Som skulle angripe høyden foran oss om morgenen den, 5/ 10.42, dei skulle få panzerstøtte. og Stuka skulle komme, vi viste at Russerne hadde panzer bak høyden. Germania angrep Nordland fulgte nu vart det ett svert artilleri beskytning fra vår side, det kom den ene sveiten med stuka etter den andre slik at fienden måtte holde seg i dekning, I, kl, 14 Var vi kommet inn i vest malgobek, Kampene kampene fortsatte den, 6, og ved 15. tiden den 6-10 falt Malgobek vi kjempet oss frem til høyden Øst for Malgobek. på den høyden vart det tatt mange fanger, vi kom bak dem som stormet høyden og tok mot en del av fangene som var i sjokktilstand undres på vor dei skulle vi pekte bare bakover, Da vei Da vei sa vi, og fortsatte, oppover bakken, i skyttergravene låg det døde Russere elers hadde dei latt alle sine våpen ligge, Målet var nådd traff der, en Nordmann som var med i spitsen for angrepet han fortalte at Russerne låg nede i skytter gravene ventet på å bli skutt, våre menn ba dei stå opp og gi seg på vei bakover, vi plasserte vår kanon på hellning mot sør litt bak første linje der vi grov oss ned, om natten kom det såkalte Kolenkipper som vi sa dei var veldig iriterende kastet ned alt mulig, fossfor, bomber, jernskrap, alt som dei fant holdt på hele natten, Var glad når morgenen kom, da begynte det Russiske artilleri dei bombarderte våre stillinger treffene var så nær at jorden rant ned i skytte gravene, vi var glad når kvelden kom, etter to dager skiftet vi stilling, lengre mot sør der og på avhang nu

der var det enda flere Nordmenn blandt dem, Bjørn Johansen, fra Oslo. Qvisling Norvik Søstersønn til Qvisling, Jeg var alene Nordmann i 8 Komp, Det var forholdsvis rolig i avsnittet nu, solen varmet det var en fin høst mellem dalene der det var liksom bakker opp og ned over det hele, Tidleg en morgen det var litt disig i luften, hørte at Tyskerne avfyrt en del skudd fra sine kanoner, kunne se høydene lengre inne på den Russiske siden der dei hadde stillinger så eksplosjonene det var liksom luften flerret seg fra verandre så gå tilbake var rare granatnedslag, fikk siden høre att Tyskerne hadde utprøvd sine trykkluft granater, dei drepte alt liv i en omkrets av 15 m ganske fryktingydende, Russerne hadde sendt melding vist Tyskerne brukte disse granatene på nytt ville dei bruke giftgass, Tror ikke det vart brukt siden, jeg var nu 3 skytter ved kanonen nu, hadde gravet meg ned på høyre siden av kanonen og brukte transport hjulet som dekke over en del av hullet, Så var det etter middagen det var helt stille klart solskinn, Da hørte jeg, liksom, sjo sjo aldeles som vingeslag av en skokk svaner såg etter vor dei var, så begynte nedslag av granater var snar til å komme i dekning, dette var stalinorgel hadde aldri opplevd, angrepet uten i kamp da er larmen fra slagmarken og konsentrasjonen så sterk at det overdøves av detaljer, 100 mbak oss låg IG Zoget med 4 kanoner dei hadde korte løp og kunne skyte panzerraketter på kort avstand, Vest for oss et stykke oppe i høyden ca trehundre meters avstand låg Bataljonens Gefektstand med lege og feltskykehus til førstehjelp feltkjøkken osv, Eilif Hendsvoll kom til vår kanon han hadde vert lastebilkjører, En av akslingene på bilen han kjørte hadde brukket, han mente dette var som en straff, at det liksom var hans feil at den var brukket, Noen dager senere da vi satt ute og spiste middag slo det ned en granat 60 m bak oss, vi var vant til granat størrelser og hørte så noen lunde vor dei slo ned, denne granaten brydde vi oss ikke om, Hendsvoll satt med ryggen mot nedslaget, han falt plutselig sammen vi undersøkte han han var død så begynte vi å se etter årsaken det viste seg å være ett ubetydeleg sår i bakhodet ikke så stort att det blødde, Vi hadde ikke hørt at splinten kom elers høres dei godt vi fikk han opp til legen han fant det samme som oss, Noen dager senere kom Qvisling Norvik innom oss han hadde en arm i fatle, var blitt såret fortalte vor mye husker ikke vor mye so jeg forsto ville han ikke få noe særleg men av det, Vi trøstet han og sa nu har du fått heimatskudd, vi fulgte han med øynene 50 m fra Gefektstand slo det ned en granat der han var, det er vanskelig å si om han hørte den og hvide seg ned, det var nærmest fulltreffer han var død på stedet, noen av oss som såg det sprang oppover, jeg ble ikke med dei som kom dit fortalte han hadde ikke hatt sjanse til å overleve, Siden var noen kammerater og jeg nede ved soldat kirkegården, det var mange graver der det var reist kors på gravene oppå korset var stålhjelmen navnene var skrevet på korset, der fant jeg flere Nordmenn blandt dem . Georg Hendriksen fra Steinker en kar som var to år eldre hadde vert en del i lag før krigen viste ikke at han var med, likedan graven til Qvisling Norvik og Eilif Hendsvoll med flere. Disse husker jeg best, Russerne forsøkte med noen angrep men kom ikke gjennom . Vi hørte raslingen og rusingen av panzer bak høyden. Vi var fire kanoner vi hadde utarbeidet en plan vi skulle skyte vekselvis slik at den enkelte ikke ble så fort oppdaget, en ting er teori, annet praksis. så en dag kom det til panzer angrep først vart vi var en T 34 så kom det flere T 34 kom i retning oss, Rottenfyrrer Schokk var første skytter, vi hadde dekt til med gress slik at kanonen vart ikke synleg før etter første skudd, alt var helt stille bare panzerne behersket området, Schokk sa vi venter med å skyte til avstanden ble ca 50 m, Vi hadde fått en sort spessial granat med utvendig bløt mantel med stål kjærne ved treff skulle den bløte mantlen klisse seg fast slik at stål kjærnen skulle slå gjennom panzeret, det var første gang vi skulle bruke denne den vanligste var PZ 38. Da panzeren nermest seg hoppet Untercha opp fektet med armene ropte skyt, skyt . første skuddet vart avfyrt det var lysspor slik at vi såg om det ble treffer granaten prelltet av nu hadde panzeren sett vor vi var stoppet opp schokk gav beskjed granat , 38 det var min jobb å ta frem granaten til 2 skytteren som ladet jeg observerte at kanonen dreide mot oss da neste skudd smalt det traff kranen på tårnet slik at det låste seg men nu hadde panzeren bare og la løpet gå ned, fremdeles sto Uscak og fektet og skrek, vi viste va som ville komme hoppet ned i dekningshullene den Russiske granaten traff kanonen på siden Uscak som sto der vart dødelig såret panzeren kom mot oss lokket på tårnet gled opp, vi hadde det ene øyet over kanten for å se va som hendte Russens øye likedan over kanten på tårnet, sa idi su da pan nu begynte 8,8 flakket vårt å skyte mot panzerne da kjørte han videre mot IG stillingene, dei hadde da fått montert sine panzer brekkende raketter slik at dei traff tårnet på panzeren tårnet fløy av . det var ca 15 m

fra der kanonen vår sto, besetningen sprang ut av panzeren. ofiseren la seg ned trakk av en håndgranat sprengte seg selv i luften, dei andre overgav seg. Alle panzerne var sprengt, den ene var kommet i brann det kom en springende klærne hadde tatt fyr, vi trodde det var en Russer, det viste seg å vere en av våre som hadde ligget i dekningsgrav under den brennende panzeren, vi fikk slukket ilden, vår Uscha var enda i live men veldig hårdt såret, dei vart begge kjørt til nærmeste sykehus, Rottenfyrer Schokk, ble med bilen, Ove Pedersen og jeg vart ved kanonen, Bataljonssjefen kom frem til våre stillinger, sa fra at vi skulle få utdelt T Miner slik at vi kunne tilintetgjøre panzere med dei. Det vart natt, så hørte vi rusingen og rasslingen av panzere bak høydenen, kort etter kom tre Russiske pantser dei skaut opp lysfallskjerm slik at det vart like lyst som om dagen, Russerne pratet høyt den ene panzeren kjørte rett forbi, Ove og meg, vi låg i våre hull. dei kjørte til den T, 34 som var skadet sto av og begynte å feste slepekjettinger, Heldigvis så sluknet lyset da, Ropte til Ove kom vi spring til skyttergravene, vi la iveri da vi kom frem var det en Nordmann der som var ferdig til å skyte oss vi fikk ropt ikke skyt vi er nordmenn. da vi kom i graven sa han det var bare sekunder fra at han hadde skutt, Russen skaut ut nytt lys vi fulgte med med den sundskutte panzeren på slep kjørte den bort til vår kanon tok også den med seg, vi hadde vert heldige som hadde forlatt kanonen i tide ellers hadde vi vært fanger. Russen tok med seg alle 4 panzerne uten at det ble løst ett skudd, Bataljonssjefen var rasende da han kom frem dagen etter, spurte om vi hadde hentet T, Miner, Vi mente at dei ville bli brakt frem. Enden på det ble at Regiments kommandør Von Scholz kom til det som var skjedd mente han hadde vi alle lært noe av, Vi fikk miner frem. Ove og jeg var mye fremme ved skyttergravene til 7. komp. det var fremste linje på et høydedrag Russerne hadde insyn slik at vi måtte være forsiktige, en dag vi var der, kom Von Scholz gående på siden mot Russerne oppe på kanten av skyttegraven. vi holdt oss godt nede, han kom overraskende på oss, han sa: nå gutter ser at dere holder hodene godt nede, det gjør dere rett i og gikk videre på sin inspeksjon, Noen dager senere var vi i en bunker det var 16 mann der den var stor Russerne hadde bygd den, plutselig fikk jeg det for meg att jeg skulle gå tilbake, sa til Ove jeg går han kom med en gang, syntes det vart så tungt der inne sa jeg, Ove hadde heller ikke følt seg vel vi hadde kommet ca 30 m nedover i skyttegraven hørte at det kom en stor granat noen som vi betegnet som koforter, den slo ned i bunkersen som vi hadde forlatt vi løp tilbake kunne ikke gjøre noe det var ett stort hull med stokker og lemlestede kropper, det var ett stort tap, nesten ett helt zog var borte, våre kammerater både Tyske Danske og Nordmenn. Vi hadde hatt englevakt. Hele tiden forsøkte Russen seg med angrep dei hadde bra med panzer der hardest gikk det utover Finne Bataljonen og 5 kompani. Til slutt roet fronten seg, Da 13 og 23 PZ, Divisjon gikk til angrep for å ta Ordshonikidse, 13 PZ skulle gå foran, 23 PZ og 2 Rumenske Bergdiwisjon skulle sikre flankene, Det som da ble sakt til oss var at 13 PZ hadde møtt så liten motstand og etter kort tid sto i forstedene i byen, 23 PZ hadde da gått etter og flankene var blitt svekket, Russen hadde ringet inn så å si begge Diwisjonene, Det var ingen reserve, 2 Nordland med sin sjef Stoffers, og Mylenkamp som hadde fått forsterket, Pz Avd, 5, og 3 A.R. 5. vart hurtig trekt ut men likevel det tok lang tid, Vi kjørte i all hast, mot Alagir avsnittet, Vi kjørte mellom panzerne for å dekke dem, frem i angrep det kom overraskende på Russerne Vi brøt gjennom dei Russiske Stillingene, Det kom Soldater mot oss med oppstrekte hender da ble dei var att det var folk fra Diw Wiking dei danset av glede vi er berget, det er Wiking, Dei fortalte bak neste høyde låg det minst 1000 sårede dei vart da først hentet ut nu var den pasasjen vi hadde klart å få til slik at, Russerne kunne skyte på dei treansportene som kjørte ut. Det var natt vi måtte vere ferdig med evakueringen før det ble lyst, derfor mistet Diwisjonene nesten alt utstyr, etter vert som bilene kom frem var det flere som var blitt skutt på turen gjennom den trange koridoren, Hovedsaken var å få ut så mye som mulig, 23 Pz diw vart syndebukken dei vart degradert til fotfolk, vart etter det kalt høyre til side Diwsjonen.. Feilen låg nok ikke der, en syndebukk måtte dei ha, Vi satte oss fast der dei andre fra Diw Wiking kom etter vert som dei fikk avløsning. Min bror Hermod som var kommet til Westland fikk sin ild-dåp der, Når kesselen ved Stalingrad begynte ble, 23, Pz Diw sendt dit. Russerne angrep daglig, noen steder kom dei igjennem, Rummenene rømte bare dei såg en Russer det vart vi som måtte til pers for å holde stillingene. Det kom to bergdiwisjoner som forsterkning, i fjellene der, Det snedde noe om natten om dagen varmet solen opp slik at all sneen tinte, dette var omkring den, 10 /12, -42 Det var en fjellformasjon som såg ut som en hestesal Tyskerne kalte den for Sattelgebirge, Om morgnene var den snedekt på

ettermiddagen var sneen borte det var godt og varmt om dagen. Men det var lite og dårleg med mat, Der vi låg nedgravet i forkant av en liten lund med trær . der vi låg var det insyn rett til Ordshonikidse, der såg vi togene kjøre, avstanden dit var ca 3000 m der var en gress-slette som for oss såg ut å gå helt frem , En dag såg vi en hest som gikk og beitet den kom mot lunden der vi låg, vi fant ut dette var fin mat, ingen av dei andre hadde vert med og slaktet, Jeg hadde slaktet både griser og kalver, en hest kunne jeg vel slakte bare den kom slik at vi fikk tak i den, En dag kom den frem til lunden tok med geveret fikk hesten inn blant trærne vor jeg på nert hold skjøt den ,den var død med en gang stakk den. flådde den, vi parterte den til deling på våre 4 kanoner, saltet pepret og stekte filetter det var deilig alle spiste seg mette, Vi fant ut med den forpleiningen som vi fikk ,hadde vi mat for lang tid to dager senere kom kompanisjefen frem til oss, Spurte om det var tilfelle at vi hadde avlivet en hest og vem som hadde gjort det sa fra med en gang, det er jeg som avlivet hesten, har dere tenkt å bruke den til mat, sa det var fint kjøtt, han vart rasende hesten er den som sliter mest for menneskene og er å betrakte som hellig, Vi fikk ordre om at vi skulle grave ned alt kjøttet, med en gang når det var utført skulle Uscha melde fra, snakket med Uscha, vi behøvde ikke å grave ned alt, svaret var ordre er ordre, Derved vart alt gravd ned, Sulten fortsatte, Mitten i desember fant jeg ut at jeg ville ta med ryggsekken , for å prøve matauke i et lite sted ca 1000 m bak våre stillinger, Inne i byen traff jeg en kamerat fra utbildingen og som hadde vert kokk i Biala-Zerkieff.Hilste hei Ågren ved vilken enhet er du, er Regiments furer, Fortalte vorfor jeg var der , han sa det er jeg som har forpleiningsvogna så vi kan gå dit, I vogna hadde han Norske sigaretter og tobakk. mye hermetikk smør og pålegg og druesokker , hadde sekken full.Han fortalte meg at en av dei nærmeste dager skulle han til Norge , hans tjenestetid var over desuten hadde han familie bekymringer, I bunkersen vart det fest,Slike ting skjer sjeldent den gangen var det som ett eventyr. På det stedet vi låg var vi fri for angrep den tiden vi låg der, Verre var det for Westland dei hadde stadig angrep både panzer og infanteri, Dei låg i breidd med Rumenerne Der Russen hadde moro av å jage dem ut av stillingene, til slutt måtte det opprettes to forsvarslinjer der. Det nermest seg Jul. 1942 Så den 23 /12 , fikk vi beskjed dagen etter skulle vi forlate stillingene kjøre ned til ett tettsted ved jernbanen skulle av.vente plass på transport tog ,det var i 19 tiden den 24/12, feldkjøkkenet hadde laget istand en god middag med svinestek poteter og surkål , deser en fl snaps pr hode,sigaretter, Vi skulle spise hos en familie ,dei hadde kjøkken stue og soverom, da vi kom med middagen gikk familien inn i soverommet kom ikke ut før vi var ferdig med middagen og hadde vasket opp etter oss, Vi bød dem da på røyk og snaps ,pratet litt med dei,dei var Tyskvennlige .Ved 23 tiden på kvelden vart det avskjed det var vår tur til å bli oppløst, Da den siste av oss hadde gått ut av døren til familien kom dei med en kost og feide etter oss liksom vi var urene,dei var Muslimer . Var sikker på at retningen var Tyskland for ny oppstilling da vi hadde vert med så lenge,hadde mist så mye folk det var ikke mere enn en fjerdedel av full besetning igjen , vi fant ut at toget gikk mot syd riktig rettning vart det sagt, Så ved ett knutepunkt på jernbanen,vart retningen Øst , Først da fikk vi høre at Paulus Arme var omringet i Stalingrad, Vi skulle prøve å slå en kile inn ,Di nærmere vi kom , Såg vi flyktende Italienske og Rumenske tropper ,Uten våpen helt uten føring, dei hadde rømt hele fronten slik att det var inga frontlinje , Russen var på hurtig fremrykking dei hadde i tankene å ta hele dei armeene som var i vest Kaukasus. Vi gikk direkte av togene og for full fart i utkanten av byen vor vi gikk i stilling, fikk beskjed om å ta over,MG gå i stilling på venstre side av kanonen, Det var da en hel del panzer på vei mot oss ,jeg tenkte meg ikke om ,plasserte meg i høyde med kanon utløpet ,var ikke tid til å grave seg ned, Begynte å skyte med en gang ,slik jeg lå fikk jeg munnings utblåsing rett på meg , det vart ett hart slag heldigvis, Kom det en sveit Stuka dei hadde montert panzerbrekende bomber og var helt treffsikre to bomber ver , dei panzerne som var tilbake flyktet, Om natten trakk vi oss tilbake og grov oss stillinger ,det var kalt nede i 20 minus Det var ikke noen fast front lengre .slik at det vart bestemt vår oppgave var å oppholde den Russiske angreps spiss , Slik at dei som var i vestkaukasus kunne komme ut over Rostov. Dei første 3 ukene oppholdt vårt kompani seg under åpen himmel,vi flyttet stillinger så åsi ver kveld, til slutt vart folket lei av å grave seg groper.det var 20 cm tele, Jeg hadde fptt med en øks den hugg jeg meg gjennom telen gravde så dypt at jeg kunne skjule meg og komme under telen, det var og en isnende sno over gropen la jeg mitt ullteppe da vart det lunt og godt, dei andre satt på holmene hoppet og trampet med benene for å holde blodomløpet i gang, Vi var hele tiden i nærheten med landsbyene som strakte seg milevis med hus på

10

begge sider av veien, Russen gikk til angrep ver dag, Vi holdt dem i sjakk om dagen, flyttet stillinger om natten. Etter tre uker kom vi første gang under tak. det var om kvelden det var to rom i det ene holdt ofiserer seg, vanleg soldater fra Uscha og nedover vart stuvet inn i ett rom det var faktisk så trangt, vi sto teltpakket vi sto sovende om natten vi behøvde ikke vere redd for å falle, Dagen etter skulle dei som hadde noen plager, undersøkes av lege, av 30 mann hadde 5 tredjegrads forfrysning 8 anngrads tre første grad. dei med tredjegrads vart sendt til sykehus for amputasjon. for det meste var det tær og føtter, dei med tredje gr hadde ikke følt noe før vi hadde vert inne i varmen, annen grad vart og sendt til sykehus, disse var alle heldige med at vi enda hadde god forbindelse bakover, det var flere tilfeller at hardt sårede ble latt tilbake, Min bror Hermod som var såret i en fot fortalte han forsto at Tyskerne trakk seg ut, han stødde seg på geveret og kom seg bort til den siste bilen som rømte, den var så full det var ikke plass til noen flere, men vart holt i armene av flere slik berget han, Det var ved Orlowskaja, den, 10-12/ 1.43. Vår gruppe hadde en Russisk flyofiser som fange og var ansvarleg for han, det var i Ssalsk som var ett større sted, vi fikk vår stilling med kanonen ved siste huset møt øst der var det utenom huset en svær høysåte ved siden av den sto kanonen; i huset var det ei Russisk sykepleierske, Vi vart begeistret for verandre, var mye sammen, Det oppsto en del sjalusi, da vi var ute en tur og elsket litt ved høysåten, vi kunne skjule oss litt der, var det noen som skjøt på oss, vi skynte oss inn for å se hvem som hadde vert ute, dei var alle inne såg ut som dei var enige om at ingen av dei hadde vert ute, Vi fikk ett brått oppbrudd. på en time måtte alt vere klart til avreise vi fikk ikke ta med noen utenom Uscha fikk ordre om att Russeren skulle skytes han var blitt som en av oss, veldig god kammerat snakket godt Tysk, Uscha ba for han, men ordre var ordre, Da vi alle satt på bilen kom Uscha ut hadde med seg flygeren dei pratet som vanlig så pekte han Russeren snudde hodet dermed trakk Uscha pistolen og skjøt, Vi syntes det var fryktelig, sånn er krigen, Kjørte ganske lant før neste stilling, No ble vi med om å slåss med Russen om vem som skulle overnatte inne i hus, Vist Russen var før oss var det om å drive han ut og omvendt, Kunne komme inn i daten nesten sammen med Russiske panzer mange ganger, så det kunne gå hart for seg, Det var veldig kalt, tåken kunne ligge så tett at så fremt vi forlot stillingene, kunne vi gå oss vill og inn i Russiske stillinger, det var flere som forsvant slik, En Nordmann som kom bort, der traff jeg på Falstad da han kom fra Russisk fangenskap, Januar 1949, Det var en del som med vilje forfraus seg, Tanken var der hoss meg og, men ungikk fristelsen, Det var andre som sa til meg att dei ville gjøre det, en del av dem forfrøs seg, om det var med vilje kan jeg ikke si, Vist så var tilfelle og det kom opp var det standrett vedkomende vart skutt med en gang, I ett tilfelle ved vårt kompani, var det en Tysker som hadde skutt en hel familie for å voldta en datter i huset, dette var ved tilbaketrekning, men det vart så vi gikk fram igjen. vart da var det grusomme som var gjort, etter voldtekten hadde han og skutt jenta, han hadde glemt sitt bandolær der i huset det felte han. det vart standrett han vart skutt på stedet. Til stede var hele kompaniet. Da vi var ved Ssalsk fikk vi høre att Russiske panzer var ved Bateik, vi sa Parteisk. Den tyske 1. PZ, Arme som kom fra vestkaukasus ble innsatt der for å holde koridoren åpen for resten av dei Tyske troppene, Vi skulle fortsatt holde Russerne til bake, Vi var nu kommet til et lite sted ikke så langt fra Bateik, fikk ordre om att den stillingen skulle vi holde i tre dager, fikk kanonen i stilling ca 50 m fra en liten elv der selv gikk vi inn i et hus ikke langt fra, til venstre for oss låg en del av Germania, Til høyre Finne bataljonen, den første dagen såg vi langt i det fjerne på steppen bevegelse som bølget frem. dagen etter såg vi tydeligere det var fotfolk panzer panzer vogn i det uendelige, Fant ut i løpet av natten ville dei lomme inn i landsbyen på andre siden av elven, Russen Satte inn med arileri og Bombekastere over hele vår side, Vår Uscha Skulle ut en tur kom fort inn. Russen har gått frem både på høyre og venstre side både Finnene og Germania var på Rømmen vi var alene att bilen var det ikke sjans til å berge likedan kanonen, Vi måtte smygge oss ned lage ladninger og sprengte begge deler, Vi var 7 mann vi kom til utkanten av byen vart oppdelt slik Uscha først jeg sist det var en Hollender ved oss da vi to vart enige om å ha øyekontakt med verandre, jeg hadde en håndveske med meg den bar jeg i høyre hånd elers hadde jeg pistol Russerne gikk frem til høyre for oss slik at Uscha bestemte rett frem opp høyden der vr det en stor halmsåte der skulle vi møtes,

Først var det en slette over den var det ca, 100-150 m så var det opp en bakke den var vel 300-400 m . vi kunne se i toppen på en stor halmstakk. der skulle vi møtes. Uscha: jeg springer først tell til 50 så springer neste, slik skulle vi fortsette .avstanden mellom ver ble da passe. Uscha. var ikke kommet russerne oppdaget at vi var på flukt da Uscha var nesten borte ved enden på sletta, satte da igang først med sSM så etter tur med arteleri og bombekastere, det såg ut som det var en vanskelig rute, bestemte meg for å gå til venstre når min tur kom. der var det kortere bort til en busk reie langs med en bekk som gikk opp mot høyden. måtte da springe nærmere Russen og dei var på fremm-mars mot høyden på den andre siden av bekken mot høyden og var beskyttet av våre som hadde trukket til bakte dit, Germania ? var ikke kommet langt ut på sletta før jeg såg at jord og sne pisket opp foran meg hivde meg da ned og spilte død, når dei da hadde innrettet våpnene mot dei andre. løp jeg på nytt det fortæste jeg kunne, til det samme gjentok seg. nu var det mange store hull etter bomber og granater ,slik att jeg nu kunne hive meg ned i ei slik. Hadde ikke før dukket ned så slo det granater ned rundt meg dei hadde brukt en hel serie med Stalinorgel mot meg takket være at jeg var beskyttet av SMG berget jeg låg der lenge da syntes jeg, studerte avstanden det kunne vere 10 m til bekken bestemte meg for å sette alt på ett kort ,springe opp og ta siste stykket i en spurt. Det gikk bra stupte gjennom buskene og ned i bekken som var frossen det var vel en 6-7 cm sne oppå. Såg Russerne ca 50 m til høyre for meg dei var på tur opp høyden, men var møtt med sperreild fra våre. sprang på huk etter bekkefarenet opp til jeg var på høyde med halmstakken, nu var det kommet en del Tyske fly som beskyt og bombet Russerne. det var skutt opp signalraketter fra våre fremste linjer kom meg så videre til høystakken var hele restene av vår avdeling var. av fartøy hadde vi bare kjøkken vogn med forpleining .Alle var kommet seg seg opp på høyden uten særlig skader. Av mannskap var vi nu, 30 mann igjen av kompaniet, der opp på høyden Kjennte nu at jeg var blitt såret ikke noe alvorlig men måtte forbindes da jeg blødde mye, var høyre arm bare kjøttsår. Fikk høre att dei såra hadde blitt etterlatt på sykestua dei hadde ikke hadde hatt transport mulig heter, ventet på en del panzer som skulle dra inn for å få dem ut, Kompani sjefen sa at vi skulle nu marsjere mot Bateik det var en tur på ,3-4 timer, Som en del, av vinter utstyret hadde vi fått filtstøvler, mine var helt nedslitt gikk på strømpene sålen var helt bortslitt. Før vi skulle dra spurte kompanisjefen om det var noen som var så syk att dei måtte ha skyss var det plass til noen på kjøkken vogn gikk, bort og viste han mine støvler, Slik fikk jeg sitte på, slapp den anstrengende turen. Vi skulle møtes i Bateik. vi skulle vere på utkik, slik att vi ikke skulle komme bort fra verandere. Stoppet ved jernbane området i Bateik, Hollenderen og jeg ble enig vi skulle gå inn på stasjons området for å se, Det første vi såg var ein stor haug .spurte vakten va det var ,fikk høre det var Julepakkene til Pauluses Arme i Stalingrad, spurte va som ville skje med pakkene, dei blir helt bensin over og sprengt var ordren. det sto mange tog med mat og makedenter varer mye av det var tenkt til Stalingrad, dei skulle og sprenges vi spurte om det var anledning til å hente ut noe, ordren var ingen ting skulle røres , Hollenderen som var sver til å organisere ,det vil si stjele uten å bli oppdaget, såg på meg forsto hintet , oppholdt vakta slik att han kom seg på andre siden og der fikk tatt ut noe. vi møttes ved utgangen, han hadde fått tak i sgaretter , sjokolade en del pålegg osv. Da vi kom til bilen ble det fest, Ventet på resten av våre det begynte å skummes, før dei kom. Vi gikk da til ro i ett hus, måtte vente på tur for å passere broen, Kompanisjefen sa der att det måtte organiseres 4 biler når vi kom inn i Rostow , dem måtte vi ta fra Weermakt, male på vårt Wikingetegnet, så var dei våre, Etter å ha kommet inn i Rostov der alt var i oppløsning og det hersket en pannikkart flukt, i nattemørket klarte våre å organisere og male over dei gamle tegna så sette på våre, i løpet av natten hadde vi 5, nye kjøretøyer. Vi skulle bli noen av dei siste som forlot byen, Hele Nordland forsøktes nu samlet før vi skulle kjøre videre, noe som lyktes i løpet av den tiden vi var i byen ,Vi kom inn til Rostow natt til den 5/2-43 og forlot byen på formiddagen, 7/2. det var da bare Pionere som var att dei hadde ansvaret for att byen ble sprengt. Vi kjørte opp på en høyde over byen, Det var klart og solskinn vi ventet på att byen skulle sprenges i tusen biter radder bort fra kartet . det var nu bare, 6-7 mnd siden vi inntok Rostow

8, Februar 1943 var vi på marsj mot Stalino. som vi forsto den gang skulle vi til Tyskland for nyoppstilling, Divisjonen hadde nu så å si uavbrutt vert i kamp siden angrepet på Russland, Det var nu bare rester igjen av den opprinnelige Divisjon. Så plutselig den 11-2 fikk vi høre at Russerne hadde brutt igjenem på en bred front, dei Italienske enhetene var på vill flukt hadde kastet alt av våpen. det var virkelig panikk, vi ble beordret til å stoppe. en større panzerstyrke .Pz gruppe Popoff. Vi fikk beskjed om å gå i stilling ved Gubin. Vi hadde mistet alle våre panzerkanoner, fikk tildelt en som Rottefyrrer Cock, skulle føre. en gammelveteran. Jeg skulle vente til neste morgen da kom det nok en kanon, som 2 skytter fik jeg en gammel venn Ove Pedersen en Danske, Vi fikk kanonen om morgenen den 12-2. kjørte ut til Gubin med en gang, Der hadde det vert harde kamper om natten Russen hadde forsøkt å bryte ut men ble slått tilbake, Mye takket være : Gille som med sitt Artilleri skjøt med alt dei hadde, både langtrevkende kanoner og direkte beskytning med 8,8 flakk kanoner. Sammen med vårt 8 kp. var 7 kp som infanteri beskyttelse. En Bergenser fra 7 kp fortalte meg, dei hadde fått nye rekruter og dei hadde alle trekt inn i ei av stasjonsbygningene .da dette var en jernbanestasjon, dei hadde følt seg sikre og hadde satt ut vakt av dei nye rekruttene, som ikke hadde vært observante nok og ikke merket Russerne før dei var tett innpå. Dei fikk skutt og ropt at Russerne kom. Min kammerat var lettsøvd og reagerte med en gang tok med geværet og hoppet ut av et vindu flere av dei gamle gjorde det samme. før Russerne hivde inn håndgranater , flere ble drept. Så fikk dei samlet seg og sammen med en del av Finnebataljonen, fikk dei drevet Russerne tilbake. Jeg plaserte min kanon på veien ved siden av den bygningen som Russerne hadde kastet håndgranatene inn i, veien var rett 50 meter fremover der forsvant veien i en kurve, veien gikk derfra nok så bratt ned til hovedveien mot Stalino, Nu hadde Gille fått frem artilleriet både langtrevkende og, 8,8 flakk som var oppstilt til direkte beskytning av veien, på min nye

kanon var det nattekikkert, hadde Ove Pedersen som min annskytter, så var det to nye som skulle frakte frem amunisjon til Ove som ladet, samtidig skulle dei snu kanonholmene slik at kanonen sto slik at jeg hadde den riktige svingrekkevidde. Disse to hadde fått en hurtig undervisning, på stedet, det var jo en enkel operasjon, det var håndtak på endene av holmene, så var det bare å ta tak løfte å snu. Det var en del sne å det var en vakker natt med helt blå himmel og stjernene virket her i Ukraina så nære, Ved 11 tiden på kvelden hørte vi raslingen av panzerbelter som kom fra Krasnarmeskoje, etter ei stund såg vi silhuettene av dei det var minst 8 stk og dei hadde påsittende infanteri. i første omgang kjørte dei forbi avkjørselen opp til oss forsto vi, vi hadde ikke insikt dit, dei fortsatte videre veien mot Stalino, dei var da kommet opp fra dalen slik at vi såg dei helt tydelig, da dei kom opp på flaten fikk dei direkte beskytning fra 8,8 flakket, en panser kom i brann. dei andre snudde, og kom tilbake. etter raslingen å døme kom dei opp mot min kanon, vårt infanteri skulle sikre vår kanon mot Russisk infanteri. Rottenfyrrer Cock, sto med sin kanon 150m lengre bak og på avhang slik at vi såg ikke verandrer, Vår zogfører sto ved vår kanon da vi begynte skytningen. den første panseren kom frem av kurven veg hadde god kontroll, skaut det første skudde fulltreffer, hørte rop fra vårt infanteri den brenner, den neste svingte forbi på venstre side nokk ett skudd og den ble stående, den tredje svingte og forbi på venstre side, nokk ett skudd og den sto stille, nu var den 4 panseren kommet på en 15 m og for langt til siden, jeg ropte snu holmene, Ove sa alle har rømt også innfanteriet, Fikk tatt ut sluttstykket Ove sier vi løper inn i bygningen, han vet ikke va min venn har fortalt. jeg sier over jernbanelinjen det var ganske bratt opp dit, først var det ei flat strekke på ca 15 m så var det opp skråningen, Russerne hadde nu åpnet luka i tårnet, vi hadde ikke forsvinningdrakter, Russerne skjød med maskinpistoler, jeg syntes å holde på i evighet før jeg fikk kastet meg overende og rullet meg ned skråningen på andre siden, Ove klarte seg,

vi trakk oss langs sporet tilbake, etter et lite stykke traff vi på en av funkene til artilleriet, som funket det nye målet var første forsvarslinje, Russen var brutt gjennom, vi fortsatte bakover til siste huset i stasjonsbyen, der var vår Zogfyrrer, det første han sa var, har dere ikke med kanonen, (den var jo bare 2000 kg). Da panserne fortsatte videre, fikk Cock inn en treffer, så den ble stående der, samtidig vart kanonen hans skadet, rekylen var ødelagt kunne skyte ett skudd til. Vi foberedet oss til å ta stillingene våre tilbake. neste morgen, I løpet av natten smøg vi oss så nær Russerne som mulig. I grålysningen, skulle vi gå i angrep. Cock skulle skyte det siste skuddet i panseren. vi viste ikke om den var bemannet. Da skuddet løsnet var vi klar med huurraaa stormet vi frem, Russerne vart tatt på senga i løpet av sekunder hadde vi inntatt dei to bygningene, Ove og jeg fikk beskjed om å ransake den første, det var der vi hadde hatt våre private saker og militære effekter, vi gikk fra rom til rom alt var rensket ikke ett pappir, jeg hadde skrevet dagbok mistet den der. vi var enig om å ta vert vårt rom, det såg ut som alle Russere hadde falt eller flyktet, kom inn i et rom vor det sto en stor kiste, gikk bort til kisten løfte lokket litt opp. der låg det en Russer smekket på lokket løp ut på gangen ropte på Ove som var i naborommet som kom med en gang, vi ropte inn i rommet at han skulle overgi seg, Ove mente vi skulle skyte på kisten, jeg hadde bare pistol, Ove hadde gevær Etter første skuddet, hørte vi ett skudd inne i kisten, da vi forsiktig åpnet, hadde Russeren skutt seg, det var en høy kommisar, flere var det ikke i bygningen, vi kom ut angrepet fortsatte, det viste seg at Russerne holdt på å forsterke stillingene med panserskyts og granatkastere, foruten mitraljøse. Dei som ikke falt eller ble såret fikk pannikk og rømte, alt utstyret fikk vi tatt så nær som panserne. Dei hadde trukket seg tilbake til Krasno-Armaiskoje, Ostubaf. Joerchel Kom frem for å se på laget, Vår Zogtruppfører var blitt overført som Zogtoppfører til 7, kp, 7 kp hadde gått videre mot Krasno-Armaiskoje, dei ble liggende foran en del kaserne lignende bygninger, dei ble kraftig

beskutt fra andre etasjen i første bygget og kom ikke videre frem hadde flere døde og sårede, det var flatt tereng og en del snø, Joerchel spurte etter pakk kanoner vi hadde ingen, Så ble en av Russernes Såkalte ratsjbom brakt frem vi hadde amusjon nokk som Russerne hadde rømt fra, Joerchel Mente jeg skulle bruke denne kanonen, hadde aldri skutt med en slik dette var og en panservern kanon men ulik den Tyske, på denne var der luftfylte dekk, og optisk sikte, så fra om at holmene måtte graves ned, Joerchel mente det holdt med at to menn satte seg på holmene, vi hadde direkte sikt på bygningene fikk ordre om å sikte meg inn på det tredje vinduet til venstre i annen etasje det måtte skje fort siktet meg inn og trakk av, jeg var vant til det Tyske direkte siktet der vi kunne følge med vor vi traff, tenkte ikke mere over og gjorde det samme, kanonen spratt opp og kom en halv m bakover jeg ble slått mye og var blindet på øyet, Joerchel ropte flott skudd, jeg var i halvsvine, no ble holmene sikret og Joerchel tok selv over skytingen, etter to dager var jeg resturert bygningene og forstedene til Krasno-armaiskoje var nu tatt, traff der min Norske venn fra 7 kp, som hadde vært med i angrepet, vår Zugtroppfyrrer var blitt såret foran bygningen Russerne hadde brukt han som blink så min venn, Sturmsjharfyrreren, hadde reist seg på kne tatt sin pistol og satt for pannen, med disse ord: jeg dør for Hitler og fedrelandet heil Hitler, så skjøt han seg, Han hadde vært en meget soldat vennlig mann, hjulpet oss på alle vis. Med forenede krefter ble stedet tatt en mengde med krigsutstyr, og mange panser, kanoner amunisjon osv. Vi fortsatte mot. Grischino, vi fikk høre at Russerne ropte på hjelp gjenem radiosambandet som ble oppsnappet av våre (vi blir angrepet av Wiking trenger hjelp, leve Stalin) Dei neste dagene var ikke jeg med direkte i kamper, var med liksom å registrerte, var mere som reserve, Restene av vårt Zog, som nu vart ledet av en Sjarfyrrer fra skrivestua, det var den samme som hadde ivret mest for at den forige var blitt sendt til 7 kp. Det var harde kamper i Griscino, der var det mange soldater fra Org Tott og Tyske kvinner som var mishandlet på det groveste seksuelt

ødelagt oppskårne i skrittet brystene mishandlet det er noe av det grusomste syn jeg hadde på hele felttoget, Pz. Popoff hadde hatt ei sterk panser enhet bestående av 120 panser av dei hadde vi tatt eller ødelagt sa 80, Russerne forsøkte å bringe frem bensin og annet matriell, og forpleining alt vart av dei Tyske enhetene satt i brann, flammene fra brannene lyste opp himle i flere kilometer, Russerne manglet nu mat og drivstoff, vi tok 100 vis med fanger, Kring den 20 Februar hadde både Krasno-Armiskoije og Grichino falt i våre hender. Ved Grichino hadde vi en del falne, da den 7, Ski-Brigade hadde satt seg fast sammen med en del Russiske panser, Det Russiske angrepet var kommet overraskende på Tyskerne, på grunn av den panikk som var oppstått hos Italienerne, Som hadde hivd alle våpen og rømt frontlinjen, en del av OT og stasjons tjenestemenn leger og sykesøstre hadde forskanset seg og hadde fonk forbindelse med oss. Germania gikk overraskende inn og fikk berget ut en del, På stasjonsområdet i Krasno-armaiskoje, Sto det flere transport tog med Tysk utstyr 10 tigerpanzere helt nye dei var ubaskadiget. Russerne hadde ikke hatt tid til å ødelegge noe, Popoff hadde.)9-12-14. Garde Panser-brigade, 3 Garde-Mot-brigade, og 7, Ski-Brigade) stasjonert i Krasno-Armaiskoje og Grichino, Popoff som selv med en del av Brigaden var trukket ut, ga den 19-2. ordre til dei Russiske styrkene om å tilintetgjøre og kaste ut Tyskerne, Popoff fikk strakst etter vite at dei var slått og en del fikk rømt. Tyskerne var nu i helene på restene av Popoffs pz Brigade, vi hørte at dei anropte om drivstoff og forpleining, til slutt kunne en panser trekke 5 andre på slep på forsøk å unnslippe, dei kunne ikke ta opp kamp lengre for til slutt å forlate panserne og flykte, dei fikk ikke tid til å sprengje, dei fikk rømt over Donets, vi fikk 50 intakte Russiske panser, og div annet utstyr. Vårt kompani gikk i roestilling, Det vart nu på nytt stillings krig, intil videre. det var til stadig Russisk angrep men dei kom ikke igjennem Så mitten i Mars, Vart det så Finnebataljonen skulle trekkes ut av Wiking. og sendes hjem til Finnland, Samtidig skulle Regiment Nortland Trekkes ut for å gå inn i SS, Gren.

Reg.2.Norge,Oppsøkte vår nye kompanisjef for å komme til Reg, Norge, Fortalte at jeg var Nordmann,vorpå jeg fikk til svar:det er vel en liten provins i Tyskland, Jeg ble beordret til.til Aufklerings Abteilung 5, Som Panzerskytter og lede kanon 2,Vi vart nu forlagt til ny oppstilling og få nye våpen og undervise dei nye rekruttene,vi låg ved Dnjepropetrovsk .Det var nu vår,så skulle en Rottenfyrrer fra Dresten gifte seg fjernbryllup med sin forlovede og fra Dresten,det skulle foregå over radio,som jeg forsto så var det første gang dette vart utført,hele hele AA5 skulle delta,vi skulle bruke ei standsmessig Russisk trille,Der brugommen med for dagen en utkledd soldat som brud,bester for trillen var 6 mann brudeparet ble kjørt til,hovedkvarteret for AA5 der vielsen skulle foregå,det var en høystemt handling der brur og brudgom ga sine løfter, som vart sendt over høytalere slik at vi alle kunne følge med, etterpå fikk dei snakke noen ord sammen,uten høytalere, Så bar det tilbake til veldekte bord med en fl brennevin til var sigaretter og tobakk og en bedre middag med skinkestek poteter og surkål,degerten husker jeg ikke va det var,etter på var det dans og hyggelig samvær jeg var alene Nordmann. Sa 8 dager senere var partisanerne på angrepstien.vi fikk da i oppdrag å gjenemsøke området og skogen,det var en del skyting,men noen partisan fikk vi ikke tak i.På tilbaketuren vart jeg var en som låg på maven død,snudde han rundt men hele ansiktet var borte var truffet av en dum dum kule,da jeg tok ut hans soldbok viste det seg å være forhenværende brugom.Det gjekk på opplæring og personlig hyggiene.Kring først i Juni Ble jeg såret av en granat splint i høyre legg,Vi var på oppdrag i fiendens linjer,Kom på sykehus to dager senere i Stalino det viste seg at det var gått vek i såret,splinten som sto i muskelen vart fjernet såret var sa 8cm langt og 1.2cm brett. vart sydd men verken brøt opp såret,måtte da ligge rolig på strekk skinne, på sykehuset vart jeg liggende ved siden av en Ukrainer, han fortalte at han arbeidet på en våpen fabrikk så hadde dei et hus med 2 mål jord der dei dyrket frukt,hadde høner og gjess dei hadde hele tiden levd godt,han snakket godt Tysk og lærte

meg litt Russisk slik at jeg kunne gjøre kur til damene som han sa, Etter 3 uker, Kom spisen opp og fortalte meg at det var min tur til å reise på permisjon nu, det var vel sist i Juni. men jeg måtte være friskmeldt, pappirene låg klare, jeg måtte prøve å komme ut snarest før, nytt angrep kom i gang da ville alle permisjoner bli inndrat, snakket med legen på visitten, jeg skulle komme inn til vurdering dagen etter, Det hadde lagt seg ei tynn hinne over såret spisen kom akkurat da jeg skulle inn til vurdering, så han ble med inn. Legen undersøkte foten, Jeg fortalte at jeg hitil ikke hadde hatt noen permisjon hjem. med støtte av spisen ,gjekk legen med på å friskmelde meg, mot at jeg lovte ikke å oppsøke lege til kontroll før jeg var hjemme, vart da utskrevet og reiste på permisjon til Norge dagen etter, I Lemberg var det avstigning og alle måtte avluses, før nytt tog kunne bestiges for videre ferd, vi fikk seddel på at vi var rene for lus, Tar toget over Berlin og Hamburg til Kjøbenhavn, Så med Monte Rosa til Oslo. Monte Rosa var før krigen en av Tysklands Amerika båter, Vi fikk beskjed om at inventar og bekledning ikke måtte beskadiges det var fine ting og verdifult, Hjemme i Oslo Får jeg oppspart lønn rasjoneringskort på frontkjemper kontoret får jeg frontkjemper pakke og kort til polet der jeg får kjøpt 1 fl 60% sprit, litt tobakk og sjokolade billet hjem til Sparbu. Kommet hjem må jeg dagen etter til Tysk lege på Steinkjær, Han vil legge meg inn på sykehuset, forteller at jeg vil gjerne være hjemme, må da komme til Steinkjær annen ver dag for å skifte bandasje, over natter på Steinkjær, ver gang, mitten i Juli brenner stuebyggingen hjemme opp. dei får ikke reddet, mye, jeg var ikke hjemme. Hermod var og kommet hjem på permisjon, etter å ha blitt såret i Januar 43 på retturen fra Stalingrad, Vi mistet nesten alt av uniform effekter, jeg hadde hatt på min uniform til Steinkjær. En av dei første dagene i August, Reiser jeg tilbake til fronten, med Monte Rosa til Danmark så tog over Hamburg, Hamburg blir nu bombet av Amerikanske 4 motors fly dei hiver ned fossfor og petroleum som renner ned i beskyttelses rommene alt er et inferno, reine terrorbombinga. Denne dagen omkommer over 100000

sivile i flammer og bomberegner kom siden i prat med en ungdom som reiste på permisjon den tiden hans mor oppholdt seg i sin leilighet han fant henne aldri igjen, same person fortalte meg det jeg vet om omkomne og lemlestedede enkelte kjellere der det var bombet hus og det ikke var reddning mulig vart folket drept hurtig og effektivt, Vi Vart stoppet og fikk ikke kjøre før flyene er borte, byen er full av flammer og røk når vi passerer, jernbanelinjene er intakte, på toget er jeg sammen med Rolf Saltnes fra Sparbu som og har hatt permisjon og min venn Bergenseren fra 7 kp, i Berlin må vi bytte tog til Krakov i Polen, blir to dager i Berlin, før avreise til Krakov, Bergenseren er en livat fyr og vil at vi skal ta noen dager fri i Krakau. det blir fest med kvinner vin og litt mere, så reiser vi til Targanrok, der vi på nytt må ta et nytt tog, der blir det det samme, vi oppsøker et hus der det er to kvinner, dei har ver sin liten leilighet, dei sier at dei er forlovet med ver sin Tysker, men vi kan bli hos dem til forlovedene kommer, blir der i tre dager, jeg er da lei og vil reise videre min venn vil bli en dag til, jeg pakker å reiser nu så jeg, han ga seg å ble med Tog til Charkow. Helt tilfeldig treffer vi der på en Norsk sanitets kjører han vet vor vår enhet ligger og vi får sitte på dit, tar avskjed med min venn for å oppsøke min enhet, er veldig spent på vor mange som lever av dei jeg kjenner.

Kommer frem til Gefektstand der jeg må vente til det blir mørkt, der foregår ett av dei største slag med panser fly og kanoner når vi ser frem mot dalen der det er som verst, er den fylt av røk og vi ser lysglimtene for nedslagene fra større skyts. Om kvelden kom vi frem til min konon, det var en av igjen av dei som jeg forlot av 6 resten var to falt tre var blitt såret det var kommet 4 nye deriblandt en Estlander, Min kompis fra før vart overrasket, vi som trodde at du ikke kom tilbake dei hadde diskutert dette og da jeg ble lengre borte en tre uker trodde dei at jeg som Nordmann hadde kommet meg fri, Til det var jeg for mye soldat og idealist, Ove Pedersen som jeg hadde vært i lag med siden Senheim Mars 41 Var blitt hardt skadet ved Golaia-Dolina ved et panzerslag, Noen dager

før jeg ankom melom den 12-14-August-1943. Det vart hett for oss, Russen angrep stadig vekk dei hadde utvilte manskaper og nok å ta av i tillegg hadde dei bedre og mere utrusting av panser, Dagen etter jeg ankom, gikk Russerne til angrep, Først med granat regn over våre stillinger, av stalinorgel og kanoner, så kom det en mengde med panser, Tyskerne var underlegne i antall pantser, men dei var bedre en dei Russiske og dei vart kjørt av veteraner, det var tigerpanzer og panter, Ruserne hadde uøvde og unge mannskaper som for det meste var første gang i slag og uvørne når det gikk galt kunne det oppstå panikk, dei forsøkte å flykte snudde og da var dei lette å skyte ned også for våre kanoner, Infanteristene hadde panzerfaust som kunne skyte ned T34 på 30-40meter. Da slaget var på det hardeste kom dei Tyske panserne oss til undsetning. Når slaget var over, Talte vi 50 Rusiske panzervrak. Så overtok det Russiske granat og Stalinorglene dei hamret og hamret på våre stillinger. Om natten kom dei Russiske kullskipperne, det hørtes flap-flap Så vart dei helt stille dei slo av motorene før dei kastet det dei hadde av jernbiter, bomber og fossfor, det var lette fly dobbeldekker oppbygd av finner og seilduk veldig enkle nesten umulig å skyte ned, noen eksemplar hadde vi fått ned. Vi trakk oss nu tilbake til nye stillinger. Det tar ikke lang tid så er Russerne der, Nye angrep og motangrep, bombing og skyting panzerangrep, mange drepte og sårede, skrik og fobannelse rop på saniteter fra begge parter, det rene helvete, å overleve slike opplevelser er ett under der kammerater faller rundt deg, du venter stadig på din tur, jeg var en av dei heldige som berget, dei gruppene jeg hadde vært i ble jeg for det meste den eneste som overlevde. hitill hadde jeg vært med på seks nyoppsettninger, alle forsvant, Spitsen sa: Tuff ist immer dabei. det var nu dei harde slagene bakover fra Charkow, Det var kamper hele tiden. Når vi trakk oss bakover i Førstningen ble alle sivile komandert bakover husene brent likeså avlingene ingen ting skulle den fremrykkende fiende få vi lå i en liten landsby med kanonen da det hadde oppstått en feil på den, ventet på å komme til verksted. Det foregikk et heftig

panzerslag med panser og stuka foran oss i en dal kruttrøken låg helt gråsvart over dalen. Om morgenen kom jeg på at jeg skulle gå til ett Kolkjos som var rømt, det var ikke langt fra der vi bodde men i ingemannsland på en måte, såg at det gikk høner ute der. tok ikke med meg noe våpen, det var en stor åker til høyre for Kolkjoset som var skåret og kornet sto i rauker, fikk tak i egg lommene på jakken full og en del i hendene. plutselig reiser det seg en Russisk soldat seg opp bak en av raukene han hadde geværet hengende over aksla. jeg vart som en is med det samme, kom meg fort og sa: idi su da pan, Russeren kom til meg jeg tok geværet av hans skulder, ba han bli med på veien til min gruppe traff jeg en annen soldat sa til han, ta med fangen og geværet til kompaniet, han ble forundret men utførte ordre, jeg fort til mitt hus fikk på meg pistolbeltet før det vart forespørsel. det hele gikk greit, ut på dagen fikk jeg beskjed om at jeg fikk time for kanonen på Divisjonsverkstedet som låg i en landsby lengre bak. Leverte kanonen sa at det hastet ikke så mye, skulle få den i løpet av dagen, gikk ut en tur for å se meg om, vart stoppet av en kvinne som absolutt ville at jeg skulle bli med henne hjem, kom inn i stuen låg det en gutt pyntet på stubordet han var 10 år fortalte hun hadde vert ute og lekt når en granat hadde slått ned en splint hadde drept han, følte med en gang ikke noe ansvar for dette, sa at det var en Russisk Granat som hadde drept gutten, hun sa ikke Russere eller Nemeski men Veina (krigen) hadde drept hennes sønn. Den tanken var ny for meg, men rett, satt flere timer hos henne hun var alene ikke flere barn vordan det var med mannen viste hun ikke da han var Russisk soldat, det hele var trist og fælt. jeg som hadde sett tusner på tusner både Russiske og Tyske falne, det var som det skulle være, men dette var noe helt annet, Hadde opplevd døden hundrevis av ganger Av mine kamerater slik hadde jeg tatt avstand til følelser for døden det er som det skall være i krig, Overfor denne moren med hennes sorg og fortvilelse. Tenkte om kanskje to dager blir du og resten av landsbyen jaget som kveg fra hjemmet mot en helt uviss fremtid, hus og alt dere eier vil bli brendt, disse

tankene streifet meg, viste at det fantes ikke nåde hos dem som bestemte og soldatene som utførte disse jobbene hadde glemt va godhet var. Reiste så tilnake til han som kjørte kanonen, kjørte på verkstedet. kanonen var no klar til prøveskytning, etter prøvene som falt godt ut, reiste vi tilbake til enheten. Vi kom dit om kvelden, alt var rolig, Morgenen etter fikk vi tildelt ver vår del av stedet skulle samle sammen alle sivile og bringe dem til trosset, fik ordre om at alle som nektet skulle skytes, dette var første og eneste gang jeg fikk en sådan ordre, hadde hørt om det, jeg undersøkte min sektor men folket hadde forsvunnet bare i ett hus traff jeg to unge jenter, sa va ordren var, dei spurte om å få samlet sammen visse ting, jeg sa det var i orden, skulle komme tilbake, ordren om evakuering hadde landsby befolkningen fått to uker i forveien. gjekk over resten av mitt område, gikk så til der en hollender hadde samlet sammen 30-40 personer, han var i lag med en Tysker som hadde samlet en del fra sitt område, no var dei ved et hus der det var en eldre mann med langt skjegg, dei holdt på å diskuterer, gamlingen nektet å forlate sin eiendom, endskapen ble at Hollenderen skaut gamlingen, for deretter og ta dei andre med til samlingsplassen, jeg gjekk tilbake til huset der jentene var ropte men ingen svarte, det var noen i huset det forsto jeg, sa at huset og hele landsbyen vil bli antent og brent ned etter vi var dradd om ettermiddagen, ville ikke utsette meg for noe undersøkte derfor ikke huset, dette ble opp til dem va dei gjorde, kom til samlingsplassen vart spurt om jeg ikke hadde med noen, sa jeg hadde sendt dei til møteplassen. Di som hadde møtt opp ble no i formasjoner sendt avgårde, noen hadde kjærrer noen bare knytter, noen har tatt med seg kuer, det var et trist syn, om kvelden evakuerte vi og branngjengen kom ikke lenge etter så vi lyset fra brannene, vi kjørte til nye stillinger lengre sør. Vi var oppklarings avdeling mye av vår oppgave var å fare bak fiendens linjer for å rekonosere. Det var mye partisaner i områdene, dei kunne og være spioner som rapporterte våre bevegelser og rapporterte til sine oppdrags givere, det var ingen sammenhengende front lengre

slik fikk vi mye oppklarings turer i ingemannsland,vi hadde streng beskjed om ikke å gå i kamp.bare raportere, for en tid tilbake skulle vi få nye rekrutter,vi var da i roestilling,fikk beskjed om å møte opp på apelplassen for AA5;Untersjarfyrreren for vår kanon følte seg ikke frisk,og sendte meg for å få en til oss,på møteplassen var alle enheter,både infanteriet som var tre kompanier spe tropp avdeling og motorsykkel meldere,4,pakk-kanoner,4 ig kanoner. Sjefen for AA5 var den som skulle fordele mannskaper, det var mange folketyskere fra dei opukerte landene og Estlendere,Letlendere,Unterstumfyrrer:Debus fordelte mennene jeg fikk tildelt en Rumensk folke Tysker. Han var blitt lovt å komme til melderne på motorsykkel påsto han gråt sine tårer han var bare 16 år.Og dermed yngste mann vart satt til å pusse støvler til Usja hente mat til han og vaske koppene,noe han mislikte i høyeste grad,Jeg pratet en del med han, han fortalte meg at alle folketyskere ble innkalt til den Tyske Wermakt.Dei som ville det kunne melde seg til Waffen SS,propogandaen sa at der fikk dei det mye friere og kunne velge vor dei skulle være.han meldte seg som Kradfarer i Diw Wiking,etter kort opplæring ble dei sendt til fronten.han angret på for den disiplinen og harselasen han hadde vært ute for hele tiden og det såg ut til å fortsette også ved fronten.Han var enebarn,dei fant ut at han var ei pyse,og ville lære han.så ei natt vi sov kom det inn en gjeng som trakk en sekk over hodet på han,tok han med seg ut og banket han,når han kom seg fri såg han ingen,jeg våknet med han kom skrikende inn til meg,han forsto ikke va galt han hadde gjort,ville melde det til overordnede,spurte om han viste vem det var,han hadde ikke peiling på det,jeg sa at dette ville ikke gjenta seg og at han ikke hadde sjanse på å gå videre med saken. Vi skulle på ein oppklarings tur i ingemannsland satte kanonen ved trosset.tok med maskingevær håndgranater og en panserfaust,maskinpistoler og geværer vi var nu 7 mann i gruppa,det var først i september klart og fint,vi dro i 4 tiden om morgenen,forsiktig nærmet vi oss en stor landsby

kjørte hovedgaten, etter ei stund møtte vi en sivil Russer som snakket brukende Tysk han vart spurt om vor langt unna Russiske tropper var, han fortalte at dei første enhetene var på vei inn i landsbyen, Untersjarfyrreren tok en mann til sides han viste han kunne lite på han. sa at han fikk ta med sivilisten bak et hus der og gi han nakkeskudd, slik at vi ikke ble røpet, vi hørte to skudd, han kom tilbake, vi snudde bilen og var på veg for å rapportere kom opp en høyde bak byen, Wermakts enhet var kommet dit for å stanse Russerne der. dei var gått i stillinger men var få mann, vi vart stoppet og fikk ordre av en, Høyere Wermakts offiser om å gå i stillinger, vår Usja sa at vi var ei observasjons gruppe fra, Diw Wiking, han sa når det var trengende kunne han etter loven, bestemme over oss. vist vi nektet ordre ville han skyte Usja, Det vart da så vi måtte følge ordre alle måtte gå i stillinger også sjåføren, Usja sa at jeg fikk ta maskingeværet, det var elers ein Estlender som hadde ansvaret for det, tok med to kasser amunisjon Usja ville at jeg og han skulle sikre venstre flanke, vi tok stilling i veigrøfta på venstre side av veien, vi var alene på den siden, fra der vi var gikk terrenget nedover til en liten dal som var bevokst med noe kjærr, fra der vi sto var det en 50 m fritt lende, tok ikke lang tid så angrep Russen, dei kom løpende opp mot oss hujet og skrek orei orei. jeg tok godt sikte med geværet bare ett skudd måttedra sluttstykket tilbake det same gjentok seg, Usja bykset over veien skrek til meg at jeg måtte gjøre det same, da grep sinnet meg tok maskingeværet på skuldra opp på veien gikk nakover mot bilen, Wermakts offiseren sto og vftet med sin pistol og skulle skyte meg, Russen kom løpende tre skritt så legge seg ned og skyte, gikk videre til bilen, plukket der geværet fra verandre pusset og oljet det, prøveskjøt nu fungerte det rett begynte å gå tilbake, da kom Usja mot meg fortalte at jeg hadde ordnet MG en, han sa Russen hadde trukket seg tilbake, vi skulle samle samene våre folk å dra, alle kom så ner som, Rumeneren vi spurte offiseren vor han var plassert han hadde vært med og sikret mot byen vi gikk over

terrenget men han var borte, vår antagelse var at enten hadde han rømt over til Russerne elers var han tatt til fange, det var jo hans ilddåp. Kjørte så tilbake til hovedkvarteret og avga rapport. Der var det samlet en del pansere infanteri vogner var med for å sikre, vi fikk beskjed om å ta plass i ei gelendervogn. og skulle kjøre på siden av panserne, Russen holdt på å innta en landsby rett forut for vår landsby, det var unna bakke og så opp mot landsbyen, jeg hadde bare en pistol, nett før vi skulle kjøre kom, Osja Futing bort til vår bil pekte på meg og sa jeg skulle bli med han, vi gikk bort til det siste huset i landsbyen der hadde vi god oversikt til der Russerne nu var på full fart inn i byen, Våre panser og gelendervogner var på veg ned bakken Russen skjøt med noe pakk men hadde enda ikke fått bygd ut stillinger vårt artilleri skjøt mot landsbyen det same gjorde panserne alt forsvant i røk og støv Russerne hadde der hestetren slik at det gikk ikke så fort. Ikke noe panser, var å se, såg nu at dei begynte å snu for å komme unna, begynte å mørkne det hadde vært en lang dag, tenkte på mine kamerater vor mange som kom tilbake, ut på natten kom dei alle hadde berget seg, tap hadde det vært. men vår gruppe hadde berget seg, dei hadde tatt mye materiell fra Russerne da dei måtte flykte, mørket hadde kommet slik at dei ikke kunne forfølge dem. Dagen etter var det oppbrudd, Vi var nu 50 km fra det bruhodet som vi som siste Div skulle passere. fikk beskjed om å begynne rett-retten vi kjørte til en landsby ikke så langt fra der vi skulle gå over broen, det var bestemt rekkefølge slik at vi måtte vente på tur, vi fikk kvarte i et hus mot ei stor sivbevokst slette på den andre siden var det en landsby, som Russerne holdt på å innta. Vi plasserte vakt post ute mot sletten, om kvelden kom det en del rømmlinger, kvinner og barn også en eldre mann og tre unggutter, den ene vart hentet til hovedkvarteret, der han ville bli forhørt dei andre skulle vi passe på til vi fikk melding. Dagen etter da vi hadde gjort oss klar for videre marsj mot overgangen ved Dnjepr. fikk vi beskjed om at alle manlige fanger skulle

skytes,vi var nu tisamen 6 mann igjen Uscha sa at vi fikk skyte dem,vi nektet alle samene vi hadde vært i lag med dei og pratet,vist dere nekter å utføre ordre vil dere bli rapportert og stilt for krigsrett.sa Uscha. vi nektet han tok da med den eldste ett stykke unna dei andre to sto samene med oss,da den eldre forsto va som var i ferd med å skje,ba han for seg å sa han hadde kone og barn,forsøkte å få tak i pistolen men ble skutt.dei to andre sto som paralisert, jeg tenkte forsøk å rømme vi hadde ikke løftet en finger Uscha gråt og skaut alle tre,vi ble ikke rapportert Så vi slapp krigsrett.Nu kjørte vi i formasjon mot broen ved Tscherkassy Det var i siste dagene av September.Vi kom velberget over og broen ble sprengt.vi var lovt ferdig utbygd stillinger på bredden av Dnepr.vi psserte gjenem en skog før vi kom til bredden der vi skulle gå i stillinger der var det kjærr helt ned til strandkanten vi måtte bygge stillinger selv var ganske sterkt bevæpnet med 4 kanoner og Mg ver 20 meter og maskinpistoler håndgranater og geværer, Det var nu på slutten av sommeren.vi kunne enda bade i elven det var sa 1500 m til andre bredden,etter vert kom Russerne dit,vi måtte slutte med badingen, vi hørte vor dei hammret og banket i skogen på den andre siden vi såg en og annen Russer,Kolkipperne var over oss ver natt,vi hadde panserne plassert på en slette inne i skogen,i tilfelle kamp skulle dei komme frem å hjelpe oss.Det var nu blitt høst ver morgen lå der dis over elven, forsvant når solen sto opp,ellers hadde vi det stille og fredelig,det var en del sanndyner mot elven.ellers var der busker og kjærr opp mot skogen.Foten min der såret enda ikke var grodd var som en stokk.og det var svær hevelse,tenkte meg til legen,min kamerat som hadde vert lengst,etter meg ved kanonen,han var kommet til etter Grischino,Hadde vert nede til skrivestua og fått permisjon hjem til Tyskland var så glad,skulle reise dagen etter hadde permisjons seddelen i ene brystlomma,den natten var det en stor aktivitet i lufta,vi syntes kolkipperne holdt på hele natten. Tidleg om morgenen varslet vakta om at

Russen kom over elva vi såg dem i disen det var hundre vis med båter og flåter.

Vi hadde planen klar vi skulle ikke åpne ild før dei var på femti meters hold vi hadde et sterkt utbygd forsvar vi låg med fingrene på avtrekkeren. Så plutselig roptes det ore ore tett bak oss, jeg handlet på instinkt hivde meg inn i krattet og småskogen løp mellom Russerne og kom meg inn i skogen fortsatte dit panserne låg fortalte va som hadde skjedd. dei var uten infanteri beskyttelse så dei måtte trekke seg tilbake fikk sitte på den ene panseren. da kom også han som hadde fått permisjon løpende, slik var vi bare to som berget oss av hele pakk zoget, jeg leste boken til han som kjørte sanitets bilen, hadde vert og besøkt våre stillinger ved sanndynene, som han skriver var det ingen som kom fra det, men vi var to. kom til gefektstand som da hadde fått høre om det som hadde skjedd, spisen vår ga meg ordre om å ta den ene motorsykklen med sidevogn og ta med pappirer og div fra skrivestua så fremt vi måtte evakuere. han med permisjons papirene fikk dra på permisjon det vart samlet samen manskaper for å gå til motangrep en del av 7 kp med min venn bergenseren var med og en del fra andre enheter, jeg gikk til legen med foten og fikk medisin og leggevann skulle sitte helt i ro ei uke og komme tilbake Motangrepet hadde gått etter all forventning, når dei kom fram til elven fanst der ikke en Russer eller noen som var drept eller såret, det fanst ingen ting ikke ett pappir eller noe amunisjon eller våpen alt hadde vært rensket Russen hadde transportert alt over til sin side. dei flyene vi hadde hørt om hadde transportert infanteri som var slept i skogsområdet med hjelp av partisaner som det var mye av der. leste på svensk ei skildring om partisanene i området der gjengitt av russere, Partisanene hadde streng besked om å holde seg i ro til Russerne sa fra, helst i forbindelse med Russisk angrep, så det var mulig at vi hadde vært en prøveklut. hadde nu kvarter i et hus samen med en del fra trosset, i nabo huset bodde det ei kone med en datter på sa 16 år, hun var mye hos meg om dagene, hun ba meg

hjem på middag, hønsesuppe med alt av grønnsaker stekt eller kokt i glør på den Russiske ovnen, som rommet en tre del av kjøkkenet, var samtidig som seng i vinkel stigende slik at det var plass til tre i to etasjer, for det meste. maten var god å moren roste datteren det var hun som hadde laget det hele, dei var snille folk. Vart så innkalt til spisen, jeg ble spurt om jeg kunne ta en transport med husdyr, kuer og okser og hester til en landsby nær Oman Det var sa 30 hester og 200 storfe, skulle få med to fanger til å drive og to kvinner med ver sin pannivogn med utstyr og proviant, fangene red på hester for å drive .Det vart så jeg satt på vogna til den yngste kvinnen hun snakket godt Tysk fortalte at i 1940 vart hun Russisk mester på 60 meteren hun hadde gledet seg til å komme til Moskva på lekene der i 41, krigen hadde forpurret det hele, hun var overbevist kommunist. Var sikker på at Russerne ville vinne krigen hun sang, Moskva ma ja, Stalin ma ja ,dessa ma ja lubi ma ja, og så videre etter en tid sa hun du anmelder vel meg nu sa som sant var at det Rusiske og det Tyske systemet syntest meg likt. jeg var ikke for noen av dem, jeg var Nordmann, et land som Tyskerne hadde tatt, på grunn av vårt styrende storting og regjering på en måte samarbeidet med det sosialistiske sovjet, og hadde lagt landet åpent, uten, å ta noen forholdsregler, for å sikre landets grenser, jeg hadde meldt meg for å bevirke at fremend makten skulle trekke seg ut av landet. Kom aldri til å melde henne for hennes kjærlighet til sitt land, Etter tre dager nermet vi oss landsbyen, Siste stykket red jeg, da jeg kom inn i byen ved et hus der, vart jeg tilsnakket av ei kone, som ville at jeg skulle komme inn, sa jeg hadde ikke tid, men skulle komme siden, også hennes to døtre insisterte på at jeg måtte love sikkert å komme, jeg lovte det. Der vi skulle slå oss ned med Heste og fedriften for vinteren Vi fikk anvist Kolkjoset der dyrene skulle være kvinnene hadde det daglige stell av dyrene med hjelp fra dei to Ivanene (fangene ble kalt Ivan), jeg fikk tildelt et hus for meg selv. Men tok inn hos en familie der jeg skulle få seng å

forpleining, det var fire voksne kvinner og to barn der, det var fruene to av søstrene til mannen og ei søster av henne, og fruens barn, fikk aldri greie på vor mannen var, huset besto av ett stort rom med ovnen i etasjer som tok en tredel av arealet, men var samtidig sengeplass for dem alle jeg fikk en seng for meg selv, det var trivelige folk fruene var bestandig hjemme, dei tre andre hadde arbeide på Kolkjoset, De to Ivanene spurte vor dei skulle bo sa til dem at dei måtte finne en plass selv for det var dei takknemlige, dei måtte møte opp ver morgen på arbeids plassen, Selv var jeg til kontroll for å passe på at alt forløp rett, Samtidig som jeg ordnet med slakting av dyr innkjøp av egg. Smør og melk ordnet dei to kvinnene med. det kom bil ver uke som hentet varene, Byens ordfører kalt Staristi, (edste) hadde hånd om, melet, oljen, sukkeret og vodkaen, gikk til han med rekvisisjon av det vi trengte. av forsyninger, som han disponerte over. Han hadde kontor i lagerbygningen. Nu gikk jeg for å besøke dem som ville at jeg skulle komme til, det var som dei ventet meg vart bedt inn til mat bordet sto dekket, dei snakket en del Tysk, etter en tid sa konen nå er det nokk du behøver ikke å forestille deg, dei var alle overbevist om at jeg var hennes sønn som Russerne hadde tatt med seg da dei trakk seg tilbake sommeren 1941, jeg fikk til slutt overbevist dem om at jeg var Nordmann viste dei min soldbok over nasjonalitet, enda var dei ikke helt overbevist, var flere ganger på besøk hos dem. Alt gjekk fredelig for seg, En dag kom en av ianene til meg og spurte om jeg kunne være med og hente noe sukker roer dei måtte hentes på åkeren som hørte Kolkjoset til, men sto under Tysk kontroll, ble med vi kjørte tre vognlaster til en som skulle lage hjemmebrent til et bryllup jeg ble bedt dit, var i bryllupet samen med ivanene vart servert god mat litt anderledes enn i Norge dei hadde bare produkter dei laget selv, ut på kvelden ble jeg med Ivanene ut samen med andre ungdommer dei spurte om å få låne pistolen min for å prøvskyte det fikk dei. jeg var jo eneste Tysk soldat i byen tenkte etterpå over at jeg hadde vært dumdristig men

følte meg hjemme blant disse.etter på ble dei med meg hjem og såg meg vel i hus, Etter 14 dager kom det nok ei fedrift dit,der var det to Tyskere med og en Hollender,dei fikk anvist et rom et stykke fra der jeg bodde,det huset var anerledes bygd med to rom og kjøkken,etter ei tid fant dei tre ut at vi skulle ha en fest,det var bare jeg som hadde anledning til å skrive ut rekvisjoner,Tyskerne ville lage en egglikør bestående av 100 egg 4,liter vodka to killo sokker, jeg skulle skaffe vodkaen og sokkret,dei skulle få tak i egg, dei fikk kvinnene i huset til å skille plomme og hvite,av hviten skulle dei bake kake til oss,så vart egg og sokker pisket samen og tillsatt vodkaen, jeg hadde aldri drukket slikt smakte og det var godt,utover ettermidagen drakk vi av dette,kom til at det vart litt folite vodka,så jeg hentet to liter til,kvinnene kom inn med kaken,vi koste oss,da det ikke var mere eggelikør,begynte vi på vodkaen,Tyskerne begynte og bli krakilske tok pistolene og begynte å skyte inne,så kom vi til at vi skulle få ivanene til å sale på en hest til oss ver,så skulle vi ri en runde.vi var nu blitt ganske fulle,det var nu blitt sent på kvelden folket hadde begynt å legge seg,Tyskerne vae helt gale begynte å skyte mot husene, folket rømte så kom vi til huset til Staristi vi steg av der banket på etter ei stund gikk døren opp ei kvinne åpnet vi gikk inn spurte etter Staristi, han hadde rømt gjenem et vindu i bare skjorta. var sikker på at det var partisaner som herjet,En av døtrene var og fikk tak i han. Vi skulle bare skjenke han noen drammer.Så vart vi litt for nærgående mot hans døtre,dei forsvant slik at vi ble alene med Staristi,vi var mye full nu undrest på vor det var blitt av jentene,Vi gikk til hestene og red hjem.der Ivanene ventet,dei over tok hestene,vi gikk inn å begynte å drikke av den bare vodkaen,så sa det pang.og jeg våknet opp en plass som var fremed for meg ved siden av Hollenderen vi låg på gulvet,såg på Hollenderen han var full av blod i ansiktet og nedover klærne,jeg vekket han og sa at han såg ikke ut,han sa du ser ikke bedre ut selv.gikk bort til

speilet, var forslått i ansiktet og et stort sår på leppa, vi fikk vasket av det meste, konen i huset fortalte at vi hadde sovnet ute og dei hadde båret oss inn i varmen, det var nu mitten i Desember og kalt. det hadde begynt å sne, ble var at jeg hadde mistet pistolen det same hadde Hollenderen, kom til at vi måtte opsøke dei to Tyskerne vi hadde ikke peiling på va som hadde skjedd, vi fant dei og forslått. jeg spurte Ivanene om va som hadde skjedd om natten, dei hadde sett hele greia, og fortalte at vi hadde kommet ut, jeg og hollenderen skulle skyte Tyskerne, men vi hadde skutt ut all amunisjonen, på den rideturen alle fire hadde kastet pistolene, og hentet ver vår stokk av favnved som vi banket verandre med. jeg og Hollenderen hadde forlatt valplassen. sa at vist dei på noe vis kunne få tak i min pistol var jeg taknemlig dei spurte om serinummeret, det fikk dei, dagen etter fikk jeg min pistol, dei andre sine fant dei ikke. Den Rusiske piken som jeg hadde kommet dit i lag med, Jeg er nesten sikker på at hun sto i forbindelse med partisangruppen der, hun ville snakke alene med meg da jeg var innom på kontroll, hun fortalte at det hadde blitt sendt rapport på vår oppførsel, sa til henne, at hun måtte gi meg beskjed vist hun fikk høre noe mere, ver uke var jeg i Oman for å skifte forbindelse og kontrolere såret. Så en kveld kom hun til meg og fortalte at ein del Tyske Offiserer var kommet hun serverte dem og hadde overhørt samtale mellom dem. vi ville bli arrestert morgenen etter, sa da til henne at hun måtte komme med hest å sluffe tidleg fra morran for å kjøre meg til Oman, tidleg om morran kom hun å vi kjørte for full fart, vi var enige om at hun skulle sette meg av, så kjøre tilbake og og si at hun hadde kjørt meg til Oman dagen før. vist det ble noen forespørsel. Hun var veldig smart og jeg er sikker på at hun klarte seg. møtte henne aldri siden. I Oman var det mange lassarett både Wermakt og Flyvåpnet, gikk nu til flyvåpenets lassarett. dei såg på såret på foten det såg stykt ut såret på leppen var enda ikke grodd spurte vordan det var oppstått sa jeg hadde falt og slått meg legen sa for sikkerhet tar vi prøve det kan

være syflis, det tok bare kort tid å konstatere at noen slik sykdom hadde jeg ikke, dei spurte så vor min enhet var. jeg snakket hadde hele tiden snakket dårleg Tysk med vilje, sa jeg viste ikke vor dei var, jeg hadde kommet bort fra dem, endskapen vart at jeg vart innlagt, dette var to dager før jul 1943. Låg på sykehuset i Jula 4 dag Jul kom det inn en eldre Tysker som hadde vært hjemme på perm, vart liggende på same rom som oss. Fortalte oss at han var bonde på gården var der Franske arbeidere så at konen skulle klare bruket når han var i militæret, det var blitt sakt at han hadde fått gonore, jeg forstår ikke vordan det kan ha skjedd, den eneste han hadde vært samen med var kona, han begynte å tenke at hun hadde hatt fobindelse med Franskmennene og så smittet han, Om morgenen kom visitten vi som kunne stå måtte stille oss ved sengenden, vi hadde bare en sykehus skjorte på, legen kom til den nye spurte va som feilte han han trakk opp skjorta legen sa da til dei som var samen med han to reserve leger og oversøster med to sykesøstre, der ser dere en ekte gonore, han må øyeblikkelig overføres til smitten. Om kvelden kom han flyttende tilbake lyste som ei sol. dei hadde funnet ut at det ikke var gonore, men at han måtte ha fått trekk på togreisen, han var gla at jeg kunne mistenke min kone sa han. Lengre ut i Julen fikk vi dårlege nyheter. ett permisjons tog på vei til Tyskland hadde nett før Kiev støtt på Russiske tropper, noen hadde kommet seg unna, og kunne gi melding. Dei som kunne gå måtte på kurs for å lære kamp mot pansere, med Tank miner, Tyskerne sa va gjør vi vist Russen kommer, dei pekte mot vest, rictung heimat sa dei. Dei var stort sett bakkepersonel fra flyvåpenet og hadde aldri deltatt ved fronten, Strakst på nyåret 1944 vart jeg sendt som vakt til en isolert bygning på lassarettet skulle holde vakt over en del fanger, skulle være vakt i koridoren, innerst inne var der en stor etasje ovn som det fyrtes i slik at det var nokk varme til hele etasjen, gikk ut fra at det var Russiske fanger, en av fangene kom ut av døren og spurte om å få varme seg ved ovnen, spurte om han var Tysk og det var dei alle samen 16 mann fra et

straffekompani, dei hadde kommet til Oman i en lukket ku vogn vognen hadde blitt penslet inn på et sidespor der hadde dei blitt glemt, Dei hadde stått der i 7 dager uten varme, uten vann og mat, da dei plutselig vart oppdaget av en jernbanefunksjonær, dei ble da sendt til ette isolatet. Det kom flere og flere ut på gangen noen spurte om røyk som dei fikk av meg. En Del av fangene fortalte årsaken til at dei hadde blitt dømt til fra 4 mnd til ett år i straffe kompani, det var for alle bare bagateller, en gutt på 20 år fortalte, han var eneste barnet, moren hadde leilighet i Hamburg, den tiden var hans enhet stasjonert i Polen, han fikk permisjon, kom til Hamburg dagen etter den store bombingene, hele kvartalet der leiligheten til moren lå var jevnet med jorden og det brandt enda i ruinene, det var oppslått div skriv vor dei som hadde overlevd var å treffe. han fant ingen ting om sin mor, derfor var han på alle sykehus, når han ikke fant henne begynte han og reise rundt til kjente pårørende uten resultat. Kom en dag for sent fra permisjonen, vart rapportert og fikk 4 mnd i straffe bataljonen, det vart tatt hensyn til at han som 16 åring hadde melt seg frivillig til å tenestegjørin i Wermakt, en annen han var fra Marinen hadde vert på resturang i Hambyrg og glemt sin ytterfrakke der, ble og rapportert, 8, mnd. så var det en eldre mann i femti årene, var blitt innkalt, gruppeførereren hadde lakt sin elsk på han. han måtte pusse hans støvler og fikk kjeft for at dei ikke var blanke nokk, så måtte han hente maten og vaske kopper og kar som gruppeførereren hadde brukt, syntes selv at han vart sjikanert, til slutt hadde det briste for han, han hadde sakt for en ynkelig person han var som måtte ha en som kunne vært hans far til å stelle for seg. han ble og rapportert, for oppsetsighet mot overordnet. ett år i straffe bataljonen. Slikt var alle død for. På andre siden av koridoren, var det en sal for pasienter som hadde syflis, gikk inn der snakket med en av pasientene, som fortalte dei måtte drikke seg full på rødvin i fjorten dager, det var innlagt i kuren, dei var dømt til aldri å komme tilbake til Tyskland. han var full.

såret, vart rest straffen ettergitt. Noen dager senere, Fikk jeg han som hadde mistet sin mor i sengen ved siden av, hans soning var over, Noen dager senere fikk vi Beskjed om at vi skulle reise med tog til sykehus i Polen, Reiste over Odessa gjennom Rumenia til Polen, Det var beregnet to dager, I Rumenia var der smalsporet bane slik at vi måtte skifte tog der, samtidig var belastningen på banen blitt stor. hadde med forpleining for to dager på toget. før vi kom inn i Rumenia var det gått 3 dager, vi fikk ingen nye forsyninger, På enkelte stasjoner ble vi stående, fikk da pratet med noen sivile forklarte at vi var uten mat, det gikk ikke lenge før dei kom med store runde hvetebrød , det smakte godt, På ver lugar låg det 5 mann som på grund av skader måtte ligge , dei som var oppegående måtte oppholde seg på gangen, Toget var helt overfylt, Etter 5 dager var vi i Krakau. På stasjonen vart vi hentet med sanitetsvognen alle vart lakt på bærer, kjørt til sykehuset og båret inn på sykerom og lakt til sengs, der var det ikke om du var oppegående eller ikke, dei hadde fått beskjed om at vi ikke hadde spist på mange dager, derfor vart vi stelt godt om, fikk sjokolade brød med godt pålegg, og et kokt egg ver, Vi som var sterke og kunne gå ville opp, Vi fikk beskjed Legene ville se på oss ved vissiten dagen etter, ville da få beskjed ville dei bestemme, Ved vissitten fikk dei som var friske nok, komme ned for utskrivning, Vi som vart utskrevet måtte, melde oss til Ortskomandanten der vi skulle få pappirer biletter til bestemelses stedet og rasjonerings kort, penger som vi hadde til gode og diettpenger.

Vi var en 12 stk som vart frisk meldt, Det ble to Tyskere og en Hollender før meg inn Dei ble sendt til sine frontenheter og forbante denne fyren, Med bange anelser gikk jeg inn leverte mine pappirer, Du er Nordmann han snakket godt Norsk, Jeg var mye i Norge før krigen, på laksefiske og Elgjakt. så spurte han om jeg var kjent oppe i Snåsa det var der han leide vall, Vi pratet litt om forskjellig, Så sa han du får billett til Berlin så må du ta med en pakke til min kone, skriver ut en oppholdstiltelse for 8 dager, du får bo hjemme hos min familie .derfra får de billett til Graz der du har ersatsenheten din , Han ønsket meg lykke til, Ute på forverelset ventet dei andre, Sa til dem at jeg skulle og til min enhet, På stasjonen sa jeg farvel for jeg hadde billett til et annet tog, Kom til Berlin tidleg på ettermiddagen, fikk tak i en drosje, som jeg hadde fått penger til, Kom til hans hus som låg i ett boligområde , det var ett stort hus, Konen hans hadde fått telefon fra sin mann og ventet meg, syntes at hellet hadde vert med meg, Da vi satt og spiste spurte jeg om det var mye bombing, hun svarte, vi har ikke ei nats ro , vent til i 22, tiden da begynner det, Hun hadde rett Sirenene hylte folk sprang til nærmeste bomberom, luftsytsen og lyskasterne lyste opp over alt bombeflyene skjøt ut falskjermlys, bombene drønnet, helt til det begynte å lysne, Det var terrorbombing mot sivile mål, Jernbanen var like intakt . Etter første natten bestemte jeg, ta første tog til Graz .Sa fra til fruene , Stationssjefen forandret bilettene, om kvelden var jeg i Graz, Meldte meg på kasernen, Fikk der beskjed , den var forlagt til Klagenfurt. Etter overnatting, Der var det ingen flyalarm, Det samme i Klagenfurt, Som kunne fortelle meg at Ersatsenheten , til AA5 var forflyttet til Rigastrand Bulduri i Lettland . Måtte da på nytt gjennom Berlin , Gruet meg, Etter vi var kommet dit gikk sirenene toget vart kjørt ut av stasjonsområdet ett stykke fra byen, der sto vi til det ble lyst, kjørte så tilbake til hovedbanestasjonen, Etter en tid var det toget jeg skulle vere med klar til avgang, Uten flere hindringer, kom vi frem til Riga, Med bil til Rigastrand Bulduri Det hadde vert en badeby og feristed for folket i Riga veldig fint badested om sommeren, Dette stedet var gjort om til militært område, Fikk der som oppgave å trene nye rekrutter, for det meste Hitlerjugend som var 15 -16 .år, Vi som hørte til Diw Wiking vart inkalt til møte, På dette møtet var vi ca 30 mann fra Diwisjonen, Det var en eldre Sturmsharfyre, som manet oss, som hørte til Diw Wiking om å reise for å hjelpe til å få dei ut, han presenterte seg som ekspert på å bryte seg ut av innganger, Alle som var friske var det en plikt å hjelpe sine kamerater han vetet oss alle, 16 meldte seg, Reiste same kveld, han hadde lovet oss en kveld på resturang i Riga, deretter når vi kom til Königsberg, atter en kveld og besøk på et gladhus som han sa da vi kom til Riga vart alt anderledes, Det var ett tog som var klar til avgang slik ble det påkoblet ei ekstra vogn, det vi ikke viste, dette var ett post tog som skulle gå direkte til Satanow over Warschau, Etter to dager var vi der, Etter et døgn hadde han ordnet med plass på fly inn i kesselen, dei skulle hente sårede. Landet om kvelden, 6/2-44 .hadde fått beskjed om så fort som mulig , forlate flyet, slik at dei sårede kunne bæres ombord, så kort opphold som mulig. dette var en provisorisk flystripe ved Korsum, Russen var ikke langt unna hørte kanonild og granater slo ned ikke langt fra flyplassen ,Det var snø veiene såg ut som oppkjørte åkre kjøretøy sto tett i tett stedet såg ut som ei slagmark, våre enheter var vanskelig å finne, dagen etter kom det fly hele tiden som bombet og skjøt det var om å

gjemme seg bak det riktige husjørnet, såg ut som alt sto i brann biler og hus det var mange sårede flere ble det etter vert vanskelig å få dem ut av kesselen min bror Hermod som var en av dei siste som trakk seg ut foran forbindings plasse sto der Wermakt på vakt han spurte vorfor dei ikke trakk seg tilbake, dei hadde beskjed om å overgi dei såra til Russen, Kom i forbindelse med Divisjonen, vart da ut-tatt til å delta i ett Infanterikompani, som skulle opprettes, der og vår utbryterekspert skulle ver med.

Hadde min pistol i til-legg fikk jeg håndgranater, var der i 3, zug. Vårt første oppdrag var å innta et brohode, til å forberede utbrytingen, Vi angrep ved grålysningen, med hurra hura skjøt med alt vi hadde, hovedsaken var ikke å skyte så mange som mulig, det var å få hivd dei ut av stillingene, det lyktes, Russen flyktet, vi hadde to sårede på det angrepet, så vart vi insatt, 1 og 2 zug på venstre flanke, 3 og 4 zug på høyre flanke for å sikre sidene ved utbruddet, Russene angrep med infanteri og panzer, vi hadde og panzer men en mot ti våre panzer komandanter var alle veteraner og hadde pantere og tiger panzer, som var bedre en T,34, Det hele var som en film, det såg ut som det var kamper overalt, vi skulle sikre det hele var angrep på angrep dei som vart såret vart liggende, vi hørte vor dei skrek når Russen tok dem, tenkte på Grischino om va jeg der så, Det beste var nok å dø for en kule så fremt en ikke kunne vere med lengre, når vi intok stillinger og gikk videre hadde Russen bak oss inntat stillingene på nytt, folk falt som fluer, noen steder der dei troppene som var kommet før oss og hadde prøvd å komme gjennom var det, døde og døende i fleng, skriking og gråt, ingen som ikke har vert med, kan forestille seg synene, våre enheter vart splittet opp, laget der jeg var der var vi til slutt bare tre mann som forsøkte og holde i lag, Vi viste ikke lengre vor vi var til slutt havnet vi i en skog vi lurte oss frem gjennom sneen, vi hørte kamper lengre mot venstre for oss. Så hørte vi panzer kjeder, det var panzer rett foran oss, dei stoppet opp så vart det skyting vi holdt oss nede, vi hadde nesten ikke amunisjon igjen, to av oss hadde pistoler den tredje maskinpistol, med bare ett magasin igjen, vi hadde ikke noe å stille opp med, det begynte å mørkne, det var enda voldsom skyting med all slags våpen sydvest for oss, vi hørte panzerne starte opp, dei kjørte mot der skytingen var verst, etter ei stund smøg vi oss videre, holt oss nu mere til høyre, vi kom over en liten høyde da såg vi det blinket i vann, vi var på rett spor skulle over elven såg etter en overgang. fikk se noen soldater, på hjelmene såg vi det var Tyskere, gjorde oss til kjenne, dei sa vi har en overgang 70 m lengre opp her, men vær snar Russen står med panzer ikki langt fra, er det flere som kommer, Vi kunne ikke svare på det alt var bare kaos. så fremt Russen går til angrep må vi øyeblikkelig dra oss tilbake, dei hadde hatt svære tap både av panzer og folk. har laget en korido

r på den andre siden, det er heller ikke sikkert vi kan holde den. Det viste seg å vere Leipstandarde Adolf Hitler som hadde klart å åpne en koridor frem til elven og laget en provisorisk bro, vi hadde vert heldige. Mange vart liggende igjen, Tapene hadde vert store, antar det kom ut av kesselen den 17/2-1944 av dei som begynte angrepet var det mest sansynlig en styrke på ca 50000 mann, 7/2, den 17/2 var styrken ca, 10000 mann på 10 dager hadde vi mist, 40000 medregnet sårede drepte å i fangetatte, tror ingen av dei sårede over levde, en brøkdel av dei tilfangetatte.

Vi samlet oss nuet stykke bak fronten der vi skulle samles i våre gamle enheter, av hele vårt kompani var der, 4 mann medregnet skrivestuen som det var en Scharfyrrer, det var det eneste befalet som hadde kommet ut, så var det en Russisk folkeTysker, en Hollender, en Tysker, og jeg, Vi skulle nu tilbake i nærheten med, Cholim for nuoppstilling og alle håpet på permisjon, Vi var nu lagt til en kaserne, der ble det nu våpentelling, to pistoler og en Mp det var det hele kompaniet råde over, det skulle nu komme en del nye, rekrutter og noen som hadde vert såret, Vi fikk nu en helt fersk Untersturmfyrrer kom direkte fra skolebenken ingen front erfaring, i løpet av 14 dager var vi tilsamen blitt ti mann, men enda ikke noe våpen, Så fikk vi høre at dei utenlandske frivillige skulle få reise hjem på ferie, sa fra til Scharfyrrer, det er nu for sent sa han alle permisjoner er indratt, Det er blitt en ny kessel ved Kowel. Gille hadde vert hos Hitler og hentet seg nye utmerkelser, Derfra hadde han fløyet inn til Kowel med en Fieseler Storch, Det ble der sakt at han hadde fløyet inn i kesselen. for han viste hans Divisjonville ville befri ham, slik gikk praten da, i all hast vart der hentet en del våpen fra Warschawa. Det var ikke stort vi fikk. to. Mp. 10 vanlige gevever og amunisjon, Vi 15 mann vart i all hast sendt med bil og satt av på ett sted der skulle vi vente til grålysningen så gå til stormangrep på den landsbyen som lå foran oss. vi hadde da listet oss frem til utkanten. Ved angrepet skulle vi brøle det vi maktet og skyte med alt vi hadde slik at Russerne skulle tro vi var mange flere, Det hele lyktes over forventning, Russen tok flukten ut av byen, Ustuf, som var uerfaren, mente vi skulle fortsette etter dei som flyktet, det var sne

og en lang slette foran oss. Dei nærmeste fiender var ca 100 m uten for byen, dei var tallmessig overlegne hadde større og kraftigere våpen, Vi som hadde lang fronterfaring, frarådet dette, han var så besatt stormet frem, Russerne som nu hadde besinnet seg hadde hivd seg ned, Ustuf kom ut ved siste huset vart han truffet av skudd i foten gikk over ende, jeg ropte få tak i en kjelke eller slede, åket meg bort til Ustuf og fikk slept han i sikkerhet bak huset, noen hadde fått tak i kjelke, Vi fikk anbrakt Ustuf der fikk lagt en strupe bandasje slik at han ikke forblødde, Russerne var på veg tilbake, Ga beskjed om at en skjøt noen salver fra Mg en mot Russerne Slik at vi fikk ett forsprang, Vi dro da i ilmarsj tilbake, når vi hadde sprunget ett stykke, nådde sistemann oss, vi hjeptes ad med å dra, Det var kalt, etter 4 timer nådde vi bort til Wermaktsfolk som kjørte han til nærmeste sykehus, Vi andre vendte tilbake til forlegningen. Scharf: sa: ondt Tuff ist immer da bei, Forsto sarkasmen, Dagen etter var vi på besøk på sykehuset, foten hadde dei måttet amputere oven for kneet, Var ved godt mot, om ett halvt år er jeg hoss dere igjen med kunstig fot sa han, Og han takket oss for at vi hadde berget han, han påsto at jeg hadde handlet kaldblodig som hadde kommet og trukket han i sikkerhet, Russerne kunne ha tatt oss alle, Det var litt av en erfaring for han dette, va Uscha, hadde informert, Ustuf om min person vet jeg ikke, Vi vart nu en større enhet med mere og større våpen som kom frem ettervert, det viste seg at både Wetland og Germania som var på vei inn til Kowel med tog og var blitt omringet dei låg i kamp mot Russisk gerilja og lette tropper, Vi fikk nu i første omgang beskjed om å lage en kile inn til Westland, vi hadde med en del panzer, Det var 16 panter, vi skulle vere med som påsittende infanteri, for å bekjempe fiendtlige infanterisster som kunne gå til angrep på panzerne, vi var med som både stormtropp og beskyttere, ved angrep hoppet vi av og dannet en sikringslinje samtidig som vi bekjempet fiendtlige stillinger, våre panzer med erfarne komandanter var ett effektivt våpen, dei Russiske panzerne som prøvde seg vart alle skutt sammen, to av våre panzer kjørte på miner slik att kjedene røkmen dei var jo som en festning i seg selv, så dei vart stående, det var ett sump og myrområde rundt Kowel. 4 av panterne kjørte seg fast det var ikke mulig å få dei løs, med det utstyret som sto til rådighet, Dei skulle stå der og av-vente ordre. Hadde nu 9 pantere at, Vi fulgte i nærheten av jernbanelinjen, der var det fast grunn. Vi fortsatte mot Czerkasy, det snedde og blåste, på ettemidagen 29/3-44 sto vi på høyden foran byen, den skulle taes med storm. det var nu kommet en del storm vogner til, vi satt på panzerne frem til byen hoppet der av, Mistet to panzer på grunn av miner på jernbaneområdet. Nå gikk stormvognene som var panzret til angrep Panzerne hadde åpnet vei, Det vart nu en kort og heftig kamp, vi var nærmest tilskuere. Russerne var nu på flukt, tok en hel del fanger, og mye krigsbytte, det begynte nu å bli mørkt Det vart nu mørkt slik at dei flyktende fiender kunne ikke forfølges, Det var mye partisaner i skogs og sumpområdene, Det ble bestemt at infanteriet skulle bli igjen for å forsvare byen, med dei restrerende 7 panzerne med påsittende infanteri skulle prøve å komme inn til dei omringede i Kowel. 2 km fra foreste linje hadde vi nærkamp med Russiske panzer og infanteri, Slo oss gjennom dei fiendtlige linjene og inn til dei innesluttete. Russen lukket straks luken, Inne i Kowel var en tre del av forsvarerne falt eller såret, vi var nu en kjærkommen tilvekst særlig panterne, Nu var der kommet mye tropper som gikk til angrep over hele omeådet. Russen satte inn alt dei hadde for å ta byen, Rusiske pantser gikk gjennom våre linjer det var med nød vi klarte å holde infanteriet unna, Våre linjer måtte hele tiden kortes inn, da vi hadde store tap, uten for kesselen. var dei klar til ett angrep slik at vi kunne bli befridd, Våre linjer var på slutten så liten, at Russen kunne skyte med geverer rett gjennom våre stillinger, 5/4- brøt panzer gruppe Mylenkamp igjennom med og vi hadde fri vei, ded var flere tusen sårede som først vart fraktet ut, på lastebiler, Vi som hørte til, AA5 fik avmarsj ordre, Skulle til nyoppstilling, Hele restene av oss vart for første gang etter, Tscherkassy. vi fikk nu biler og skulle til ett sted i Tsjekoslovakia ikke langt fra Praha vor vi skulle oppsettes helt på nytt få, Ofiserer og nye stormvogner til våre nye skyts Hadde ikke en høyer Ofiser att, Vi hadde passert den Tschkiske Grense, hadde kjørt hele dagen. det vart anvist et hus til oss, Da vi kom frem til anviste hus, viste det seg at det var hengelås på døra som vi brøt opp, kom inn i et kjøkken det var fint og i orden huset var bebodd det var på to rom da vi kom inn i stuen låg det en liten gutt i sengen over senga hang der ett lite bide av Hitler dei sympatiserer med Tyskerne var ett kommentar, Gutten satte seg i senga, på rent, Tysk sa han vordan kom dere inn vorpå han åpnet vinduet ved senga og hoppet ut, Vi syntes dette var litt rart, Om kvelden fikk vi forklaringen, han kom hjemm sammen med sin mor, hun arbeidet på kjøkkenet til en Tysk garnison, Gutten var 20 år men dverg dei var Sigøynere hun fortalte før krigen hadde dei reist sammen med ett Sirkus der hun var spåkone gutten opptrådte blandt mange andre dverger, Dei snakket, Russisk, Tysk, Fransk, Engelsk og sitt

språk, hadde hatt fast rute i disse landene, Hun tilbød å spå oss, dei andre ville, jeg sa har ikke tru på det derfor vil jeg ikke bli spådd, gikk derfor ut for å trekke frisk luft og se meg litt om, vi var ikke bare sammen med venner. Dagen etter kjørte vi til bestemmelsestedet, det var, den landsbyen der. Heydrich ble drept, I hele landsbyen var kun en eldre familie bosatt elers var det ikke levende liv. Ved tildeling av forpleining fikk vi for første gang ost laget av hestemelk. det var små oster på størrelse med fikner og stablet 10, i pakken, snakk om gammelost denne hadde en slik aroma den kunne ikke oppevares inne, dei sa dette var Nasjonal osten, godt smakte den, Zuget, besto av en Haupscharfyrer og elers veteraner der jeg hadde lengste front insats. 3 år og 6 mnd, så asi hele tiden i første linje, hadde nu fått, Rottenfyrers grad, Den i kompaniet som hadde samme tid var, Scharfyrer som hele tiden hadde vert ved skrivestua, Han prøvde å gjøre livet så surt for meg som mulig, Jeg viste for mye om han, Og han om meg, Fra Uman, men hadde ikke noe bevis, da alle involverte var borte, Hans sjikanering vart verre og verre, på en fridag reiste jeg med buss til Diwisjons gefektstand der jeg viste vi hadde en høyere Norsk Ofiser som hadde kommet og tok seg av Norske klager, la fram for han min teneste tid og frontinsats og den behandling jeg fikk av Tyskerne, som jeg sa, han lovte å hjelpe meg, Ville gjerne bli fri fra videre deltagelse sa jeg, Vi fikk nu ny kompanisjef, på oppstillingen. spurte han om det var noen som var snekkerkyndig, meldte meg fikk beskjed om å møte i det huset han hadde, Der fortalte han at hans kone ville komme dit for å bo der så lenge vi var på dette stedet, landsbyen og husene var gamle det var om jeg kunne gjøre det mere komfortabelt, med dusj osv, det var ikke inlagt vann eller kloakk på dette stedet, fikk det matrialet som jeg trengte, Først var det dusjen, det laget jeg ganske enkelt, sa han måtte få tak i ei stor tønne så kunne jeg lage ett dusjkabinett i uthuset, tønnen plasserte vi på gulvet over, laget så en inretning som dei kunne trekke i så kom vannet, dei måtte fylle tønnen med det varme eller kalde vannet. Ellers bygde jeg ekteseng laget bord og stoler, la nytt gulv. En dag vart det sendt bud på meg skulle melde meg på skrivestua. Kom dit, Scharfyreren tok mot meg. forsto at det var noe spesielt, han begynte å spørre meg ut om forskjellig, Jeg viste ikke hvorfor jeg var blitt inkalt, Han hadde den glede å overrekke meg Nærkampmerket for å ha deltatt i minimum 15 nærkamper Utmerkelsen var innskrevet i min soldat bok, den var i bronsje, Denne spennen viste både han og jeg. hadde jeg rett til etter Grischino. noe han da hadde nektet meg, han hadde plutselig forandret mening, jeg hadde blitt instilt til Jerkorset kl, to av en av mine zogfyrere for lenge siden, Etter en stund sa han, det er kommet funk fra Diwisjonen du skal melde deg der, for avreise til Berlin, Spurte så om jeg hadde forbindelser der, Jeg hadde Forstått va det gjalt. han viste ikke om mitt besøk ved Diwisjonen, Sa det kan jeg ikke svare på, Da jeg kom til Diw, vart jeg vist inn til Nordmannen han sa i første omgang får du reise til Rigastrand Bulduri, Der du får inkalling til Berlin, Dette var ca 20/6-44. Reiste til Riga, Vart på nytt satt til å lære nye Rekrutter som var for det meste Hitler Jugen, Det var nu sommer og en veldig fin tid, vi badet mye på stranda, den låg helt skjermet fre Østersjøen der det var store fine sandynes som vi kunne grave oss ned i, det var herleg, Hadde tøm som vaktstuf en gang for uka, det var, 24, timers vakt, som vaktstuf måtte jeg kontrollere vaktpostene, 4, ver time, Dei husa vi bodde i var sommerhus og kalde om natten, Det vart eldet med kull, vaktens streife vaktens ene oppgave var å kontrollere at ilden var sløkt på rommene og aska tatt ut, Dei måtte avlegge raport som jeg skrev ned med kl, slett, etter ver runde, Det låg 6, mann på vert rom, Det viste seg at en morgen på min vakt, melte, dei som hadde vekkerunden, noe forferdelig var skjedd, det viste seg at på det ene rommet var alle blitt kullosfogiftet om natten og var døde, Måtte tilkalle ansvarshavende vaktstuf, som hadde, Unterstufyrers grad, Det var forferdelig, vart med han til stedet, det viste seg da vaktene hadde gått runden, var dørvieren fjernet på denne døren, dei hadde ropt att dei måtte åpne, dei hadde lagt seg var svaret hadde så spurt om ilden var sløkt og aska ut-tatt, dei hadde svart ja på dette, dei som hadde naborommet kunne bevitne dette, Alle var i samme årgang og 15, år, min vaktprotokoll ble nøye gransket avskrift vart tatt og signert så vart protokollen inndratt, Som jeg forsto så ville dei ha en ansvarleg for dette, Foreldrene vart budsent, etter to dager var dei der, Jeg måtte forklare forholdene og vordan dette hadde skjedd, dei vart med på vaktstua, vart vist den protokollen som låg der. Etterpå vart dei med dit ungdommene var forulykket, Dei kom til att jeg ikke kunne lastes for det som var skjedd, Etterpå var det en stor høytid, der kistene sto, ver kiste med det Tyske flagg, tale av den høyeste sjef i Lettland, dei fikk høre att ungdommene var falt for fedrelande og Hitler, "Jeg var uskyldig. På en utmarsj, kom vi til havet Østersjøen, det var på den varmeste tiden av året, sjefen mente det skulle bli godt med ett bad, Vi ble bedt om å kle av oss, det var ingen bebyggelse der, fikk klæme av i en hast, dei første sprang uti, 6-7 m

,snudde og kom på land, jeg var litt mere forsiktig, satte foten ned i vannet, det var som å sette foten i iskald saltlake, Ustuf, ropte for noen pyser, jeg gikk ett stykke men det var for kalt, Ustuf kom springende 10 m ut dukket, men var snar på land, Elers hadde vi nen varmedager. En Hollender som hadde mist en fot, vi var mye sammen. Tyskerne påsto nu at dei hadde klart å få tak i en større spion dei hadde vert på jakt etter i lengre tid, den måtte vakes, spessielt nøye, det var ett provisorisk fengsel i annen etasje av adminitrasjonskontoret, det var satt gitter foran vinduet, ver time måtte vaken kontrollere. Så var det min tur på nytt, som vaktshjef, ei av vaktene skulle passe på inne i bygget slik at ingen, kunne komme seg inn å befri fangen, og han hadde streng beskjed om å kontrlere att fangen var på sellen, det var vaktshifte ver time dei som kom fra vakt måtte melde om det hadde skjedd noe i løpet av vaken, deres rapport vart skrevet ned i protokollen, Jeg kontrolerte vakt posten, kl, 3, såg da inn i sellen fangen var tilstede, dette skrev jeg i min rapport, ved vaktshifte, kl, 6, ved overleveringen var fangen borte, det var klippet hull i gitteret, Opstyr uten like, hadde mine protokoller intakt med, kl. slett og alt, det var svert viktig det beviste min uskyld lell om jeg var vaktshjef, det var en ,ansvarshavende vaktshjef over meg som, måtte vere ofiser, for ett oppstyr, jeg håpet at han ikke ble tatt, Den 19/7, på ettermidagen fikk jeg beskjed om å møte på skrivestua, Der fikk jeg høre at det var kommet en kurer fra Berlin med mine pappirer .jeg sklle møte dagen etter, for å hente billett og pappirene, Gledet meg endeleg å bli fri og komme heim. Så da jeg kom på skrivestua tidleg på morgenen , Va gjelder det vart jeg møtt med, hadde beskjed om å møte for å få billett til Berlin, sa jeg, det må vere feil du skall ikke dit var svaret måtte gå med uforrettet sak, Forsto ingen ting, alt var litt rart, Wermakt var så høflig dei hilste når dei passerte på tilbakeveien, Da jeg kom tilbake fikk jeg høre ,det hadde vert atentat på Hitler i verksatt av ofiserer fra Wermakt, Ordre utgitt av Himler var at all Wermakt hadde hilseplikt på, SS, utover dagen begynte meldinger å strømme inn, Det viste seg ,Wermakt soldater, hadde rømt sine stillinger, slik at Russerne hadde fritt fram, Vi vart utkomandert, zugvis for å stoppe, dei framrykkende troppene, Russerne ,kom med ett panzertog retning Riga, vi skulle ta oss av det, ett annet zug skulle bringe dei unge rekruttene i sikkerhet, dei skulle kle seg sivil, Vi fikk sprengt linjen på begge sider av toget, dette var på ett vis en festning, Som vart liggende i overkanten av en myr med kratt omkring, vi fikk frem panzerbrytende våpen, det tok ikke så lenge før soldatene kom ut og overga seg, Det vart nu videre opprenskning for å få en fast krigsfront, Troppene som var igjen i Estland vart trukket sørover til Letland, Jeg var nu nest fører og gikk sist, Vi hadde en Hauptscharfyrer som leder , Hadde blitt forsterket med en del Lettiske frivillige som var utdannet i SS, Vi var til fots , vi kom opp en høyde oppe på toppen var det ett hus med drivhus ,der såg jeg det var druer, stoppet opp for å se. ut kom en mann i 60,års alderen. snakket godt Tysk. viste meg inn i drivhuset. ble med inn konen spurte vor jeg var fra fortalte ,var Nordmann. Jeg steker noen pannkaker til deg, vet att dere liker det, du får blåbersylltetøy til og flesk, Dei var Tyskere som hadde bodd i Letlan siden strakst etter 1, v, k, han var Proffesor og arbeidet ved Univærstetet i Riga, Dei likte ikke. den Tyske Mentaliteten, med at dei betraktet, seg selv som best, andre var annenrangs menesker, Fortalte når dei hadde befridd dei Baltiske Statene tilbød dei sin deltagelse på deres side Tyskerne avlo dei trengte ikke hjelp. Samme var det i KvitRussland og Ukraina. Ukrauna hadde jeg selv erfaring fra, Vi vart forbudt å ha noe med kvinnene der å gjøre da dei var kl 2, , Kompanisjefen sa ved oppstillingen, Belaia-Zerkow, Jeg må ikke se dere samen med Russiske kvinner, det er straffbart, Dei er en annenrangs kvinner, Dette ble jo ettervert ,anderledes men da var det for sendt, Pratet og spiste godt, Så måtte jeg videre, var litt forsiktig, jeg var ikke sikker på, Hscharfyreren. snek meg frem såg at han låg og speidet i den retningen han ventet meg med sin Mp, gikk stille bak han, ser du noe til Russen sa jeg, han snudde seg, jeg var han i forkjøpet sa i det huset bor det en Tysk Proffesor med hustru dei ba meg inn til en bedre middag, Går du dit får du god mat, hadde ikke hat varm mat på tre dager, også snaut med annen mat, Han gikk til huset glad var jeg. Viste att dei spekkulerte på va jeg egentlig gjorde, særlig etter kureren fra Berlin sin ordre. det var tross alt dagen før attentatet, skynte meg ned til dei andre som hadde fått pase og lå for å slappe av, og pleie gnagsår, hadde gått langt. Letlenderne hadde selv en forsvars hær Som vi flere ganger var i forbindelse med, under opprenskingen av dei Russiske enhetene som var igjen, Vi hadde en, Ofiser, Ronge som førte vår enhet, som nu var blitt stor og kalt Enhet: Ronge, var på ca 1000 mann, Med tross og det hele, Det var nu blitt opprettet flere linjer ,på den plassen vi låg, Etter dei militære var kommet fra ,Estland, Vår enhet vart lagt fremst på vårt avsnitt, Jeg fikk nu i oppdrag å kjøre en kombinert sanitets og forsyningsvogn,

vi var ikke motorisert, så mitt framkomst middel var en blindet fronthest, Den lystret bare tømmene slapp jeg dem, sto den til tømmene vart strammet, den måtte ledes, Vår enhet låg i ett skogsområde, for å komme frem, var det ett stykke der Russen kunne se terrenget vart ver dag beskytt der med bombekastere, Jeg kjørte frem forpleining Middagsmat og tørr mat ver dag Russen ventet på meg, det var skyting, som jeg ikke tok så høytidleg dei kunne ikke bruke direkte beskytning. Når jeg hadde vært ute med mat og forsyninger i form av amunisjon og dei våpnene som vart bestilt, Hadde jeg i retur falne, kammerater, på pannivogna, En av mine kammerater, Hollender hadde og nerkampspennen i bronsje nerkamper var det ofte der inne i skogen, ver gang vi skiltes tok vi farvel som det var siste gangen vi såg verandre, siste gang jeg snakket med min venn, sa han ein nerkamp til så får jeg spennen i sølv, (30 nærkamper), Noen dager senere kom dei ut for ett stort Russisk angrep dei vart i første omgang hivd ut av sine stillinger, Så var dei gått fram og erobret dei tilbake, den dagen når jeg kjørte frem, Var det kommet et Estnisk kompani som låg på en høyde i skogen før jeg kom frem, Den dagen hadde jeg med våpenmesteren som skulle gjenemgå maskingeverene, jeg var samtidig stedfortreder for våpenmesteren, denne gangen ville han selv kontrollere, Vi hadde vert fremme jeg vart med i dei fremskutte stillingene. Russen var der ikke mere en 20 meter under oss, dei hadde panzer og infanteri der, min venn sa dei gjør seg klar til ett angrep, gikk så tilbake sa til Våpenmesteren vi kjører nu tilbake, kjør du sa han jeg kommer strakst, hadde kjørt, ca 100 m da satte Russerne i gang med ett bombardemang med alle dei våpnene dei hadde, Det var første gang jeg opplevde dette i en skog, trærne datt kryss og tvers over veien storparten av granatene eksploderte i trærne, det smalt over alt, jeg kjørte bare videre over trestammer, bombardemange ga seg kom fremm til den sletten der, Estlenderne lå det hadde slått ned flere granater der, dei hadde ikke vunnet å ta noen slags dekning, det var mange såret, forsto dei dei var ikke vant soldater stoppet for å hjelpe, dei var i sjokk, låg enda nede, spurte om dei hadde saniteter, han var hårdt skadet, ene foten var truffet av splinter satte på en strupebandasje såg foten kunne ikke berges, han hadde og en del sår i maveregionen, la på kompresser, han var saniteter og hadde nok med bandasjer, dei andre var ikke så hardt skadd og hjepte verandre, kompanisjefen ders var falt. Nu kom våpen mesteren, Sa merket du ikke den granaten som eksploderte under vognen din, kjente litt svovellukt sa jeg, dei som var mest såret fikk være med på pannivogna, den som var mest såret fikk en røyk, dette var godt så fort, smertene var nok ikke kommet etter sjokket, vi kjørte over trær som var falt ned så det var en del risting og dumper. Nede ved hovedveien kom det en melder på motorsykel med sidevogn, fikk stoppet han slik at den mest skadete ble transport til nærmeste sykehus for han ville det ta, 5. min for meg to timer, hesten var blind og kunne bare gå, Byen Mitau som ikke låg langt fra våre frontlinjer var nærmeste sykehus, snakket med legen om den som var mest såret, han mistet foten, takket være at han kom tidsnok på sykehuset, ville han berge. Fremste frontlinje skiftet stadig, slik at jeg for det meste måtte søke etter dei, det kunne ta flere timer før jeg fant vor dei var, På en tur jeg hadde søkt flere timer, før jeg fant dem. det begynte og skummes, jeg skulle til å kjøre, da sier kompanisjefen, vi hadde ett storangrep det falt en del vi har samlet dei samen du finner dei nede ved en bro, jeg hadde passert. jeg kom dit det var blitt mørkt, ved broen etter en del søk fant jeg dem det var 5. stk, hadde lomlykt, såg vem det var, måtte legge dem på tvers bak på vogna og surre dei fast. Hadde en halv times tur til leiren, hadde god tid til å tenke på ver enkelt av dem. kom frem fikk levert deres dødsmerker, Æreskirkegården var ved Mitau for dem som falt i dette avsnittet, skulle til trosset for å få kister, og en begravelse, I den var ikke jeg. Dagen etter var jeg tidligere ute stoppet der jeg hadde hentet dei døde, gikk ut i skogen ett stykke, der låg det en på maven, snudde han rundt, det var min venn Hollenderen, hadde nok hatt kamper nok til sølvspennen, Såg da vor fort det kunne gå, ba en stille bønn for han Sa til Kompanisjefen, jeg hadde funnet Hollenderen, Vi hadde mistet han men dei viste ikke vor, Han fikk og en kiste, Vi låg nu i skogene ved, Mitau, Russerne trykket på heletiden det var kamper ver dag, En dag hadde jeg med tre mann som skulle til kompaniet, dei hadde vert såret var nu friskmeldt. Det sto et tomt hus på høyden der jeg brukte å kjøre, fra der gikk det ned mot en bekk, Russen hadde insyn fra huset nesten ned til bekken, dei tre skulle følge etter meg. Russen skjøt som vanlig, derfor var det om å komme ned til bekken så fort som råd, Kom ned til bekken, såg meg tilbake det var ingen som kom, ventet ca 5 min for sikkerhet, satte fast hesten i et tre, gikk så tilbake inn i huset, der var ikke ei sjel ropte ikke svar, jeg skulle frem med forsyninger, jeg måtte bare kjøre til stillingene, Der fortalte jeg va som var skjedd, det var begynt å sku, mmes kompanisjefen fortalte en var blitt hardt skadd, to mann hadde tatt mannen i en teltduk, skulle prøve å komme til sykehus med han.

nu var det om jeg ville se etter dei, i tilfelle han var død på veien hadde dei sikkert lagt han i et hus, derfor måtte jeg ta en omkrok for å se i vert et hus på tilbakeveien, alle hus sto tomme. Hadde ikke bateri lengre måtte tenne en fyrstikk gå fra rom til rom, gikk over 6 . hus det var nervepirrende, dette var så å si i ingemannsland, fant han ikke, Det var slik nu alle på trosse drakk og var mer og mindre fulle, Delte rom med våpenmesteren han var konstant full, det første om morran var å drikke ei halv helflaske, rom vi fikk nu så mye brennevin vi ville, hadde så stort mannefall. og det vart sendt inn ukesvis liste over styrken fikk rasjoner etter det, vårt kompani hadde ved begynnelsen vert, 220 mann, ved disse dager var det bare ca 100 igjen ute ved fronten, Dei tre som hadde forsvunnet, hadde hatt med en Hollender stor kraftig kar, han hadde fått granatsjokk da dei skulle ned fra huset, dei to andre hadde hatt sitt fulle hyre med å få han tilbake til huset, vor dei hadde fått han i gulvet, det hadde vert umulig å få han med videre, derfor hadde dei brakt han til sykehus, Jeg var for det meste eneste sambandet, trossen hadde med kompaniet, En dag våpenmesteren tenkte seg frem angående ettersyn av våpen kom, vi frem til dette huset, sa til han du behøver ikke vere med jeg kan etterse våpnene det var greit, jeg kjørte som vanlig, fra bekken og opp mot skogen var det en haldning over et fritt område, satt på vogna, hørte det kom en serie med Stlinorgel rakketter, hivde meg av vogna, med det samme hele sletta eksploderte den nærmeste var ikke lengre enn 15 m fra vogna, verken jeg heller hesten var blitt skadet satte meg på og kjørte videre, på tilbake turen sto jeg av, for å ta dei eksploderte rakkettene nærmere i øyensyn, som jeg kunne se så var det bare forvridde hylser som hadde gått i bakken, dei virket mest psykisk, Da jeg kom tilbake, sa våpenmesteren, du er bra kaldblodig, viste ikke at han hadde stått og sett på det hele, det var merkeleg sa han, du satt på vogna da rakkettene eksploderte over hele området, han var sikker på at både jeg og hesten var ferdig, da røken letnet satt jeg enda på vogna og kjørte mot skogen, Det vart bestemt at vi skulle dra stillingene til bake fra skogen 5 km vest for Mitau, Våpenmesteren hadde fått beskjed om at vi skulle hente en del bagasje som kompaniet ikke fikk med seg, han ble med meg jeg viste vor det var, Kom frem det var en del våpen amunisjon og mye brennevin div klær osv, på til baketuren kom Russen på frem-marsj med panzer vi hadde ei slette på ca 2 km før vi kom til dei nye stillingene Russen skjøt etter oss, sa til min kammerat som da var go full han ville vi skulle svinge av og mot en del trær, husk va du såg da granaten eksploderte under vognen, og va som hendte da stalinorgelet skulle ta meg, sitt du rolig på vogna jeg garanterer at vi ikke blir truffet, Vi kom da mot stillingene Dei som hadde gravd seg ned der, nektet oss å ta vegen opp forbi dem så vi måtte kjøre 300 m langs med egen linje tok opp ved en liten gård der, folkene haddereist det gikk noen smågriser ute, vi tok med oss dem. og ei melkeku, som var blitt litt skadd av en splint, vårt tross låg bak den høyden vi skulle opp. Det neste døgnet var det ett hart slag som raste, forsøkte å komme gjenem med forpleining, det var umulig, Dagen etter var det blitt roligere, Kjørte ut på leiting etter mine kammerater, spurte Wernmmakt som låg i stillinger, kjørte lags med fronten og søkte og spurte i to dager, ikke noe å høre, en dag ble våpenmesteren med, Påsto han skulle finne dem, Vi viste ikke vor frontlinjen gikk lengre, kjørte langs en bekk der det vokste en del løvtrær, foran oss var det en høyde vi var i skjul, min kammerat som var godt i farten, mente han skulle gå opp høyden i tilfelle det var Russere der og han ikke hadde noen mulighet skulle han bare gå videre, så fremt det var klar bane skulle han vinke med luen, han vinket vi kjørte til neste dalsøkk, det var nu min tur til å gå opp for å se, der låg wermakt, spurte etter våre. Wernmaktsoldatene sa at dei feige SS hadde stukket av, Dagen etter var eg på nytt på søk, hadde med forpleining for 50 mann varm middag og dessert sigretter .en plate sjokolade til ver og en pose drops. noen flasker rom, Det var nu først i november og det var sludd, dette var i samme området so dagen før, Jeg var helt sikker på at dei var i dette området, satte fra meg hesten nede ved ett skogholdt gikk opp til dei første stillingene, på turen opp vart jeg beskytt. kom frem til en komando bunkers til Wermakt, Spurte om dei viste vor min frontenhet lå, Den ofiseren fortalte meg, dei låg i dei fremste stillingene, dit gikk det ikke an å komme mens det var lyst, fortalte at det var 4 dager siden dei hadde fått forpleining, han kunne fortelle meg at en ofiser og en menig hadde kommet dit på morran og var på veg til sin overordnede, dei kom tilbake når det vart mørkt, Ventet der til dei kom Ofiseren tok meg til side fortalte han hadde snakket med Ronge og hadde fått lov til og trekke seg tilbake og reise til kompaniet, Spurte vor mange mann som var att, Det var 16 da jeg dro i morrest, Vi har ligget der foran i fire dager å vert i nærkamp ver dag, dei døde hadde vi ikke mulighet til å få med, Dei Russiske skyttergravene var bare 10 m fra, deres egne, Jeg skulle vente der til han kom tilbake, etter en time kom dei, helt utslitte dei hadde ikke mistet flere, Dei var glade når vi kom ned til

forpleiningsvogna, dei fikk dele det som var der, I løpet av tre mnd hadde vi miste over 200 mann en del var såret av dei, Dei som var hardt såret vart sendt til Tyskland nu, Det var mye sabotasje bensin som kom kunne være blandet med vann, Mye av kanon amunisjonen virket ikke. det samme med håndgranatene, Russen veltet ned pasasjersjein som viste vordan stillingen var, Vår sjef Ronge reiste til Berlin for å snakke med Himler slik at vi ble trukket tilbake til Tyskland, vi var den siste rest av AA5 sin ersats og utbildningsenhet, Da han kom tilbake, vart alle våre avdelinger trukket tilbake fra fronten, vi samlet oss, pratet en del med dei som nu hadde ligget fremme dei, fortalte skyttergravene var halvfulle med is og vann, det var ikke til å holde ut. Så vart vi oppstilt ,vi var ca 200 mann igjen av dei 1000 som var fra begynnelsen. det Ronge sa var at han hadde fått lov til å ta med, 50. mann dei andre ville bli stilt til rådighet for den armeen som skulle kjempe videre i Lettland, Nu var det Spitsen Kompanisjefen og Våpen mesteren som skulle gå over og velge ut dem som skulle bli med til Tyskland dei som ble stående, skulle til Tyskland dei andre ble beordret til den andre siden, dette var hele tiden med godkjennelse av Kompanisjefen , dei to andre valgte ut, Jeg var godt kjent av alle for min insats, og det var sendt inn at jeg skulle ha Jernkorset av første klasse, var tildelt av annen klasse etter Kowel. for min del var det greit jeg ble stående Vi lå nu ved Gomingen. vart med en gang sendt til Windau, og gikk ombord i et skip, på veg ned i skipet, sto det Peter Wessel , det var en av fergene, Danmark- Norge , vi skulle seile til Køningsberg , kort før avreise kom det melder om bord, til Ronge , alle skulle gå i land det var ordre fra Armeekomandøren for Lettland. som gikk under navnet av Kolenclau , (Kulityv) , Han var hele tiden på jakt etter soldater. Ronge ga beskjed til skipperen kast los gå ut, det vart gjort. Vi kom ikke til Køningsberg. På formiddagen kom vi til Gdansk Utenfor låg flere Tyske krigsskip blant dem Prins Auchen som var veldig stort og fint, Vi skulle nu ta tog til et sted i nærheten av Köln. Runge sto av i Berlin, for samtale med Himler, vi kom til et sted der det var kasserner ute var det gravd skyttergraver, dette var siste dagene i November 1944, vi fikk der oppleve å se Amerikanske bombere på vei til bombing sveit på sveit, vi gikk i skyttergravene når sirenene gikk, Ronge kom tilbake , All permisjon var indratt, han hadde fått ordnet med Sonderausweis til oss alle, Vi fikk nu en bra matpakke med, 1,kg Bonenkaffe. farin ,smør, flere .bokser hermetikk , flere esker tobakk og sigaretter, Var godt rustet, Jeg skulle skifte tog i Köln, Måtte vente på stasjonen der, vart sittende ved samme bord som to damer i 50 åra, dei røkte sigarer , spurte meg om å få bytte i sigaretter, det fikk dei , sigarene hadde jeg ikke bruk for , Dei spurte vor jeg kom fra. var Nordmann sa jeg, dei trodde meg ikke. dei var fra Berlin hadde der en stor konfeksjonsforetning, på grunn av bombingene ,og dårleg tilgang på klær hadde dei stengt og bodde blandt slektninger et stykke utenom Byen., Luftsirenen gikk slik at vi måtte søke nærmeste tilfluktsrom ,det vart bombet noe i området men ikke stasjonen. pratet nu videre med dei to som var søstre, dei fortalte ,smør hadde ikke vert å oppdrive på lenge ,det samme med middagsmat, alle sultet, Syntes synd på dei. ga dei det halve av det jeg hadde fått, Da sa dei du er Norsk, for dette hadde ikke en Tysker gitt fra seg på veg til permisjon Fikk deres adr, i Berlin, Det vart ikke så jeg kontaktet dei, Om natten på turen mot Hamburg vart toget beskytt, Fra Danmark gikk turen til Oslo med Monte Rosa, Henvendte meg i Oslo på, SS Leitstelle i Drammensv hørte om det var kommet noen pappirer fra Tyskland angående meg, fik til svar det var ikke det, Fikk min frontpakke, rasjoneringskort, og kunne hente 2 fl sprit på Polet, tur retur billett Sparbu, Dette var første dagene i Desember ,1944, På Steinkjær hadde jeg en jente som jeg ble kjent med, på permisjonen i 1943, som jeg vart mere fast bundet til, Skulle melde meg i Oslo 2/1-1945. for avreise til Tyskland, Gikk på nytt opp til SS leitstelle i Dr V, På nytt ville jeg vite om det var kommet noen pappirer til meg, han jeg spurte gikk inn i andre rommet kom ut nei ikke noe der, Sa så hent min mappe hit så får jeg selv se, forsvant inn det andre rommet kom ut med min mappe, du må undskylde jeg har sett i feil mappe, her er det ett pappir fra SS Leitstelle i Berlin vor det står at du vart, entlasset 20/7-1944, Dette forsto han ikke, jeg hadde deltatt 5 mnd etter jeg var fri, Det har sine grunner, for det ene så ettersøkte jeg disse pappirene, da jeg kom hit først i Desember, dere fant dei ikke da, Så fremt ikke jeg hadde forlangt å få se pappirene selv, ville det tatt mye lengre tid, jeg ville da blitt sendt til Tyskland min skjebne ville da vert uviss, Det jeg har fått vite siden er at min enhet på slutten av krigen vart satt inn ved Holland, vart der tatt til fange av Amerikanerne ,dei som overlevde vart oppstilt og skutt, Ellers er det mange fæle historier om Amerikanske og Franske styrkers framferd mot vergeløse fanger, Om det holdes skjult i dag er beretningene skrevet ned, verden vil få høre om dete, når dei er modne til å tåle sannheten,

I.

Entlassungsschein.

Der Olav Tufte (Dienstgrad) Vor- und Familienname (Tag, Monat, Jahr)
geboren am 22.1.22 in Oslo (Ort, Bezirk, Kreis)
hat vom 6.1.41 bis 1.1.45 (Gestellungstag) (Tag, Monat, Jahr der Entlassung)
aktiven Wehrdienst geleistet und sich während seiner Dienstzeit ut geführt.
Er wurde am 2.1.45 nach Sp. 10 st. entlassen. (Wohnort, Strasse, Haus-Nr., Kreis)
Seine Wehrdienstpapiere (Kriegsstammrollenblatt, Soldbuch, W-Buch, G-Buch, V-Karte*) werden an die 1. Infanteriebrigade Norwegen überwiesen. (zuständige ~~ff~~-Erg.Stelle)
Er hat am Entlassungstag erhalten*):
a) den Wehrpass (Dienstzeitbescheinigung)
b) Wehrsold bis einschl. (Tag, Monat)
c) Unterkunftvergütung bis einschl. (Tag, Monat)
d) Naturalverpflegung bis einschl. (Tag, Monat)
e) Verpflegungsgeld bis einschl. (Tag, Monat)
f) als Eigentum:
ein Hemd, eine Unterhose, ein Paar Socken oder Fusslappen, 1 Taschentuch
g) gegen Bezahlung von RM 10,— ein Paar Schnürschuhe
h) leihweise:
Marschanzug, bestehend aus Feldmütze, Feldbluse mit ~~Kragenbinde~~, lange Tuchhose, Koppel mit Schloss und Schnürschuhen (Schnürschuhe streichen, sofern gem. g) käuflich erworben)
i) Entlassungsgeld im Betrage von Oslo, den 2.1.45 RM. (Ort, Tag, Monat, Jahr) (Truppenteil)
1. Infanteriebrigade Norwegen

Olav Tufte
Anerkannt:

Blank 11. 1. 45
(Unterschrift des Empfängers)

11-Ersatzkommando Norwegen

(Unterschrift des Einheitsführers, Dienstgrad)

11-Obersturmführer

*) Nichtzutreffendes ist zu streichen bzw. abzuändern.

(Hier abzutrennen)

II.

Eisenbahn-Fahrtausweis.

Bei der Entlassung aus dem Wehrdienst (am Zielort abzugeben)
zur einmaligen Fahrt in der Personen-Zug Klasse
— Schnell-*) — Eil-*) — Personen-Zug*)
Ausgefertigt am 2.1.45 1940
von Oslo nach Oslo über Oslo
Dienststempel

Das Fahrgeld ist zu stunden.
Einmalige Fahrtunterbrechung ist gestattet.

*) Nichtzutreffendes ist zu streichen. Schnell- und Eilzugberechtigung nur bei Entfernungen über 200 km.

III. Bescheinigung über Meldungen am neuen Wohnort:

zuständige	zuständiges	zuständige Stelle für
Polizeibehörde	Arbeitsamt	Lebensmittelkarten
am:	am:	am:
Dienststempel	Dienststempel	Dienststempel

IV. Bescheinigungen der ~~W~~-Ergänzungsstelle bzw. Wehrrersatzdienststelle:

(Nichtzutreffendes ist zu streichen)

Meldung erfolgte

am: 2.1.45

~~W~~Wehrpass (Dienstzeitbescheinigung)

wurde abgenommen

am:

Oslo, den 2.1.45
(Ort, Tag, Monat, Jahr)

~~W~~-Ersatzkommando Norwegen
~~W~~-Erg.Stelle bzw. Wehrrersatzdienststelle)

~~W~~-Obersturmführer
(Unterschrift des Dienststellenleiters
u. Dienstgrad)

Dienststempel

V. Bescheinigung über Entlassungsgeld.

(Nichtzutreffendes ist zu streichen)

a) Die auf der 1. Seite unter h aufgeführten

~~b) ~~W~~ fehlen~~

Stücke sind vollzählig abgeliefert,

Entlassungsgeld daher nicht ausgezahlt.

daher ausgezahlt RM 50,—.

(Ort, Tag, Monat, Jahr)

(Dienststelle)

(Unterschrift des 1. Verwaltungsführers
u. Dienstgrad)

Dienststempel

(Freie Rückseite des Fahrausweises)

Ihr seid die Letzten der zerschlagenen Heeresgruppe Nord.
Heute, spätestens morgen, werdet ihr ins Meer geworfen.

Was könnt ihr tun?

Eure Lage habt ihr nur einen einzigen Weg zur Rettung.
Dieser Weg führt durch die Gefangenschaft. Stellt den Widerstand ein und gebt Euch einzeln oder gruppenweise in Kompanien, Bataillonen und Regimentern den Russen gefangen Eilt, ehe es zu spät ist! Jede Minute des Zögerns kann Euch das Leben kosten.

Durch die Gefangengabe rettet Ihr Euer Leben für Euch und Eure Angehörigen und werdet sofort nach Kriegsende in Eure Heimat, nach Deutschland, zurückkehren.

Generale und Offiziere Im Raum Riga - Windau

Denkt daran, daß Ihr die Verantwortung für das Leben und den Tod der Euch anvertrauten Soldaten tragt! Ihr selbst begreift sehr wohl die Aussichtslosigkeit für Eure Truppen an diesem Frontabschnitt. Gebt daher, solange es noch nicht zu spät ist, Euren Truppen den Befehl, den weiteren Widerstand einzustellen und zu kapitulieren, andernfalls kommt Ihr selbst um und richtet auch die Euch anvertrauten Soldaten zugrunde.

Soldaten!

Verlangt von Euren Offizieren die sofortige Kapitulation und Einstellung der sinnlosen Kampfhandlungen! Merkt Euch: unter den Offizieren gibt es „Übereifrige“, die Euch aufrufen, bis zum Letzten zu kämpfen, selbst aber sitzen sie schon auf ihren Koffern und halten Flügel bereit um nach Deutschland zu fliegen. Euch aber lassen sie im kritischen Moment im Stich.

Handelt, ehe es zu spät ist!

Dieses Flugblatt gilt als Passierschein für deutsche Soldaten und Offiziere, die sich der Roten Armee gefangen geben.

Вся информация о судьбе арестованных немецких солдат и офицеров будет сообщена им в течение 14 дней.

1059 - 11.10.44

Ihr seid isoliert und befindet Euch im Sack

Offiziere und Soldaten im Raum Riga – Windau!

Die deutschen Verteidigungsstellungen westlich Schaulen sind zusammengebrochen. Durch ständige, mächtige und konzentrierte Schläge hat die russische Armee die in diesem Raum befindlichen deutschen Panzer- und Infanteriedivisionen zertrümmert und am 10. Oktober die Ostseeküste nördlich Memel erreicht. Die Sowjettruppen haben mehr als 3000 Ortschaften genommen, darunter die Städte Wainende, Preakule, Darhonsai, Kretinga, Palanga, Plungiany, Gorskidy, Schwetshny, Tauroggen, Jurbarkas und Schjickiai. Jetzt sind 52 km vor Memel und 15 km vor Libau gekämpft. Somit sind alle Wege, die aus Riga, Windau und Libau durch Memel nach Ostpreußen führen, abgeschnitten.

Ihr seid isoliert und befindet Euch im Sack.

Hofft nicht auf eine Evakuierung zur See! Mit der Einnahme der Inseln Dagö, Ösel und Ruhnu sind die Häfen von Riga, Libau und Windau blockiert. So wurden am 9. und 10. Oktober alle neun deutschen Transportschiffe, die versuchten, aus Riga auszuweichen, von der Sowjet-Luftwaffe versenkt. Außerdem wird die ganze Küste von Riga bis Memel ununterbrochen von der russischen Luftflotte bombardiert.

Erindringer av Olav Ingemar Tuff, F. 1922 i Sparbu.

Krigen i Norge 1940. Deltagelse på Tysk side Fra 1941 - 1945.

Kom til Lepol Hjelde som ligg i Nord Beistad Innerst i Trondheimsfjorden, Førjuls vinteren 1939. som sveitser, Bygdatelefonen var på denne gården. Hjeltrøa, Vart der med Leopold i sangkoret Der Arnjot Sprauten var dirigent, på etterjuls vinteren var det mye snakk om det Russiske overfallet på Finnland, Spørsmålet var va vi kunne hjelpe Finnene med, For det første var vi fra barnsben av blitt advart om vor fæl Russerne var, desuten at dei ville ha en sosialistisk verdensordning basert på den Russiske sosialisme, Nu var det slik at dei Norske Sosialistene, den tiden støttet seg til den Russiske, Dette vet jeg for en av mine halvbrødre var formann i Sparbus Sosialistiske ungdomsbevegelse, På ett av våre møter i sangkoret vart det gitt beskjed om at det ikke var anledning til å melde seg frivillig til Finnland i Norge, Finnene feilte ryggsekker, det var ett mål å samle inn ryggsekker eller støtte med penger det vart der besluttet at vi skulle holde Basar for inntekt til Finnland, Basaren vart avholdt, Var den tiden fra, 1935 på storgårder og arbeidet, som gjetergutt til jeg vart komfirmert, høste 37. deretter tok jeg over fjøset, Dette var hos Johan Haugset på Hoset i Bagabu. i Sparbu Som aviser der var Nasjonen og Aftenposten. som lesestoff der vart den Tyske økonomiske vekst rost „i Norge var det fatigdom og elendighet, mange av barna var nødt til å ta seg post som jetere for at dei som var hjemme skulle få det litt bedre. Min far fortalte meg så fremt det var arbeide å få var lønnen, pr dag fra kr:2 til 3, i 1935 hadde han hatt 60 dagers arbeide, han hadde et lite småbruk, var ellers bygdebymester, småbruket som var veldig avsides han måtte leie hester til vår og høstonn mot å arbeide for lånet, en hest en dag, to dagers arbeide, Slik så var det mange som ønsket seg ett bedre styresett, som jeg såg i Nasjonen var Tyskland drømmestedet Med en sterk mann, DET var flere artikler om folk som hadde vert der og kunne rose alt som vart gjort der, Johan sa du kan se i Tyskland der er folk nødt til å ta arbeide, forsto det slik at det var uten eller mot liten betaling. I tyskland vart industri og våpen makt prioritert. I Norge gikk sosialistene med det brukne gever på jakke opslagene. deres motto var bort med militærismen. Bare en tulling ved navn Qvisling preket om en sterk militærmakt, og slutt med å nedprioritere Forsvaret, Alt dette låg i bakhodet på flere av ungdommen. selv søkte jeg om opptak på underofiserskolen i Trondheim i 1938. fikk til svar jeg var for ung kunne søke om opptak når jeg var 18 år, fikk søknads-skjema. I Hjeltrøa begynte fjøstiden på morran kl,6, var ferdig med melkingen og morgenstellet i fjøset kl, 8. Leopold kjørte så melken til samlingsplass på Hjelnesset. derfra ble den videre transport -tert med bil. Jeg gikk da inn for og spise frokost, vist det ikke var andre tilstede tok jeg telfonen, Om morgenen den, 9, April var alt normalt, kom inn fra fjøset ca, 8, telfonen ringte, det vart så jeg tok den. Det var Håkon Sprauten som ville ha riks Trondheim, ringte opp riksen, etter en tid fikk jeg til svar dei kom ikke lengre enn til Stjørdal. Ringte så opp, Sprauten, sa fra, voretter han utbrøt å guttene la så på røret. Kort etter ringte Leopold, sa har dere radioen på, det hadde vi ikke, han var litt gusten i målet. skru på sa han. Skrudde på. Der snakket dei om Tysk invasjon og spilte musikk i mellom vart gitt ut melding om vor tyskerne var gått i land, osv, Det hele var så ubegripelig ingen mobiliseringsordre så utpå dagen vart det gitt beskjed om delvis mobilisering. så vart det avbrutt ved at Qvisling snakket og mobiliseringen vart trukket tilbake. Det hele var ubegripeleg, Så var det eldste sønnen til Håkon Sprauten reiste til Steinkjer og skulle melde seg til sin avdeling, Han kom tilbake, Måtte vente på innkallingsordre, Endskapen på det vart at han tok skiene fatt og gikk over fjellet til Snåsa. Min hallbror Kåre var utdannet i kavaleriet på Rindleiret. Fortalte Tre ganger hadde han vert og meldt seg til teneste vart sendt hjem kvar gang, Til slutt så reiste han og opp til snåsa og meldte seg der, fikk der uniform en del av dei vart sendt ned til Midjo bro nord For Steinkjær, Det var for å hjelpe dei flyktende Engelske og Franske styrker. Så en kveld vart alle som kunne ut å bygge sperringer. Det vart sakt Tyske styrker var gått iland i Namsos og var på vei sørover, vi bygdeb veisperringer i skogen opp mot korsen i Namdalen Veltet tømmer ut i veien som vart infiltrert i verandre så felte vi graner over veien. Vi holdt på hele Natten, vi var sikre på at fienden fikk et hardt arbeide for å komme i gjennom dette, Ut på formiddagen kom det Engelske og Franske tropper fra Namsos, Dei hadde med mye biler og utstyr en del små panzer var det og, Dei skulle innta Trondheim. som jeg forsto vart det sakt dei kom til Stjørdalen. Etter kort treffning trakk dei seg tilbake. Tyske tropper var på vei over fosen, ble det sakt Tyskerne hadde og satt i land styrker på Inderøya som var

på vei mot Vist, Engelske tropper hadde trukket seg tilbake og var gått i stilling på flaten nedenfor Vollan skule ved jernbanelinjen, Tyskerne kom etter hovedveien fra Røra, kom i kamp med dei Engelsk menn som låg der, Dei måtte trekke seg, dei hadde falne der, lengst Nord på myra var det en Torvstrøfabrikk som vart brukt som lager for troppene, folk var svært nysjerig hadde samlet seg for å se på kampene, Engelskmennene forsøkte å forklare vor farleg det var å oppholde seg i kampsonen, Dei trekte seg i all hast videre mot Sparbu sentrum. Min far som hadde vert en tur på Dalem passerte Engelske tropper på vei opp mot Leksdalsvannet, dei siste som han såg satt og vilte seg oppe i Nordgårdsmarka, ca 500 m fra krysset hovedveien, mot Steinkjær og ned til Borgenfjorden, Min far hadde akkurat krysset veien og var på vei mot Borgenfjorden, han vart anropt stoppet, antok at det var Engelske tropper, Hadde reist til sjøss og forsto og snakket Engelsk, syntes det var vanskeleg å forstå dei, han såg opp på den som snakket vart var den Tyske Ørnen han viste da vem det var dei spurte om han snakket Engelsk noe han jorde, vart spurt om det var lenge siden at dei Engelske troppene hadde pasert, far hadde ryggsekk der hadde han snekkervektøy som han hadde hentet, Tyskerne undesøkte sekken som han fikk tilbake, på spørsmålet hadde han svart, det var ca 10 min siden dei passerte svingen retning Steinkjær, Han viste at dei satt og hvilte seg bare 500 m unna mot Leksdalsvannet, Tyskerne masjerte videre mot Steinkjær En annen Engelsk enhet hadde stillinger på Vist i krysset mot Sandvollan. Dei hadde fått melding om det var styrker ilandsatt på Inderøya, Denne styrken skulle sinke Tyskerne slik at dei troppene som nu var på full retrett skulle få passere gjennom Steinkjær, Der vart en del av husa skadet ved den trefningen som oppsto før videre retrett. Tyskerne bombet og skjøt Steinkjær i brann, En del flyktninger kom fra Steinkjær en familie vart innkvartert på gården to voksne og deres to barn, Fantest da ikke noe militær i byen, Deler av dei Engelske troppene trakk seg tilbake over Sprova, Dei Norske militæret hadde nu overtatt forsvaret, en forlegning låg, nord for Tørring mot Korsen, To dager senere kom en høyere Norsk ofiser med adjutant og to vakter inn til oss dei var vel blitt vist dit på grunn av at vi hadde bygdasetralen, Spurte om noen av oss ville overbringe ett brev til Tyskerne som nu låg på Hjelnesset, dei ville overgi sin avdeling til Tyskerne, I første omgang vart Leopold og vi dei andre sint, Skulle dei overgi seg uten kamp, forklarte oss at Engelskmennene hadde lastet inn sine tropper i Namsos og hadde forlatt Landet, dei Norske militæret i Snåsa ville overgi seg, Desuten hadde dei nesten ikke våpen og amunisjon, ver mann hadde 70 patroner til sine geveer, til vert Mg 400 skudd n når dette var brukt opp fantest det ikke mulighet til å få nytt, desuten fanst det ikke mat, Etter alle forklaringer om dårleg organisering av forsvaret av Landet, Forsto vi at det var ingen vei utenom, Slik gikk Leopold med på så fremt noen tok på seg oppdraget kunne vi gå til Tyskerne, Den manlige flyktingen fra Steinkjær sa seg villig til å gå, men ikke alene, sa meg villig til å være med han, Ofiseren skrev da meldingen som han i tillegg leste opp for oss, noenlunde slik den Norske enheten som låg ca 2 km nord for Hjelnesset sa seg villig til å overgi seg, Forhandlingene om overgivelsen skulle foregå på gården Hjelldrøa, stedet ville vi som kom med meldingen anse. Fra Gården var det ikke mulighet til å se den hovedveien vi skulle gå. Vi kom rundt en sving slik at vi såg krysset der veien tok av mot Malm. Det kom en kupe bil på veien fra Malm Som kjørte fram til krysset snudde der for å kjøre tilbake, han kom frem til en bro der, da åpnet Tyskerne ild med Mg mot bilen, sjøføreren hoppet ut da han kom over broen kastet seg ned i vei grøften bilen fortsatte og kjørte ut i svingen der, vart der stående, Dette var litt av et sjokk for oss to vart likevel enig om å fortsette, Berget før vi kom frem til Hjelnesset, hadde flere svinger, der det går langs med fjorden, Når vi kom ut av den andre svingen ble vi var to vaktposter med geveer som dei hadde satt fra seg mot brystvernet ned mot sjøen dei var snar til å ta våpnene rettet dei mot oss og sa, halt han som hadde brevet rettet det frem en av dei tok det leste som jeg forsto vart dei enige, og vi vart bedt om å følge med den ene, Kom frem til det hovedkvarteret som var opprettet der, etter at den høyere ofiseren hadde lest beskjedene, Hjelldrøa, sa han, vi to ble plassert bak i bilen med vakt på ver side med maskinpistoler, selv satte han seg foran og kjørte med en ofiser ved siden, Vi kom ut av den siste svingen det kom en lukket bil mot oss, som hadde spent fast et hvitt laken som var festet med en stang foran og bak. bilen stoppet på siden kort foran oss begge ofiserne både den Tyske og

Norske hilste militært med sammen slåtte hæler, Vi to kom oss ut av bilen gikk så tilbake vi var ikke sikre på om vi fikk gå, dei stoppet oss ikke, Vorfor overholdt ikke den Norske Ofiseren sin egen ordre, var det skuddene, dei hadde hørt? Refleksjonene var der, Etter to

timer kom Tyskerne syngende så det ljomet oppgjenem bygden. dei Nord Trønderske styrkene hadde kapitulert, Ikke Hegra Festning dei holdt ut enda en tid, Min bror Kåre fortalte fra overgivelsen av styrkene på Snåsa var det lynsjestemning mot ofiserne ,der fikk dei beskjed om å kle seg sivil og komme seg hjemm, min bror kom seg hjem uten å bli tatt, Fortalte dei hadde hatt en trefning ved Midjo bro, fikk ordre om å trekke seg tilbake uten å sprengre broen, Han mente dei kunne ha oppholdt Tyskerne lenge der:

Min bror Ottar Som hadde vert hjemme på permisjon han var Sjømann, Skulle den, 9, mønstrer på et av Wilhelmssen Skip ,Reiste derfor hjemme fra den, 8. hjemme hadde vi ikke radio, likevel fulgte min far godt med , hadde sakt til Ottar Reis ikke nu for det blir snart storkrig, han trodde Tyskerne ville angripe Norge grunnet Norsk handlings lammelse som dei hadde vist i Jøssingfjorden en skam for Norges såkalte Nøytralitet, siden vart dette skammens navn et navn på dei som kalte seg motstands folk, Så Kom en Norsk kapitulasjon, Som vart kjent både gjenem radio og presse, Kongen med Regjeringen hadde forlatt Landet, Det land som dei var valgt til å styre, som dei gjort kamp udyktig Arbeiderpartiet hadde før krigen sagt i tilfelle Krig skulle arbeiderklassen gå til streik og nekte krig, det var det brukne gevers Regjering, Da alt var kaos rømte dei fra sitt ansvar, Satte igjen en ofiser som skulle forhandle om full overgivelse av hele den Norske hærmakt både til sjøss til vanns og i luften , Dette sto i alle landets aviser, Folket var som lammet, Ver måtte ta sin egen beslutning, Det var nu slik for min sin del og mange med meg, som hadde levd som slaver i vårt aget land, blitt plassert på gårder for betaling, og der arbeidet helsen av seg, der jeg havnet betalte komunen bonden , 15 kr pr mnd, måtte opp kl, 6 ver morgen for å arbeide om vinteren i fjøset, fra 6 til 8 , så var det inn å spise, skole dagene var det å gå på skolen, ellers var det å arbeide som en voksen til kl, 8 om kvelden, , Kom tilbake fra skolen var det å spise. deretter gå i fjøset og måkke skitten fra kyme , rive løs høyet , som den gang var hardpresset i stål på låven over fjøset, et forferdelig slit for en 13 åring, På gården hadde dei en buddeie og en innehjelp , og dreng , Som lønn hadde dei i kontanter. Kr, 5 ver både jentene og drengen. og fri kost og seng. På det rommet jeg vart . var og drengen, Jentene gikk gjenem rommet vårt , dei hadde rommet ved siden av, det kontant beløpet bonden fikk av komunen kunne han betale tre tjenere med, Jeg viste den gang ikke noe om denne ordningen, Bonden holdt tre aviser som var Nasjonen, Nidaros og Nordtrøndelagen i disse avisene vart Tyskland fremholdt som den staten under Hitlers styring hadde skaffet arbeid til alle og avskaffet nød og elendighet, Bonden fremholdt for meg , slik styring skulle det ha vert her i landet, hans utalelse: det som trenhst for å få en bra økonomisk vekst er en verdenskrig. var hans filosofi, På skolen var jeg best i Norgeshistorie . om våre tapre Konger og deres bragder, lånte Snorres Sagaer , Nordmennene var fremst og taprest i strid ingen kujoner eller tapere , Dei var modige og stolte ett folk av ære,

Det fikk jeg slengt i meg da jeg var , 17 år, det var kjent på bygden, Ikke alle bøndene benyttet seg av denne ordningen, bare noen få, Jentene fikk sitt sex behov dekket av bonden, Som 14 åring vart og jeg kjent med sex livet av tøsene, det var fritt frem bonden betalte for sykehus opphold, for bort-tørking av blindtarm som var misslyktes slik at dei måtte til bake for å tørke på nytt, Det var en underlig tid, Kår kona hadde kjenskap i va som foregikk , vart bedt inn på kåret , der hun åtvarte meg mot disse løsaktige kvinnene, va skulle dei gjøre kom fra barnerike familier arbeid var ikke å få, slik måtte dei godta slike tilsander, etter at jeg fikk høre sannheten om at bonden hadde hatt betaling for at jeg slet på denne gården vart ingen ting som det hadde vert, Da jeg var 16 år hadde jeg slike ryggsmarter, gikk til lege på steinkjer Dr Hegstad, som skrev meg ut til å få tatt rønkenbilder og ut-talelser om va som feilte meg. Bonden kjørte meg til Innhered Sykehus, etter at rønken bildene var tatt vart jeg sendt inn til Overlege Johansen, på kontoret hans satt og bonden , dei var godt kjent forsto jeg, hadde vel vert ofte der , det var han som kjørte jentene dit for å tørke blindtarmer, Overlegen sa at jeg hadde vondt i ryggen på grunn av at jeg hadde vokst fort og arbeidet tongt, Vist jeg tok det med ro og ikke arbeidet serleg med tonge løft ville jeg i løpet av en fire år vokse det av meg. Noe jeg siden fikk vite var en løgn, som kostet meg mye, Ryggen ble ikke bedre. Jeg var inne hos kårkona som var en meget sterk og klok kone, Hunn sa til meg du må søke deg inn på Underofiserskolen i Trondheim, Det hadde hennes nest eldste bror gjort , Han var da tilsluttet kriminal avdelingen i Oslo, Der har du mulighet til å komme deg fremm, Den er gratis og etter ett år begynner du å få litt lønn, Skrev en søknad fikk innmeldings pappirer , der jeg måtte vedlegge legeattest kunne ikke komme inn før jeg var 18 år . Jeg var da 17 år , slik ble det enda ett år , før jeg kunne innruleres, Reiste fra gården opp til Sprova i Beidstaen.

Ottar som kom til Oslo mitt under et kaos der det var mange som flyktet til Sverige, han slo seg sammen med en del som reiste dit, Der vart han da regnet som flyktning, Til i Juni da vart mange innkalt til den Norske Ambassade i Stockholm, Der fikk han høre at Norge hadde kapitulert at alle måtte belage seg med å reise hjem flyktningestatusen var opphevet alle ville få billett hjem og dei sto først på listen for å få arbeide. Fikk brev fra han da hadde han fått arbeide på Nordlands Banen, bodde i Mosjøen, Var uten arbeide derfor sykket jeg hjemmefra til Mosjøen, Hadde litt penger for å klare meg dei første ukene, Kom til Mosjøen på formiddagen det ble ei stund å vente før jeg kunne oppsøke min bror. Såg litt i butikkvinduene såg der noe som jeg var sikker på var Eple, kjøpte et kilo sykket lit utom byen for å spise, Det var ikke Epler det var min første kontakt med Tomater syntes dei var forferdelige, hivde hele posen, Spiste så på mitt niste, Traff så Ottar og fikk da høre det som var skjedd fra han reiste heimefra den, 8/4 -1940, når han kom til Norge måtte han melde seg for Politiet det var i Trondheim, vart der anvist arbeide på Nordlandsbanen, fikk billett til Mosjøen hadde derfor ikke hatt anledning til å kome hjemom, Han mente det var vanskelig for meg å få arbeide der, var innom kontoret men fikk ikke arbeide da dei ventet flere dimiterte soldater fra Sverige, Viste ikke va jeg skulle ta meg til, fant ut det var best å ta på vegen hjem, På tur ut av byen vart jeg var flere som sto med op-pakning ved veien, stoppet vart spurt om jeg søkte arbeide, svarte ja, bilen som skulle hente oss er ikke kommet enda var det en som sa, Forsto at dei hadde fått arbeide, ventet spent på va som videre ville skje, bilen kom arbeidsformannen sa stig på det var en lastebil tok med sykken min og ble med. viste ikke va for ett arbeide det var, Vart kjørt til Hattfjelldalen. Skulle arbeide på flyplassen der, Fikk anvist brakke det var 12 manns rom, Fikk høre det var skift arbeide, Legging av betongdekke til flere rullebaner. Der var tre betongblandemaskiner som gikk for fullt, Fikk jobb med å lesse sand på det ene beltet som gikk opp til blanderen, en svinjobb godt betalt, etter den lønnen jeg var van med. En gang i uken kom det sement med toget som vi måtte laste på det var stasjonen på Trofors Vi kjørte tre lass på skiftet for å tømme lasten måtte vi bruke to dager, Fikk da tatt så mange skift vi ville, lønna steg for vert skift, derfor var det om . å få så mange skift som mulig, det var mangel på arbeidsfolk derfor var det bare å arbeide, Maten var fin spiste alle måltider i en kantine der, vi smurte oss niste der, det var et hardt slit og mye sementstøv, dette var jeg ikke vant med, det var en litt eldre mann på brakken Osloenser, var veldig snill og hyggelig mot meg, En kveld vi var ferdig med og spise, ville han vi skulle gå tur etter hovedveien, da vi nermet oss skogen tok han meg i skrittet, sa om vi kunne ha litt kos, tankene fløy mintes va en av mine brødre hadde advart mot, Heldig vis kom det to Tyskere mot oss nett før dei nådde oss snudde jeg og gikk foran dem ned mot brakkeene der det var flere ute, kom meg inn, Vel inne kom denne mannen og undskylte sin oppførsel fortalte han var gift i Oslo og hadde barn viste meg bilder av familien. Du må ikke si noe til noen om va som hadde skjedd, lovt og tie. To dager senere reiste han, September kom da gikk det rykter om at vi fikk ikke forlate bygge plassen før alt arbeide var ferdig, Det var noen da som gikk for å si opp det var organiserte arbeidere etter avtalen vart dette tatt som organisert oppsigelse derfor fikk ingen slutte, Vi var da en 20 mann som bestemte oss for å reise med Bussen om kvelden, Da vi sto oppmed holdeplassen, kom det en avdeling soldater med geverer tvang oss inn på en låve stenkte døren og satte vakter utfor, Sykkelen min sto oppmed parkeringsplassen. Låven vart undersøkt for å finne flukt vei, Viste ikke va som videre ville skje. Viste seg at vi kunne rømme da vi tok opp noen roer som vart brukt som gulv, Det vart da nbestemt dei som rømte måtte ikke gi seg til kjenne for verandre og forlate låven med 5 min mellomrom noen ville ikke rømme en mann fra Opdal lovt å ta vare på sykkel som var en ganske ny med tre gir i kranken, Tysk merket Adler kjøpt sommeren 39. Det var en lang tur, vist jeg skulle gå helt ned til Trofors, Når det ble lyst bestemte jeg meg for å ta den første Bussen gikk da bort til det første stoppested holt meg skjult til jeg hørte Bussen, var ikke alene med same tanke det vart ganske mange ukjente folk til Trofors. vor vi gikk på første tog, Vi vart ikke stoppet og kom velberget hjem, Hadde bra med penger tross at vi ikke hadde fått oppgjør for siste tiden, Vart så Jeg skrev etter lønnen som jeg hadde til gode, fikk den ettersendt, etter en mnd, søkte jeg på arbeide fikk da arbeide på brakkebygging til Tyskerne i Snåsa tror det var 100 mann som drev med snekring der oppe sist på 1940. det var en grei arbeids plass med Norske arbeidsledere, Det var alle slags politiske fraksjoner der fra Komunister til Nasjonal-lister, propogandaen gikk høyt. Ingen kunne på den tiden tilgi den feighet som Konge og Regiering hadde vist. Og den lite ærerike Norske Hær Som for det meste hadde rømt fra Tyskerne og gjort en dårleg innsats, Nasjonal samling fløt på en vist popularitet dei kunne vise til, Den politikk som var ført av Arbeiderpartiet, og la skylden på dei for va som

hadde skjedd, Påsto at hæren hadde sendt mye av manskapet på permisjon slik at festningsverka var svekket langs kysten, Dei Norske troppene oppe i Finnmark var blitt satt under Tysk komando mot den Russiske grense det gikk så mye rykter, På Nyåret 1941 bestemte jeg meg for å søke opptak i den Tyske hær for militær opplæring i Tyskland Fant ikke noe galt i det, Landet hadde kapitulert storparten av avisene var Tyskvenlige vi var underlagt Tysk Over herredøme og at alle som var i arbeide her i landet bidrog til å hjelpe den Tyske krigsmaskin, Som jeg såg på arbeidsplassen, var alle glad over å få lønnet arbeide, mange hadde helt frem til krigsutbruddet måtte hente fattig lapper på fattigkassa som det hette den gang, i min heimbygd fikk dei lappe på flesk som dei måtte hente på Gammelheimen, det var ikke førsteklases som ble utdelt til arbeidsledige familieforsørgere likedan med melk som dei fikk lapp for å hente på meiriet ,klær og sko samt skolemattriel måtte barna hente hos fattigforstanderen, Dette var en tid jeg aldri kan kommer til å glemme det som er vanskelig å forstå er vor velstanden kom fra under krigen kom den fra Tyskland ? Det som er like rart vor kom pengene fra etter krigen, med milioner i utgifter på rettsoppgjør å sperre inne ti tusner av Nordmenn som for det meste hadde holdt hjulene i gang , gjort mer enn sin plikt, Hundretusner som hadde arbeidet for Tyskerne og hjulpet dem gikk fri det hele forekom meg var, Hovedsaken var for den Regjering som flyktet fra sitt ansvar, å legge skylden på uskyldige. For dei som ikke vart dømt eller forfulgt var å bevise sin uskyld ved å vere med på dansen, Det jeg har gjort var av overbevisning og det beste for landet og folket, Det var kan hende fælt for dem som hadde drevet løgnpropoganda ute under krigen dei kom hjem til et folk som verken hadde sultet i hel eller på annen måte lidd overlast fra dei Nordmenn som hadde administrert eller dei som hadde forsøkt å hjelpe dei Nordmenn som hadde brutt Håg Konvensjonen som Norge hadde vært med og vedtatt, Les den og dømm selv, Regjeringen som ikke hadde noen makt over det som skjedde i Norge oppfordret Nordmenn til å holde seg mest mulig nøytrale det vart sendt over radio til Norge fra England, Dette på grunn av at uskyldige fikk lide for det som vart gjort, Det viste seg at det vart gjort etter den lov som Nationenes Forbund hadde utarbeidet for å skåne den sivile del av befolkningen, Derfor det som Tyskerne gjorde hadde dei full dekning gitt i lovs form av NF, Forbryterne var dei som ikke rettet seg etter loven og dermed ga folket unødige lidelser, Vor fikk vi maten fra under krigen Norge kunne brøfø en tredel av landets befolkning og hadde en reserve til ett halvt års forsyninger i 1940, Skamm over hele rettsapparatet og dets medløpere, i 1945 og utover, Mange av dei Advokatene som var med og dømte, satt dei to første årene av krigen ,røkte sigarer og drakk snaps med fienden, Det var fine karer det, Det var om å vise sin uskyld, Vist dei nektet kunne dei selv bli dømt, Mange av dem som rømte til Sverige under krigen , rømte for dei tenkte dei fikk det bedre der enn det Tyskerarbeidet dei måtte utføre ,vist dei ikke arbeidet når det var arbeide å få fikk dei ingen stønad .